

لړلیک

- ٦ تر ځوانۍ په افغانستان کې
- ٧ زما آند د (تر ځوانۍ په افغانستان کې) ناول په اړه:
- ٨ يوازې شوی ناول:
- ٨ زما آند د يوازې شوي ناول په اړه:
- ٩ صفت های بایسته یک رهبر:
- ١٠ حیثیت ناول
- ١٢ زما آند د (حیثیت ناول) په اړه:
- ١٤ شربت گله ناول: لیکوال اجمل اټک يوسفزی:
- ١٤ زما آند د (شربت گله) ناول په اړه:
- ١٥ بدنامه مروه (مروا):
- ١٧ زما آند د (بدنامه مروه ناول) په اړه:
- ١٨ خبریاله ناول:
- ١٩ زما آند د (رڼا) ناول په اړه:
- ٢٠ اوبنکې ناول:
- ٢١ زما آند د (اوبنکې) ناول په اړه:
- ٢٢ وختونه ناول:
- ٢٣ زما په آند (وختونه) ناول:
- ٢٤ سارپه بادونه:
- ٢٤ ١ - څوک داسې نه کوي:
- ٢٤ ٢ - هغه سپین شی:
- ٢٤ ٣ - نهه بجې:
- ٢٥ ٤ - آشنا قبرونه:
- ٢٥ ٥ - د لېوه سر:
- ٢٥ ٦ - راز:
- ٢٦ ٧: سارپه بادونه:
- ٢٦ ٨: د مور غم:
- ٢٦ ٩: تېښته:
- ٢٦ ١٠: دوه وروڼه:
- ٢٧ ١١: ستنېدنه:
- ٢٧ زما آند د (سارپه بادونه) لنډو کیسو کتاب په اړه:

۲۸	اولسمشر ما وژلی ناول:.....
۲۸	زما آند د (اولسمشر ما وژلی ناول) په اړه:
۳۱	اغزن سیم ناول.....
۳۲	زما آند د(اغزن سیم) ناول په اړه:
۳۴	تلک خرس:
۳۴	زما آند د (تلک خرس) کتاب په اړه:.....
۳۵	دنیا ناول:.....
۳۶	زما آند د (دنیا) ناول:
۳۷	فراماسونري: دجال آخر زمان:.....
۳۷	فریماسونري څه ده؟.....
۳۷	د فریماسونري سرچینې:
۳۷	د فریماسونري د پرمختګ کړنلاره:
۳۷	د فریماسونري عقیده:
۳۷	د فریماسونري نښې (سمبولونه):
۳۸	۲: پینځه غوړی سرچپه ستوری:.....
۳۸	۳: د شیطان لاس (ښکر لرونکی لاس):
۳۸	۴: مات صلیب یا (Swastika):.....
۳۸	۵: د انسان د سر کوپړی (جمجمه) او دوه هلیوکي (Skull & Bounes):.....
۳۸	۶: (۶۶۶) یا (۵۵۵) یا د دجال شمېره:
۳۸	۷: (۱۳) شمېره.....
۳۹	د فریماسونریانو موخې:
۳۹	د فریماسونریانو وسائل:
۳۹	په عیسایانو کې نو انجیل والا، یهودان خو یې استادان دي او په اسلام کې لاندې:.....
۴۷	زما آند فراماسونري: دجال آخر زمان:
۴۹	امېد ناول:
۴۹	زما آند د امېد ناول په اړه :
۵۰	ارګ یا مرګ:.....
۵۰	زما آند د ارګ یا مرګ محاوروي کتاب په اړه:.....
۵۱	خوابنې اینګور ناول:
۵۳	زما آند د خوابنې اینګور ناول په اړه:
۵۴	مونږ او توحید.....
۵۵	زما آند د مونږ او توحید کتاب په اړه:.....

اسلام او موسيقي.....	۵۷
زما آند د اسلام او موسيقي کتاب په اړه:	۵۷
په اسلام کې د ډيرې حکم	۵۹
زما آند د په اسلام کې د ډيرې حکم کتاب په اړه:	۵۹
لطفاً مه ساده کېږئ!	۶۰
زما آند د لطفاً مه ساده کېږئ! کتاب په اړه:	۶۰
زمونږ نيمگړې مينه ناول	۶۲
زما آندد زمونږ نيمگړې مينه ناول په اړه:	۶۳
پرواز قنقوس فارسي رُمان (ناول).....	۶۴
زما آند د پرواز قنقوس فارسي رُمان (ناول) په اړه:	۶۷
فصل شقايق ها فارسي رمان (ناول)	۶۸
زما آند د فصل شقايق ها رمان په اړه:	۶۹
د ناوې بنگرې د لنډو کيسو ټولگه	۷۰
۱- کېدو موياسان/فرانسه:	۷۰
۲- بندي/جرالد کيريش:	۷۰
۳- بې ټاټوبي/ناډين گورډيمر/جنوبي آفريقا:	۷۰
۴- ډپوه/هرېن سينگ ساکو پاکستان:	۷۱
۵- تورگل: ډيمن رنيان:	۷۱
۶- د ناوې بنگرې/گريگوري زينوپولو:	۷۱
۷- دروند کور/بخمان ياسين عراق:	۷۲
۸- ويره/گلزار/هندوستان:	۷۲
۹- يوه شپه دباندې/تالاخوامورتي/تانزانيا:	۷۲
۱۰- خلاص کړه/سعادت حسن منټو/پاکستان:	۷۲
۱۱- د هيلو ونه/رچرډ پنډېل:	۷۲
۱۲- دام-آزابېل ايندي/چيلي:	۷۳
۱۳- د موچي لور-احمد نديم/پاکستان:	۷۳
۱۴- پرېنښته-ايازقادري/پاکستان:	۷۳
۱۵- پوروړی- سويتو زار کوروچ/هرزگوينا:	۷۳
۱۶- تيندک - انتون چيخوف/روسيه:	۷۴
۱۷- عابده- رابندر نات ټيگور/بنګال:	۷۴
زما آند د د ناوې بنگرې د لنډو کيسو ټولگې په اړه:	۷۴
افغاني رنځوره- د لنډو کيسو ټولگه	۷۵

- ۱- د قبر زانگو: ۷۵
- ۲- د ليک جواب: ۷۵
- ۳- زه په مړي څه وکړم: ۷۵
- ۴- زرغونه تنی: ۷۶
- ۵- جرمني: ۷۶
- ۶- زما بخت ښکاره دی: ۷۶
- ۷- زنگېدو: ۷۶
- ۸- مسافر: ۷۷
- ۹- سر د زمکې جنتي: ۷۷
- ۱۰- رنگ او خپلی: ۷۷
- ۱۱- څوک به ملامت وي: ۷۷
- زما آند د افغاني رنځوره- د لنډو کيسو ټولگې په اړه: ۷۷
- د شنو گټو قاضي ناول ۷۹
- زما آند د د شنو گټو قاضي ناول په اړه: ۸۱
- سلگي د لنډو کيسو ټولگه ۸۲
- ۱=تعليم: ۸۲
- ۲=سور رنگ: ۸۲
- ۳=آزادي: ۸۲
- ۴=لور: ۸۲
- ۵=سلگي: ۸۲
- ۶=اوبښکه: ۸۲
- ۷=بريد: ۸۳
- ۸=پاچاه: ۸۳
- ۹=چوپتيا: ۸۳
- ۱۰=ښکلا: ۸۳
- ۱۱=زه بد لمنه نه يم: ۸۳
- ۱۲=حواله: ۸۳
- زما آند د سلگي لنډو کيسو ټولگې په اړه: ۸۴
- انسان په فاصله د انسان د لنډو کيسو ټولگه ۸۵
- ۱=ارمان: ۸۵
- ۲=ريالست: ۸۵
- ۳=همدري: ۸۵

۸۵	۴ = مساوات:
۸۶	۵ = العیاذ بالله:
۸۶	۶ = زوایه د نظر:
۸۶	۷ = انسان په فاصله د انسان:
۸۶	۸ = ماشینی دور انسان چیرته بیایي:
۸۶	۹ = ذکر د زمکې:
۸۷	۱۰ = حاجت:
۸۷	۱۱ = تعلیم ښه شی ده:
۸۷	۱۲ = تالاب:
۸۷	۱۳ = انسان نما:
۸۷	۱۴ = کاروبار:
۸۷	زما آند د انسان په فاصله د انسان د لڼو کیسو ټولگې په اړه:
۸۹	شاه زمان او ټیپو سلطان
۸۹	زما آند د شاه زمان او ټیپو سلطان کتاب په اړه:
۹۰	وطنه ستا لېونی ناول
۹۰	زما آند د وطنه ستا لېونی ناول په اړه:
۹۲	ناکامه مټین ناول
۹۲	زما آند د ناکامه مټین ناول په اړه:
۹۳	رنګه غوړونه (جو جو ۲) ناول
۹۴	زما آند د رنګه غوړونه (جو جو ۲) ناول په اړه:
۹۵	مسافره نجلی ناول
۹۵	زما آند د مسافره نجلی ناول په اړه:
۹۶	ناخوانه نجلی ناول
۹۶	زما آند د ناخوانه نجلی ناول په اړه:
۹۷	بې رحمه قاتلان ناول
۹۷	زما آند د بې رحمه قاتلان ناول په اړه:
۹۸	پروني مخونه ناول
۹۹	زما آند د پروني مخونه ناول په اړه:
۱۰۰	متخصصه ناول
۱۰۰	زما آند د متخصصه ناول په اړه:

خو خبرې:

ډېری وخت به داسې راته چې کله به مې کتاب ولوست نو له څه مودې تېرېدو وروسته به مې کتاب او په هغه کې اړونده موضوع هېره شوه، بیا مې له ځان سره داسې پرېکړه وکړه، هر کتاب چې لولم باید یو لنډیز او یو آند پرې ولیکم.

همداسې مخکې ولاړم، چې بیا یوه کوچنۍ کتابچه پرې ډکه شوه او ما ټول ټایپ کړل، هغه وخت مې له ځان سره داسې وانگېرل چې راځه دا به د یوه کتاب په ډول خپاره کړم، ځکه یو خوبه نور ملگري هم گټه ترې واخلي او بل دا چې که خدای کول نو د پښتو ادبیاتو خدمت په تله کې به هم حساب شي.

نو ځکه تاسو هم رابللم، که چېرې د پوره کتابونو لوستلو توان نه لرئ، نو کولای شئ لنډیز یې زما له دې کتاب څخه ترلاسه کړئ.

محمد نواب ودان (احمدزی

تر ځوانۍ په افغانستان کې

دا ناول چې ښاغلي نعمت الله (رحيمي) ليکلی ده، په کې يې د فرهاد په نامه د يوه هلک کيسه رااخيستې ده چې له غزني نه يې کډه د کابل ښار کمپنۍ سيمې ته راځي او بيا دلته يې تر څو ورځې ژوند وروسته لومړی پلار او بيا يې مور وفات کېږي. ګاونډی يې د ده پالنه په غاړه اخلي، خو يوه ورځ فرهاد هم کار پيلوي، که څه ګاونډی يې ورته وايي:

چې ته کار کولو ته اړتيا نه لرې، چې څه دې په کاروؤ، ماته يې وايه.

خو فرهاد بيا هم ټينګار کوي او کار پيلوي، د پلاستيکي کڅوړو پلورلو کار کوي، موده وروسته د طالبانو حکومت ړنګېږي او د کرزي حکومت راځي او بيا دی له هغه دوکاندار سره کار پيلوي، چې پلاستيکي کڅوړې به يې ترې پېرلې، وختونه تېرېږي او بيا دی لومړی له ښوونځي او بيا د کابل پوهنتون له اقتصاد پوهنځي نه فارغېږي، ځکه خو په دې دوکان کې کار پرېږدي او په يوه تجارتي شرکت کې کار پيلوي، څه موده وروسته چې د شرکت مشر د ده ښه فعاليت گوري نوده ته يو موټر د جايزې په پار ورکوي، بله دا چې دی هغه کور هم په بيه اخلي کوم چې دوی لومړی له غزني نه ورته راغلي ول او بيا چې دی خپل موټر کور ته راولي او روبينه يې گوري حيرانېږي. (البته روبينه د هغه سړي لوري چې فرهاد او د هغه د خوندو سرپرستي يې په غاړه اخيستې وي)، په هغه شپه د فرهاد هغه خور چې په لندن کې واده وي خپلې دوهمې خور ته هم هلته مېړه پيدا کوي او په پای کې هم فرهاد د له همدې روبينې سره د واده پرېکړه کوي.

زما آند د (تر ځوانۍ په افغانستان کې) ناول په اړه:

زما په آند دا ناول له داستاني له لحاظه بد ناول نه ده، ښه چوکاټ يې هم ورته پيدا کړی ده، خو دا د پوهنتون دوره، د پوهنتون خلاصول، د خور واده ډېر په ناڅاپي ډول تېر شوي، لکه د فلمونو يې يو دم شپاړلس کاله مخکې بولی چې په دې کار سره يې دا ناول يو څه بې خونده کړی ده، بله خبره دا چې ما په دې ناول کې داسې د عبرت ټکی پيدا نه کړ، بې له دې چې يو څه يې د پوهې او تعليم ښېگڼه بيان کړې ده، خو هغه هم ډېره کمه، بلکې تر ډېره يې قسمت گټه بيان کړې ده.

۱۴۰۲/۱۱/۱۶

یوازې شوی ناول:

دا ناول چې ښاغلي نجیب طارق زیارلی، د گېټس بی په نامه د یوه زلمي کیسه رااخلي چې په یوه نجلۍ باندې مټین وي، بیا لومړۍ نړیوالې جگړې ته ځي او بیا چې کله بېرته راځي، هلته خبرې چې هغې واده کړی، نو گېټس بی له ځان نه ډېر شتمن کس جوړوي، بیا راځي د هغې له کور سره کور، کور څه ماڼۍ اخلي او بیا له یوه بل ځوان چې له ده سره په عسکري دوران کې وي (چې کیسه هم د ده له خولې روایت شوې ده) غواړي چې تر پینځو کلونو وروسته ورته د خپلې مینې لیدو زمینه برابره کړي، هغه دا کار کوي، دوی بیا مینه پیدا کوي، خو وروسته یې مېړه پرې خبرې او همدا د دې لامل کېږي چې دوی تر یو سفر وروسته په یو هوټل کې په دې موضوع خبرې سره وکړي، کله چې کور ته راستنېږي، ښځه یې ډېرې بله ښځه په موټر وژني، چې دا کار د داستان د هیرو د وژل کېدو، لامل کېږي، هغه داسې چې ډېرې هغه ښځه د گېټس بی په موټر وهي، نو د وژل شوې ښځې خاوند د خپلې مېرمنې د بدل اخیستو لپاره گیتس بی وژني.

زما آند د یوازې شوي ناول په اړه:

سره له دې چې داستان یې ښه دی، خو دا چې طرز د لیکلو یې د افغانانو له طرز سره توپیر لري، نو کېدای شی چې تاسو ته خوند در نه کړي.

۱۴۰۲/۱۱/۱۸

صفت های بایسته یک رهبر :

دا کتاب چې جان ماکسول لیکلی ده، پکې یې د یوه مشر یو ویشته صفتونه را اخیستي دي، چې په لاندې ډول دي:

۱: شخصیت: په دې کې وایي چې یو ښه مشر دې هېڅ کله د آرامښت لپاره خپل شخصیت تجربه او باورونه نه پټوي.

۲: جذبه: یو ښه مشر نور خلک د هغوی ښو کارونو له امله ستایي، چې له دې امله خلک جذبوي.

۳: تعهد: یو ښه مشر، له خپلو لارویانو او خپلې موخې سره پوځ هوډ لري.

۴: اړیکې: ښه مشر هغه دی، چې له خلکو سره اړیکې جوړوي او ښې یې پالي.

۵: صلاحیت: مشر باید پوه شي څه ووايي، څنگه پلان جوړ کړي او څنگه په هغه پلان عمل وکړي.

۶: زړورتیا: مشر باید زړورتیا ولري، زړورتیا دا نه ده، چې سړی هېڅ ونه وېرېږي، بلکه زړورتیا دا ده چې د وېرې سره سنگر پرې نه ږدي او د بریا لار پیدا کړي.

۷: بصیرت: ناحل شویو معماؤ ته د پای ټکی کېږدي، یو ځل وگورئ که په کنده کې یاست له کیندل لاس واخلي. ښه مشر چې کوم څه اوري، د هغو پرنیمایي باور کوي، خو غوره مشر پوهېږي چې په کوم نیم باور وکړي.

۸: پاملرنه: هر څومره ډېره پاملرنه وکړئ، بریالي کېږئ.

۹: سخاوت: کله چې ستاسې شمع بله شمع روښانوي، تاسو او شمع هېڅ له لاسه نه ورکوی.

۱۰: د عمل لومړیتوب: مشر باید نوې لارې او نوي شیان ولټوي او د ذهن او بدن له آرام تیا او بېغمي نه باید ووېرېږي.

۱۱: غوږ نیول: د نورو له زړونو سره د اړیکې نیولو لپاره له خپلو غوږونو نه کار واخلي.

۱۲: شوق: هر کار چې پیلوی په ډېره مینه او شوق سره یې وکړئ او پای ته یې ورسوئ.

۱۳: مثبت لیدلوری: که باور ولرئ چې تاسې یې کولای شئ، نور هرو مرو یې کولای شئ.

۱۴: د ستونزو حلول: ښه مشر نه شي کولای ستونزې همداسې ستونزې پرېږدي.

۱۵: اړیکې: که چېرې له نورو سره ښې اړیکې ولرو، هغوی به هم له مونږ سره ښې اړیکې ولري، د برياليتوب اړین رکن او پایه دا ده چې څنگه له نورو سره ښې اړیکې وساتو.

۱۶: مسؤليت: که چېرې وغواړئ چې لاس ته شئ، لامبو نه شئ وهلای. همداسې که غواړئ مشر شئ، نو باید مسؤليت ته چمتو شئ.

۱۷: د زړه ډاډ: لياقت او وړتيا د نه امنيت مخ نه شي نيولی: که خلکو ته محتاج اوسئ، نه شئ کولای چې ښه مشر شئ. مطلب داسې کوی چې د نورو د اوږو بار په خپله اوږه پورته کړئ، خو نه دا چې تاسو خپل بار د نورو پر اوږو کښېږدئ، بلکې نورو ته دا وړتيا ورکړئ چې خپل د اوږو بار په سمه توګه تر موخې ورسوي، ترڅو هم په ځان ووياري او هم په تاسو.

۱۸: شخصي نظم (خپل نظم برابرول): لومړی کس چې تاسو یې مشري کوی، خپله یاست. افلاطون وايي لومړنی او لوړه بریا په خپل ځان ده.

۱۹: چوپړ: د دې لپاره چې پرمخ تګ وکړئ، نور تر ځان لومړي وګڼئ: رېښتیني مشر چوپړ کوونکی ده، خلکو ته چوپړ کوي، د هغوی خوښې او غوښتنې په نظر کې لري، خو په دې حال کې د محبوبیت او د خلکو تر تأثیر لاندې په فکر کې نه دي. رېښتیني مشران د چوپړ مینوال دي، د خپل لویوالي او شان غم نه کوي، ځکه خو په دې لاره (چوپړ په لاره) هره بیه پرې کوي.

۲۰: د زده کړې منل: د مشري د دوام لپاره زده کړې ته دوام ورکړئ، څومره وخت چې خبرې کوی د هغه وخت لس وار زده کړې او غوږ نیولو ته ورکړئ، په دې ډول زده کړې او پرمختګ ته دوام ورکړئ.

۲۱: ذهني لرې لید: یوازې هغه څه اندازه کولای شئ، چې د لیدو وړ وي، که چېرې تاسو په خپل ذهن کې ځان مشر ونه ګڼئ (وینئ) هېڅ مشر کېدای نه شئ.

۱۴۰۳/۱/۳۱

حيثيت ناول

دا ناول چې ښاغلي نېک محمد بارک ليکلی، د يوه ماشوم کيسه په کې را اخلي چې په کوچنيتوب کې خپل پلار له لاسه ورکوي او سرپرستي يې ورور ته ورپاتې کېږي، د کيسې زلمی

(مصطفی) د یوه مالدار سړي پر لور شهناز باندې مټینېږي، خو شهناز یې پروا نه کوي، د شهناز پلار د جایزې گټلو لپاره مېلمستیا نیسي، مصطفی د هغه ملگري مجبوري چې شهناز ته ډالۍ ورکړي، خو شهناز یې ډالۍ ترې اخلي او د خپلو سطل ته یې غورځوي، په سبا یې شهناز اوبو ته لوېږي، مصطفی یې ژغوري، خو شهناز یې نه په غېږ کې نیسي او نه هم ترې مننه کوي، دا لاشه چې ترې بې پروا حرکت کوي او خپلو ملگرو ته وایي چې زموږ مزدور دی او زما ژغورل یې مسؤلیت.

بیا د شهناز پلار پرېکړه کوي، چې د کلي کور خرڅوم، دا خبره مصطفی ته د تگ پرمهال کوي، همدا وي چې د مصطفی ملگري، مصطفی مجبوروي چې شهناز پسې ښار ته ورشي او هغې ته دا ووايي چې مینه ورسره لري، همدا وي چې مصطفی ښار ته ځي، خو ورځې تېرېږي، خو مصطفی دا جرعت نه کوي، چې دا خبره شهناز ته وکړي، په همدې وخت کې د شهناز د پلار انډیوال شهناز خپل زوی سرفراز ته غواړي، شهناز هم رضا کېږي، یوه ورځ شهناز خپل پوهنتون ته روانه وي، چې مصطفی یې هم څارنه کوي، په لاره کې د شهناز موټر خرابېږي او بیا له مصطفی سره په موټر سایکل سپرېږي، په لاره کې مصطفی ته ژړا ورځي او شهناز پرې موټر سایکل دروي، بیا یې د ژړا لامل پوښتي او بلاخره د شهناز تر ډېر ټینګار وروسته مصطفی ورته د خپلې مینې کیسه کوي، بیا شهناز ورته وایي:

تا خپل حیثیت لیدلی او که نه، ستا د ټول عمر خواري، زما د سرفراز له یوې میاشتې تنخوا نه کمه ده، ته بیا له ماسره مینه کوې، هغه هم په داسې حال کې چې زه ډاکټره یم، سرفراز اقتصاد ویلی او ته بېسواده یې.

شهناز مصطفی په خپېره هم وهي، د شپې خپل پلار ته کیسه کوي، هغه هم مصطفی او د هغه ملگري له غوتو سره د باندې غورځوي، دوی د سېلاب له امله په یوه هوټل کې ډېره کېږي او بیا هلته خبرېږي چې سرفراز د شهناز د پلار ملک ته غل ده، نو دی هم راځي او شهناز ته هر څه وایي، خو د شهناز کوزده وي، مصطفی او د هغه ملگری یې له لرې ننداره کوي، بیا مصطفی ورکېږي، شهناز او د هغه پلار سره سرفراز دوکه کوي او ټول جایداد ترې اخلي او تښتي، شهناز پلار خپل موټر خرڅوي او یو کوچنی کور اخلي، بیا تر دوو کلونو وروسته د شهناز دوی پیسې خلاصېږي او شهناز اړ کېږي چې دندې پسې وگرځېږي، خو دنده نه پیدا کوي، بیا یې پلار په ورځ پانډه کې د حیثیت په نوم د یوه غټ روغتون اعلان ویني، چې یوې ډاکټرې ته اړتیا لري، نو خپله لور ولېږي، هلته موسکا یعنې خپله ټولګیواله ویني، بیا له

هغې نه مرسته غواړي، هغه هم مرسته ورسره کوي، بيا شهناز هلته دنده ترلاسه کوي او ملگرې يې مديريت، بيا د شهناز کليزه د روغتون د مشر له خوا په يو ستر سالون کې نيول کېږي، شهناز ته په ډالۍ کې د هغې پخوانی کور ورکوي، شهناز د روغتون مشر باندې مټينېږي او بيا هغه ته دعوت ورکوي، دا هم ورته وايي که چېرې رانه غلې نوزه به بيا روغتون پرېږدم، خو بيا هغه د شهناز دوى کور ته ورځي او هلته شهناز پوهېږي چې دا خو مصطفى دى، بيا نو شهناز بخښنه ترې غواړي او پښو ته يې لوبېږي، مصطفى ورته وايي چې ما بخښلې يې. په سبا يې شهناز چې د هره ورځ په شان مصطفى ته روغتون ته ډوډۍ وروړي، خو مسکا په خوړو کې زهر ورته اچوي، تر عملياتو وروسته شهناز د مينې اقرار کوي، يعنې د زهر و لپاره مصطفى عملياتېږي، تر هغه وروسته نو بيا دواړه واده کوي.

زما آند د (حيثيت ناول) په اړه:

ما پورته کيسه ډېره لنډه کړې ده، ځکه خو يې ممکن خوند تللى وي، خو په اصل کې کيسه دومره خوندوره ده چې که چېرې يې تاسو پيل کړئ، هغه خپله تاسو اړ کوي چې پای ته يې ورسوئ، خو زما په آند په کيسه کې څه ستونزې هم شته، له ډېرو يې تېرېږم دا يو څو يې تاسو ته ليکم:

لومړى: د دې ناول داستان که څه په پښتو ژبه ده، خو داسې ښکاري لکه د اردو ژبې ناول چې را ژباړل شوى وي، په دې کيسه کې د مصطفى کرکټر چې په يوې نجلۍ مټينېږي او بيا هغه ته د مينې اظهار کوي، د شهناز او سرفراز نومونه دا يو هم زموږ په پښتنه ټولنه کې عام نه دي، ځکه زموږ په پښتنه ټولنه کې څوک لومړى دا جرئت نه کوي چې يوې نامحرمې نجلۍ ته نږدې شي، بيا دا چې هغې ته د مينې اظهار وکړي، هغه هم کليوال خلک، بلکې که چېرې د پښتنو په يوه کلي کې يو هلک پر يوې نجلۍ مټين شي او ډېر جرئت وکړي، نو خپلې کورنۍ ته وايي چې هغه ورته وغواړي، بيا هغه پلرونه چې په حيثيت باندې دومره ټينگ ولاړ وي، هغوى نه په خپلې لور باندې تعليم کوي او نه هم له هغې نه د هغې د واده په اړه پوښتنه کوي، د مثال په ډول که وگورو دا اوس چې زه دا مطلب ليکم کند هاريانو په ټول وطن کې پر نجونو باندې تعليم بند کړى دى.

دوهم: د کيسې اتل (مصطفى) کرامات: زه نه پوهېږم هغه مصطفى چې په کلي کې د کرايې پيسو ته حيران وي، د شهناز ډالۍ ته حيران وي، نو په ښار کې موټر سايکل له کومه کوي، يا دا

د نر زوی په دوه درېوؤ کلونو کې دومره پیسې له کومه کوي. یا زه نه پوهېږم چې دی تجار وي او که پادشاه چې پولیسو ته امر کوي، خلک نیسي او بیا عمر قید ورکوي او داسې نور. درېم تعلیم کمزوری ښودل: یو بې سواده پاڅېږي او په یوې ډاکټرې مئینېږي، گرانه سمه چې تر پیسو پاکه مینه او انسانیت غوره ده، خو تعلیم ډېر اړین ده، د دې پرځای چې مصطفیٰ ته دې دومره پیسې ورکولې لږ تعلیم به دې هم ورکړی وؤ.

څلورم: د دې ناول پیل اوږد او څه ناڅه تشریحي دی، خو پای یې ډېر په بېره خلاص شوی، چې کېدای شي دا درېمه ستونزه هم له همدې امله وي.

پینځم د نجونو بې وفایي: د بارک صاحب په دې ناول کې یوه نجلۍ له مصطفیٰ سره کرکه کوي، زړه یې ورماتوي او پای کې پښېمانه کېږي، خو په نارنج کلا ناول کې یې یوه نجلۍ د کیسې د اتل د شعرونو کتابچه د خپل کوژدن په نامه چاپوي. بیا په دواړو ناولونو کې مالدارې نجونې خپله شتمني له لاسه ورکوي او غریب زلمي شتمن کېږي او هغه هم ناڅاپي او معجز ډول. خو حقیقت دای دی چې که چېرې خپل ماحول وگورو نو دا به وویښو چې دوکه چل او فریب د هلکانو خاصه او ځانگړتیا ده، په کوم ښار کې چې زه اوسېږم دلته د هلکانو په نامه ځناور د مینې له نامې نه په کټې اخیستنې سره، څه څه ونه کړل، خو که بیا هم نجونو ته بې وفا ویل کېږي، نو بیا به ډېره بې انصافي وي.

په پای کې دا وایم چې دا ناول ډېر روان او په ساده کندهار لهجه لیکل شوی، چې زه یې لیکوال ستایم، ځکه چې په لومړي کې یې دومره جذابیت ده چې مه کوه پوښتنه او که هرڅوک دا ناول مطالعه کړي نو ډاډ ورکوم چې نه پېښمانه کېږي.

۱۴۰۳/۲/۲

شربت گله ناول : ليکوال اجمل اټک يوسفزی :

يوسفزي صاحب په دې ناول کې د شربت گلې په نامه د يوې پښتنې نجلۍ کيسه راخيستي ده چې په افغانستان کې د جگړو له امله هغه ښار ته چې اوس د پنجابيانو په ولکه کې دی مطلب پېښور ته هجرت کوي، خو تر شربت گلې مخکې د هيواد په تاريخ د کمونيزم بلا د رانازلېدو، بېرته ټولېدو، د چور او فساد د جوړېدو، بېرته ورکېدو، د طالبانو ظهور، صعود او سقوط ته لنډه اشاره کوي، بيا د جمهوريت په نامه د غرب تر ښکېلاک لاندې بلا راتگ ته اشاره کوي او بيا بېرته شربت گله را اخلي، چې څنگه له ننگرهار نه پېښور ته کډه شوله، په ناصر باغ کې يې واپول، هلته څنگه د بهرني خبريال د کمرې سترگې ته سيخه شوه او څنگه مشهور شوه، بيا راځي او دا يادونه کوي چې څنگه شربت گل توپۍ رحمت اگل اکا ته واده شوه، کلونه وروسته څنگه بهرني خبريال بېرته په شربت گلې بسې ټول پېښور ولټاوه، څنگه بله ښځه د شربت گلې توپۍ له امتيازاتو برخمنه شوه او ولې بهرنيان وپوهېدل چې دا هغه د شنو سترگو والانه ده چې موږ يې په کوچني توب انځور اخيستي وؤ، بيا شربت گله څنگه پيدا کوي، څه وړاندیزونه ورته کوي، څه مرستې ورسره کوي، ولې پنجابيانو له پېښوره وويستې، څنگه ولسمشر غني خپل دربار ته مېلمه کړه او څه مرسته يې ورسره وکړه، همدا رنگه يې د پاکستان حکومت ظلمونو ته هم اشاره کړې ده.

زما آند د (شربت گلې) ناول په اړه:

زما په آند ښه ناول او ښه کرکټري يې را اخيستي ده، ښه خوندوره کيسه يې هم ترې جوړه کړې، د خلقيانو، چور او فساد ډلو حقايق يې هم په کې بيان کړي دي، خود نجيب لږ او د غني ډېر يې ځايه صفوته يې هم را اخيستي دي، چې پکار دا وؤ چې د ډاکټر نجيب او ډاکټر غني په اړه يې د توصيف پر ځای تحقيقي بيان کړی وای.

په پای کې وایم چې دا ناول ښه ناول دی او پښتانه يې بايد يو ځل ولولي.

۱۴۰۳/۲/۳

بدنامه مروه (مروا):

دا ناول چې ورور محمد نعيم ورگ ليکلی ده، د اکبر په نامه د يوه زلمي کيسه را اخلي، چې د مروه په نامه يوه گاونډۍ لري، له ماشومتوبه ورسره لوی شوی وي، خو بيا د زلميتوب په دروان کې داسې يوه ورځ هم راځي، چې مروه له اکبره غواړي ترڅو د هغې مور ته درمل (دوا) راوړي، اکبر چې درمل راوړي، نو د مروه د مور پوښتنې ته هم ورځي او بېرته د راوتو پرمهال يې د مروه په ناپامۍ کې مچکه ترې اخيستې وي، ځکه خو مروه هم يو څه شور جوړوي، د اکبر دوی کور پر لوري حرکت کوي او اکبر ته وايي:

اوس دې ولاکه پرېږدم مور دې خبروم.

اکبر ډېر وېرېږي، که څه هم مروه د هغه مور يا د کورنۍ بل غړي ته څه نه وايي، خو بيا هم د اکبر په زړه کې وېره پاتې وي، څه وخت وروسته اکبر د بلخ پوهنتون ته بريالی کېږي، چې بيا هلته ځی يوه ورځ مخکې تر دې چې پوهنتون پيل شي، مروه اکبر ته ډول ډول مېوې راوړي، په سبا يې اکبر حرکت کوي، پوهنتون کې او بيا ليليه کې د ځينې لاملونو له امله اړ کېږي چې دوه سمستره پرله پسې بې له ځنډه ووايي، همدا د دې لامل کېږي چې يو کال له کور نه لرې پاتې شي، خو چې کله بېرته هم راشي، نو بيا د مروه د مور له مرگ د پلار له ناروغۍ او له دې خبرې چې پلار يې مشرې خور پاکستان ته بولي، مروه يې هم بولي، ځکه خو په دوه کاله پوهنتون کې مروه نه وينې، بيا يوه ورځ چې دی په پوهنتون کې وي، مور يې ورته وايي:

په ورا تللې وم، يوه نجلی مې وليده، چې ډېره ښکلې وه، ستا څه نظر دی، مخکې خو مې زړه وؤ چې مروه درته وکړم، خو چې دا نجلی مې وليده، نو مروه مې له زړه ووته.

اکبر چې کله د مور له خولې نه د صدف په نامه نجلی دومره صفتونه اوري، نو سمدلاسه ورته وايي چې څنگه ستا خوښه وي، زما هم خوښه ده.

بس همدا وي چې مور يې مرکې ته ځي او هغه نجلی اکبر ته غواړي، هغوی د لېست ورته وايي، چې بله جمعه يې درکوؤ، که مو لېست ومانه، نو دسمال به درکړو، خو له دې هرڅه نه مروه خبرېږي او د چا له مبائل نه اکبر ته زنگ وهي، له اکبر نه پوښتنه کوي چې آیا دا ريښتيا دي، اکبر هم ورته واي چې هو، نو مروه ژاړي او تيليفونې اړيکه پرې کېږي، بيا تر سبا شو واري اکبر د اړيکې هڅه کوي، ترڅو بلآخره مروه ورته وايي:

په ټول کلي کې بدنامه شومه چې دا له اکبر سره جوړه ده، خو ما يې پروا ونه کړه، پوهېږې ولې؟ ځکه ما ويل دا هرڅه به تېر شي او ستا ژوند ملگرې به جوړه شم.

اکبر پلمې ورته کوي، مروه يې پوهوي چې ځوابونه يې د کار نه دي، خو خیر اکبر ځان تېروي، چې له دې سره وخت تېرېږي، خو کله چې د اکبر دستمال راوړي او مروه خبره شي نو بې هوښه شي، د کلي کلینیک کې ځواب کړي چې جمهوریت روغتون ته يې بوځي. تره او د تره ښځه يې ورسره لاړ شي، خو بېرته مروه د ځان سره نه راوړي. اکبر ورته خواشینی کېږي، خو هېڅ نه کوي، په داسې حال کې چې دی له مروه او مروه له ده سره مینه لري، بله ورځ اکبر په پوهنتون کې ناست وي، چې یو بل زلمی راځي، له ده سره ډېره توده سترې مشې او پوښتنه گروېږنه کوي، بیا اکبر ته وايي چې زه ستا د کوژدنې صدف یار یم، مطلب یاري مې ورسره کړې، انځورونه يې هم ورلېږي او ورته وايي چې ستا سره کوزده يې د هغې نه پټه شوې او اوس دلته راغلی یم، چې له تانه دا وغواړم چې هغه بېرته ماته راپرېږدي، اکبر وخت ترې اخلي، بیا چې کله کورته ته راشي، نور هرڅه مور ته ووايي، له یوې خوا يې عزت د صدف او د هغې د دیار له لاسه تللی وي، له بلې خوا کلیوال د مروه له لاسه ورسره بده رویه کوي، خو بلآخړه پوهنتون خلاصوي، د کلیوالو د بدې رویې او جگړې له امله کلی خوشې کوي او کابل ته راځي، سره له دې چې د صدف یار مړ شوی وي، نو له اکبر بښنه غواړي او دا ورته وايي چې زه غواړم ستا مېرمن شم، د دې لپاره چې ستا په چوپړ او خدمت سره مې گناه معاف شي، خو اکبر ځان تېروي، دا خبره يې د پوهنتون په جریان کې او نورو وختونو کې هم ورته کړې وي او چې کابل ته راشي، بیا په وار وار ورته مسېجونه ږدي او دا خبره، بښنې او عذر زاری او داسې نور کوي، خو اکبر ځواب نه ورکوي، په کابل کې ډېرې خواری او بدې ورځې ویني، د پوډرو له خرڅولو، د موټر بم تر لېږدولو پورې، آن مور يې سوال کوي، بیا یوه ورځ په داسې حال کې چې خپره يې د پوډریانو په شان وي او د یوه کور صفا کاري لپاره تللی وي، وچه ډوډۍ هم ټولوي له مروه سره مخ کېږي، بیا له هغې نه بښنه غواړي، هغه لږ سره زر ورکوي او ورته وايي:

ته دې خبره او جامې په دې جوړې کړه بیا به خبرې سبا همدلته وکړو.

سبا مروه، چې له یوه غټ چارواکي، مالدار او هوښیار سړي سره يې واده کړی وي، اکبر ته دا شرط ږدي چې زه تاته هغه وخت بښنه کوم چې ته له صدف سره واده ته راضي شې. آخر کې مروه اکبر ته دنده هم پیدا کړي، له صدف سره يې واده ورکړي، خو د اکبر په زړه کې دا گړځي چې:

مچوگانې خو به يې ډېرې ورنه اخیستې وي، د دې سره سم به له مروه ونه زما اخیستې مچو رایاده شوه او څنگ کې به مې يې هغه حدیث شریف ښغ سترگو ته ودرېده، چې حضرت محمد (ص) فرمایلي: که مو د نورو خلکو د ښځو حیا ته زیان ورسولو، د خپلو ښځو عزت به مو د نورو له خوا لوټ یا خپلې ښځې به مو بې حیا شي.

زما آند د (بدنامه مروه ناول) په اړه:

د محمد نعيم وردگ دا ناول چې كله ما لومړی پيل كړو، گرځه كيسه مې يې خوښه نه شوه، خو بيا هم د ناول جذابيت دې ته وهڅولم چې اړومرو دوام وركړم، ځكه خومې دوام وركړ، ريښتيا خبره دا ده چې ما دا ناول په خپل دوكان كې پيل كړو او زړه مې داسې وؤ چې څومره مې ولوست، نور به سبا ته پرېږدم، خو وروسته د دې ناول جذابيت له ځان سره واخيستم او دې ته يې اړ كړم چې د شپې يې په كور كې هم مطالعه كړم.

نو ځكه تر مطالعې وروسته دې پايلې ته ورسېدم چې ووايم، دا ناول يو له غوره ناولونو څخه دى، چې ما لوستلي دي، يو ډېر ښه داستان ورته غوره شوى (د يوه هلك د جفا، خو د نجلى وفا) مطلب د اكبر د جفا او د مروه د وفا، چې دا خبره كه څه هم زموږ د ټولنې برخه گرځېدلې ده، چې هلكان د مينې اصلي هدف پرتوگ وېستل گڼي، د غرب نه متاثره ليكوالان او نور فعالان بيا د نجلى همدا پرتوگ نه وېستل او يا له داسې كار سره مخالفت چې په پاى كې د پرتوگ وېستلو لامل كېږي، بې وفايي گڼي او په كلكو ټكو يې غندي، د نورو له ناموس نه عزت اخلي او داسې گڼي چې بس هرڅه پاى ته ورسېدل، خو لكه څنگه چې اكبر د ناول په پاى كې ورسره مخ كېږي، دوى هم ورسره مخ دى، خو البته خبر نه دي او يا هم دا چې خبر دي خو اوس ځان غولوي.

نوزه د خپلې ليكنې په پاى كې دا وایم چې كه لكه اكبر غوندې ژوندون وكړئ، پاى به مو لكه اكبر غوندې وي، خو كه له اكبر ورتېرشئ، هم همداسې.

همدا رنگ له وردك صاحب نه مننه كوم، چې د دې ناول په ليكلو سره يې پښتو ژبې ته لوى چوپړ كړى او دا ناول يې ستايم.

۱۴۰۳/۲/۶

خبرياله ناول :

دا ناول چې تکره لیکوال ډاکټر عبدالهادي «حماس» لیکلی، یو ډېر خوندور ناول دی، چې په دې ناول کې یې د «رنا» په نامه د یوې ایمانلرونکې او وطنپالې خبريالې کیسه راخیستې ده، چې د ناول اتله، د رئیس خدایداد په نامه د یوه پوره پېژندل شوي، لوټمار، غل او د انسانانو برمه کوونکي باندې راپور جوړوي، تر راپور څو ورځې وروسته ځانگړي ځواکونه خبرېږي چې د «رنا» په دفتر باندې برید شوی او برید کوونکي د هغې دفتر ته ننوتې، دا برید د رئیس خدایداد کسانو کړی وي او د رنا په برمه کېدو سره غواړي چې له حکومت نه د خپل مشر خلاصېده وغواړي، خو د رنا او ځانگړو ځواکونو د غبرگون له امله د هغوی دا هڅه ناکامېږي، نو د رئیس خدایداد کسان د ټلويزیون مشر ته زنگ وهي او اخطار ورکوي، ځکه خو هغه هم د هغې ورځې په سبا رنا استعفاء ته اړ کوي، رنا چې کور ته لاړه شي، مور یې ناروغه وي، دباندې راوځي او د ټکسي په لټه کې وي چې د شاپور په نامه یو ځوان ورته موټر ودروي او رنا دې ته اړ کوي چې خپله مور د هغه په موټر کې تر روغتون ورسوي، کله چې روغتون ته ځي، په لاره کې رنا ته هغې ملگري زنگ راوړي او د تېرې ورځې پېښې ډاډ ورکوي، ځکه خو رنا هم له دندې د لرې کېدو په اړه هرڅه ورته وايي، همدا لامل وي چې شاپور رنا پېژني، بیا شاپور نه یوازې دا چې د روغتون لگښت په غاړه اخلي، بلکې رنا ته د دندې وړاندیز هم کوي، له یو څه ستونزو وروسته رنا د شاپور تر مشرۍ لاندې افغان رسنیز مرکز کې لومړی د معاونیت بیا د ریاست څوکی لاس ته راوړي، چې په دې سره د شاپور او د هغه کوژدنې ترمنځ د ستونزو د ډېرېدو لامل ګرځي، چې بیا دا اړیکه له منځه هم لاړه شي، رنا پر ډېر مفسدینو باندې راپور جوړ کړ، چې له امله یې لومړی په دې برید وشي او ټپې شي، بیا یې یو زور زورواکی والي په موټر کې بم ږدي، چې په چاودنه کې یې بې له رنا او هغې خور حلیمې نه، نور ټول د کورنۍ غړي شهیدان کېږي، بیا یې یو زورواکی قومندان د خور یعنې حلیمې د عزت لوټولو او په هغه باندې د لوبو کولو هڅه کوي، خو حلیمه خپل ژوند تر خپل عزت قربانوي او د شهادت مقام ګټي، بیا څه موده وروسته رنا د حلیمې د وصیت له مخې او د خپل سترگو د لیدلي حال له مخې له شاپور سره کوژده کوي، تر واده مخکې د ځمکو د غاصبینو لېست خپروي چې دا کار یې د واده په ورځ د مرګ لامل کېږي.

زما آند د (رنا) ناول په اړه:

زما په آند دا ناول د پښتو ژبې له غوره ناولونو څخه یو ده، چې باید هم واوسي، ځکه د هیواد په کچه د تکړه لیکوالانو څخه یوه لیکلی، ښه کیسه یې را اخیستې ده، ښه عبرتونه لري، د مثال په ډول که غواړئ چې د خلکو په زړونو واکمني وکړئ، باید د رنا په شان په ډېر اخلاص او مینې سره هغوی ته کار وکړئ، باید ډېر موپام وي چې د نړۍ د قمنندان زلمي او بختیار په شان له ډېرو بې ننگو کیدرانو ډکه ده، یا دا چې که چېرې مو ځان نه د بختیار په شان کیدو جوړ کړ، نو بیا به د شاپور په شان زمري له خوا خیرل کېږئ او یا هم دا چې که چېرې د شاهپور غوندې مینه وکړئ، هرو مرو به مو د صبر میوه پخېږي.

له دې سره ناول چې پولیسي ښه هم لري، څه ناڅه نیمگړتیاوې د حقوقي او جنایي پلوه لري، دا چې لږې دي، نو یې بیان ته اړتیا نه شته، یوازې د دې لپاره وایم چې نور لیکوالان یې په پام کې ونیسي.

او په پای کې دا وایم:

چې گرځه لیکوال رنا ته د ناول په پیل کې د حجاب په ور اغوستلو عزت ورکړی، خو د ناول په پای کې یې بیا همدا حجاب د غاصب قومندان زوی ته (استاد سیاف زوی) ته په ور اغوستو لږ زخمی کړی، بل دا چې د رنا په وژلو سره یې نور د شاپور بېچاره زړه هم ور زخمی کړی.

۱۴۰۳/۲/۱۱

اوبښکې ناول :

دا ناول چې د سوئیلی پښتونخوا تکړه لیکوال خدای بخښلي عبدالعلي غورغښتي لیکلی، د خالو په نامه د یوه خوار او غریب کلیوال کیسه را اخلي چې د خپلې غریبۍ له امله د کلي له ګډ ځنګل نه لرګي راوړي، تر څو سبا یې بازار ته یوسي او ویې پلوري، خو ساړه یې وهي او په لاره کې پاتې کېږي، بیا چې کله ښځه ګوري چې خر راستون شو او خاوند یې نه، نو کلیوال خبروي، کلیوال ځی او سړی بېرته راوړي، خو سړی د ناروغۍ له امله له بستري نه نه شي پورته کېدای، ښځه او زوی یې د ده له خوا راوړل شوي لرګي، بازار ته وړي، په بازار کې یو دولتي مأمور ترې محصول په نامه شپږ روپۍ شکوي، بل ترې مالیه غواړي او یو بل یې په دې نامه جریمه کوي چې خره یې ولې په سړک باندې ګنده ګي کړې ده. د جریمې والایې لرګي په بولۍ کې په اته روپۍ خرڅوي، پښځه یې په جریمې کې درې هم مالیې والا ته ورکوي، بس دوی هم تش کور ته راځي او پاتې شیان د کلي په هټۍ کې خرڅوي، خو د خالو حالت ورځ تر بلې خرابېږي، ښځه یې خپل د نږدې څلورو سوؤ روپیو سره زر په یو سل او دېرش روپۍ خرڅوي، په پښځه ویشته روپۍ د کور لپاره خوراكي توکي پېري، خو او یا روپۍ اخوند زاده ته د دم او تعویذ لپاره ورکوي، خو دم او تعویذ هېڅ اثر نه پرې کوي، بیا د روښان په نامه یو ځوان ډاکټر ته د بیولو مشوره ورکوي، د خالو ښځه د ملک کور ته د پور اخیستلو ته ورځي، هلته ورته ملک وایي چې زه شپږ سوه روپۍ درکوم خو شپږ میاشتې وروسته به اته سوه روپۍ بېرته راکوې، دا چې پیسې اخلي او خاوند ته دا خبرې وکړي، هغه ورته وایي داسې نه چې دا سود وي، ورشه او پوښتنه ترې نه وکړه، هغه چې ملا ته ورشي، ملا لومړی د سود بدي ورته بیان کړي، خو وروسته پوه شي چې په دې کلي کې خو یوازې ملک سود خور دی، نو خبره په بله واړوي او د ملک دا کار په دوی د هغه یو احسان وګڼي نه سود، ځکه خالو هم په دې پیسو طبیب ته ځي، خو ډاکټر یې په روغتون کې نه ګوري، بلکې اړ کېږي چې کور ته یې ورشي، خیر خالو ښه شي، د پور وخت پوره شي، ملک ورته وایي چې باید د هغه پیسې ورکړي او یا خپله لور درځانۍ د هغه زوی ته ورکړي، خو خالو ورته وایي، زه بدل کوم، ملک یې نه مني او خالو ته یوه اونۍ وخت ورکوي، خالو اړ کېږي چې خپل باغ ګرو کړي، دا کار په ملک ښه نه لګېږي، ځکه خو ملک په خالو عریضه کوي او هغه بندي کوي، بیا یې له ښځې د هغه لور غواړي، خو هغه یې هم نه مني، ځکه خو ملک د خالو ښځه وژني او لور یې تښتوي، خو درځانۍ ځان وژنه

کوي، چې له دې سره ملک حیرانېږي چې څه وکړي او څنگه دا خبره پټه کړي، خو اخوندزاده ورته مشوره ورکوي، چې نجلۍ پټه خښه کړي او خلو ته وایي چې:

ماته کشف شوی چې د دېوانو پاچا په درخانۍ مئین وؤ، نن سهار یې تښتولې او ځان ته یې نکاح کړې.

زما آند د (اوبنکې) ناول په اړه:

دا ناول چې د نور محمد ترکي «سپین ناول» په بڼه لیکل شوی ده، بڼه داستان، بڼه ادبیات او بڼه تلوسه لري، په داستان کې هغو ډېرو حقیقتونو ته هم اشاره په کې شوې ده، د حکومت ظلم ته، د خلکو بې وزلي ته، د خلکو ناپوهي ته، د ملکاتو او خانانو ظلم ته، د ملایانو او پیرانو دوکه بازي ته او پر دین تجارت ته.

دا چې دا ناول ولې له چاپه پاتې، نو کېدای شي یو علت یې دا وي چې ښاغلي (عمر گل عسکر) به وخت او شرایطو ته په کتو ترې ترېر شوی وي، نو زما په آند که څه هم یو څه سوسیالستي بڼه هم لري، خو بیا هم بڼه ناول ده.

۱۴۰۳/۰۲/۱۳

وختونه ناول :

دا ناول چې سیده حسینه گل لیکلی د یوه سود خور کیسه را اخلي چې درې خويندې لري، سره له دې چې د خويندو لپاره یې ډېرې مرکې راشي، خو دی یې بېرته نا امېدې له دې امله ولېږي، چې دا خلک زما مال او دولت ته غله دي، بیا د ډېرو خلکو د وینا له امله دی خپله واده وکړي، خو خويندې یې همداسې پاتې وي، د وختونو په تېرېدو یې دوه زامن د طاهرشاه او طاهرشاه په نامه او یوه لور د زېبو په نامه پیدا شوي وي او په خوا کې یې د تره زوی یې یو زوی د زمري په نامه او دوه لوڼه د گلپانې او گرگرې په نامه پیدا شوي وي.

دی له دې نه خبر نه وي چې مشره خور یې د ده په مزدور رفیق باندې مئینه ده، خو چې د رفیق زوی پیدا شي، نو شفیع نوم پرې کېږدي، وختونه تېرېږي، د دوی ماشومان زلمیان شي او بیا د رفیق زوی شفیع چې له گلپانې سره یې یارانې جوړه کړې وي، نو گلپانې په سرد بهادرشاه زوی طاهرشاه ووژني او گلپانې ترلاس ونیسي او تېښتي. زمري هم د خپلې بلې خور گرگرې تر ودولو وروسته په هغه پسې شي او طاهرشاه د خپل ورور د وژلو له امله د رفیق کچه د هغه په شاه ور بارکړي او له کلي یې وشړي، تر طاهرشاه وروسته لومړی د هغه پلار بهادرشاه او بیا یې پر کور له زړو شویو تروریانو له ډلې کوچنۍ یې یعنې سکینه مړه شي، بیا یې ورور طاهر شاه هم له لازی لوېگي او مري او تر هغه څه موده وروسته یې مور زبرگه.

زمري هم چې د خپلې خور او د هغې یار په لټون پسې وتی وي، هغوی مومي لومړی هغوی او بیا ځان وژني.

زېبو نږدې زېږېست ته تر ډېرو جنجالو واده نه پاتې په کور دوو نورو زړو شوو تروریانو د لېوتوبونو د جنجال له امله وروسته د اقبال په نامه تر دې کم عمر لرونکي یوه ناځوان سره واده کوي، خو تر واده مخکې دوی یوه نالیکلی تړون کوي او هغه دا چې زېبو او اقبال به د ډولۍ تر وړلو څو ورځې وروسته بېرته د زېبو پلارني کور ته راگرځي، تر څو تروریانې یې یوازې پاتې نه شي، خو تر واده وروسته بیا اقبال دا لوظ او تړون ماتوي، نه یوازې دا، بلکې زېبو په دې پوهېږي چې اقبال د مال او دولت لپاره واده ورسره کړی، د زېبو یو زوی پیدا کېږي چې مشال نوم پرې ږدي، نور یې له ډېر دواؤ سره هم نه پیدا کېږي، بس دا خبره نه وي سم جنجال وي، ځکه اقبال هم دا خبره پلمه کړي او بله ښځه وکړي، له زېبو سره یې اړیکې نورې هم وړانې شي، بیا پوه شي چې هغه بله ښځه یې یعنې روبینه د ده مال ته داسې غله ده، لکه دی چې د زېبو مال ته وؤ، ځکه خو یې له هغې سره هم اړیکې وړانې شي، خو د هغې وروڼه هغې ته بل کس پیدا کړی

وي، ځكه خويي له ده نه د هغې طلاق غوښتلو او ورسره د ده کور، ځكه غواړي، خو د اقبال ماغزه هم ورته خراب شي او د روبيني ورور د تفنگچې په مرميو وولي، بيا دى وتښتي او ټول جنجال يې زېږو او مشال ته پرېږدي او خپله د «نصيبي» په نوم نجلى سره ژوند پيل كړي، يوه ورځ نصيبه له ټول مال سره وتښتي، په همدې حال كې زېږو د خپل زوى مشال معشوقې سپوږمۍ كورته د مركې لپاره ځي او هلته وينې چې سپوږمې د گرگرې لور ده، بيا اقبال هم راپيدا كېږي او سپوږمۍ خپل زوى ته ودوي.

زما په آند (وختونه) ناول:

دا ناول لږ څه گډوډ ده، لږ يې هغه د خليفه دين محمد په نامه د هغه پير خبره پخوا له ده نه د ښځو په اړه كړې چې كه سړى ورته وگوري نو ښځو ته يې ډېر سپكاوى كړى ده، بلكې ښځې دواړو د خوراك او د بستر وږې ښودلې دي، گرځه انسان فطرتاً كه ښځه وي او كه نر درې شيان ډېر پرې گران وي چې لومړى يې خوراك، دوهم شهوت او دريم يې اولاد ده، بل انسان بې د ژوند له شريكه او اولاده نيمگړى وي، خو بيا يې هم ټوله هيله او امېد يوازې همدا نه وي، خو خير دا به پرېږدو او وبه وايم چې ناول نسبتاً ښه تلوسه لري، چې كولای شي، لوستونكى له ځان سره واخلي او بل د عبرت يو غټه فلسفه لري او هغه دا چې بايد سړى په وخت كې خپل زوى او ورور ته د ښځې، هغه هم همزولې بندوبست وكړي او خپله خور او لور په خپل وخت او سم سړي ته وركړي، ترڅو په دنيا او آخرت د لمې د اور له آزاره خلاص وي.

بل دا چې سړى بايد له دې بدرنگه پيرانو او ملايانو نه ځان وساتي او له ښو او ښايسته (له ښايسته مې د سیرت ښايست موخه ده) د دين او دنيا له علماءو سره ملگرتيا وكړي او د هغوى په لارښوونو او مشورو عمل وكړي.

۱۴۰۳/۲/۱۴

ساره بادونه :

د لنډو کيسو دا کتاب چې اسدالله غنصفر ليکلی، پکې يې يوؤلس لنډې کيسې را اخيستي دي چې زه به يې لاندې په پوره لنډيز سره بيان کړم:

۱- څوک داسې نه کوي:

يو زلمی په پېښور کې مزدوري کوي، بيا څوک احوال وروړي چې روسانو ستاسې د کلي د سړک غاړې دوه کروڼه ړنگ کړي دي، دی د خبر سم پوهېدو ته په تم کېږي، ځکه د دوی کور هم د سړک غاړې ته وي، د دوی د کلي د خټکيو تجاران نه راځي، ځکه خويې تشویش نور هم ډېرېږي، خو بيا څو مياشتې وروسته د زيرې تجار حاجي تورگل راځي او ده ته ډاډ ورکوي چې خټکي روسانو خراب کړل، ستاسو کور يې نه ده ويجاړ کړی، بلکې د ميرزا خان د زامنو کور يې ويجاړ کړی ده.

۲- هغه سپين شی:

کوچنی عبداللہ له ټول کلي او کور نه بېل وی، په کلي او کور کې اوسي، خو سوچ او فکر يې بل چېرې وي، له خپلو همزولو سره بس همدا يوه جمله تبادله کوي چې ماشومان يې پوښتي:

هغه سپين شی چېرته دی؟

او دی يې ځواب ورکوي:

هغه سپين شی مې پلار وړی، راوړي يې!

کلونه وروسته د ده مور دا محاوره اوري او پوهېږي چې سپين شی هغه بيرغ ده، چې د عبداللہ پلار تر شهادت مخکې او جهاد ته د تگ پرمهال په لاس کې نيولی وؤ.

۳- نهه بجې:

د يوه ښوونکي ورور په دې تور نيول شوی وي، چې د دوکان مخ نه يې يو کس تېر شوی چې کلاشينکوف يې تېښتولی، ښوونکی د ورور خلاصېدو لپاره ورځي، خوروسان دی هم نيسي، له ورور سره يې په يوه کوټه کې اچوي او ورته وايي:

تر سبا نهه بجو پورې دې ورور په دې قانع کړه چې کس راوښيي، کنه دواړه اعدامېږي.

سبا ته يې خوشې کوي، ځکه مخکې تر دې چې بنوونکي ورشي، توپک تېستوونکي روسانو وژلي وي او دی يې هسې نيولی وي.

۴- آشنا قبرونه:

يوه لاروی، په هديره تېرېږي، هره ورځ هلته يو بوډا گونگي ناست وي او ماشومان لوبې کوي، خو يوه ورځ چې په هديره تېرېږي، گوري چې خلک بې کسه ځوان خاورو ته سپاري چې موټر وهلی وي، بيا د ((سره)) په نامه يوه ماشومه په ماشومانو کې پېژني او بله ورځ خبرېږي چې هغه ناورغه ده، په سبا يې د هغې قبر ويني، څه موده وروسته د گونگي ناروغتيا هم ويني او بيا يوه ورځ په همدې هديرې تېرېږي، نو ويني چې په گونگي خاورې اړوي، مخ يې د وطن پر خوا ورته اړولی وي.

۵- د لېوه سر:

په يوه کلي کې د دران په نامه ځوان اوسي، چې پلار يې پيرو اکا ډېر شتمن وي، خو ډېر شوم هم وي، يوه ورځ د کلي د خان کندهاري ملگري يو لېوه ولي او وايي:

د لېوه سر مو چې د هرچا کره وچاوه، هغه به مېلمستيا راکوي.

د دران له بد بخته چې دا سر د دران دوی کور ته غورځي، نو پلار يې دې مېلمستيا ته نه حاضرېږي، د کلي خان دران ته پيسې او يو بڼه پسه پټ ورکوي چې مېلمستيا وکړي، خو بيا هم پيرو اکا د خان پوزه ور پرې کوي او له مېلمستيا نه پټېږي، دا شرم د دران په زړه کې تر هغو وده کوي چې د روسي منصبدار سر پرې کوي او کلي ته يې راوړي.

۶- راز:

يوزلمی مجاهد د پيرې لپاره له مرکز نه د سړک غاړې ته ځي، هلته له ملنگ سره مخ کېږي، هغه ورته د يوې لويې قوې د راتلو خبر ورکوي، خو دی د دې لپاره چې پيره يې پاتې نه شي، نو ملنگ د دې خبرې د لېږد لپاره مرکز ته لېږي او د پټې ورکولو وروسته ترې تلاشي اخلي، چې ورسره د شفر په ډول کاغذونه پيدا کوي، ملنگ ورته وايي چې:

دا کاغذونه د بغلان مجاهدينو راکړي.

دی يې ماتلوي چې بل کس راشي، خو ملنگ د تېستې هڅه کوي، ځکه خو دی هم ملنگ وژني، بيا وروسته پښېمانه شي، خو بيا يې قومندان وغواړي او ورته ووايي چې ملنگ يو

جاسوس دی که دې گېر کړ رايې وله، خو مجاهد بېچاره د دې لپاره چې کوم بل راز يې ښکاره نه شي، دا د ویشتلو راز هم پټوي.

۷: ساره بادونه:

ميا يو هلک ته تل کتابونه راوړي، د کابل ښار کيسې ورته کوي او بيایې له کابل سره او په کابل کې د دوی د اوسېدنې د سيمې له خلکو سره آموخته کوي، په وروستي ځل چې ميا د دوی کره راځي، ډېر ساره يې کېږي، دوه کتابونه ورته ډالۍ کوي او بيا ورته د نجيب د حکومت سقوط تشریح کوي، خو ورځې وروسته حالات هماغسې کېږي.

۸: د مور غم:

معلم د نسيم په نامه ځوان ته وايي چې خير که دې څېره خرابه شوې او لاس دې له لاسه ورکړی، ځکه دا اجر لري، خو نسيم په دې سوچ کې وي چې څنگه مور نه ده پېژندلی او له ده نه يې د ده پوښتنه کړې ده، بيا معلم ورته د خپلې مور کيسه کوي چې ورور يې روسانو زخمي کړ او سبا يې زخمي او يوبل ورور يې روسانو وواژه، بيا نسيم ورته د زړه حال وايي.

۹: تېښته:

د نسيم په نوم مأمور يوه په دې نيول کېږي چې روسانو ته د ښېراوړ سره يې آمین ويلی وي، بيا د پوليسو مأموریت ته بېول کېږي، هلته پوليس مرسته ورسره کوي، چې وتښتي. خو چې ټيکسي ته وځېږي، نو درې عسکر هم وځېږي، بيا هماغه وي چې مجبور شي څو عسکر له ځانه سره کور ته بوځي، هلته ورته عسکر وايي:

ته خو دا ده په خير کور ته ورسېږې، موږ يې هم په زور راوستي يو، نو مرسته راسره وکړه چې وتښتو.

۱۰: دوه ورونه:

دوه کوچني ورونه نجيب او نسيم وي، چې په کلي کې ژوند کوي، يوه ورځ نجيب ښار ته د ماما کور ته ځي، بيا له هغه ځايه د ماشومانو د لوبو موټر راوړي، ورور يې نسيم هم داسې موټر غواړي، بيا نجيب ژمنه ورسره کوي، چې ده ته به يې هم اخلي، بله ورځ مجاهدين خبر ورکوي چې روسان بمباري کوي، ځکه خو د شپې ټول حرکت کوي او چې په لاره نجيب ته موټرک په نظر ورشي، نو ورشي او په منډه يې راواخلي، چې له دې سره هغه په نجيب والوزي.

۱۱: ستنېدنه:

د زلېځا توپي په نامه يوه کونډه دوه زامن د زرگل په نامه لري، خويوه ورځ يې روسان دواړه زامن عسکري ته بيالي، بيا زرگل څه موده وروسته په تېنسته بريالي کېږي، خو چې کور ته راشي، نو وگوري چې موري يې پخوا وفات شوې، بيا له مجاهدينو سره يو ځای کېږي او يوه شپه چې په دوي جگړه سخته شي، نو په سنگريو راختونکي کس وولي او مري يې کړي، وروسته پوه شي چې هغه تسليمېده او په دې هم پوه شي چې هغه کس يې ورور زرگل دی.

زما آند د (ساره بادونه) لنډو کيسو کتاب په اړه:

زما په آند د لنډو کيسو دا کتاب په بڼه ليکل شوی، چې ليکوال پکې د هغه وخت ريښتيا لکه د روسانو ظلم، د ځينو افغانانو خيانت، ځينو افغانانو بې وسي او ورور وژنه، پکې انځور کړې ده.

۱۴۰۳/۲/۲۰

اولسمشر ما وژلی ناول :

دا چې ښاغلي آرش تنگیال (کېداسي اروښاد وي) ليکلی چې زما له لوري لومړی لوستل شوی ناول دی، په دې ناول کې د ډاکټر نجيب د وخت د يوه افسر کيسه را اخيستي ده، چې په شخصي کار او بار له هغه راهيسې اخته وي، چې د ډاکټر نجيب حکومت سقوط شوی، بيا چې پر وطن د آمريکې ښکېلاک واکمن شو، څه موده وروسته د دې تورن په کور چاپه اچوي، د کور ټول غړي يې له تورن او مېرمن يې ووژني او بيا چې تورن سترگې پرانيزي نو په بگرام زندان کې وي، آمريکايان ترې خبرنې کوي، يوه ورځ يې مېرمن ورسره مخامخ کړي، بيا هغه وي چې تورن د تېښتې پلان جوړوي او بيا تېښتي، خپل کلي ته ځي او هلته ورته خان لالاد حکومت د مخالفينو ډلې ته دعوت ورکوي، څو ورځو کې يې حالات دې ته اړ کوي چې خان لالاسره يو ځای شي، هلته ډېر عملياتونه کوي، بيا په پاکستان کې د افغان دولت ډيپلومات تېښتوي، تر هغه وروسته مخالف مشران د اولسمشر د وژلو پلان نيسي، ځکه خو تورن سره يو پنجابي پوځي رالېږي چې اولسمشر ترور کړي، خو پنجابي وېرېږي او اولسمشر ژغورل کېږي، تورن هم يوه مرمۍ تر پنجابي قربانوي او په تندي يې ولي، په دوهم ځل په تنگهار کې پر اولسمشر بريد کوي خو اولسمشر ټپي کېږي او مړ کېږي نه، خو دريم ځل تورن په ملي تلويزيون کې کار پيلوي او هلته د استقلال په جشن کې په مايک کې د ځاي پر ځای شوي مين پرمت اولسمشر ترور کوي، بيا کور ته ځي او د خپلې مېرمن درملنې ته دوام ورکوي، يوه ورځ يې غرمه دروازه ټکېږي او چې او چې له کور بهر راووځي پوليس يې ونيسي او بيا محکمه ورته د عمر بند سزا ځکه اورو، ځکه چې دی ورته په ځغرده وايي:

اولسمشر ما وژلی!

زما آند د (اولسمشر ما وژلی ناول) په اړه:

دا ناول ما په لومړي ځل په ۱۳۹۷ کال کې ولوست، دا ناول زما لومړی ناول و چې ومې لوست، چې ډېر جالبه خاطره هم لري، هغه دا چې زما د ښوونځي ټولگيوال، زما کليوال او ملگری ضياء الله به هره شپه له ما سره په فېسبوک باندې چټ کاوه، ځکه هغه نوی پي پي اس (د اولسمشر غني ساتونکونو) ډلې کې دنده اخيستي وه او په کومو شپو چې ما دا ناول مطالعه کاوه نو په هغو شپو کې رانه په چټ کې پوښتنه وکړه:

څه کوي انډيواله څې تر دا ماله وينې يې؟

- کتاب مطالعه کوم.

- کوم کتاب؟

- اولسمشر ما وژلی.

بیا یې خو ورځې چټ راسره ونه کړ، خو څه موده وروسته بیا پیل شو دا خوروځې ځنډ یې کېدای شي چې له اولسمشر غني سره له ډېرې مینې او یا هم د دې لپاره وؤ چې وېرېده چې په دې کې ورته کومه ستونزه پیدا نه شي، په هر صورت بیا زموږ ملګرتیا هغسې پاتې نه وه، ځکه له ما وېرېده، زه یې د غني د ګوډاګي حکومت نظامي مخالف ګڼل، هوزه د هغه حکومت د ډېرو کړنو سیاسي مخالفت کړی، خو نظامي هېڅوک راباندې نه شي ثابتولی، نه څوک زما اړیکې په نړۍ کې له هېڅ سیاسي او یا بل ډول ډلو او ګوندونو سره شي ثابتولی او نه مې لرلي او نه یې لرم او بل دا چې په راتلونکي کې هم داسې څه نیت نه لرم.

په هر حال ماته دا خبره هغه وخت څرګنده شوله چې مانه مې توپۍ د ضیاء الله د تره د کورپته او د تره شمېره وغوښته، ځکه هغې غوښتل چې د ضیاء الله د تره لور د خپل زوی لپاره وګوري، نو ما دا خبره د دوه لاملونو له امله نه شوه ورته کولای: لومړی دا چې پښتانه یو څه په دې مسائلو کې شرم لري او نه شي کولای چې داسې خبره واورې دوهم دا چې کېدای شي توپۍ مې نجلی خوښه نه کړي.

ځکه خو مې ورته وویل:

توپۍ مې غواړي چې ورکړه ورشي.

ضیاء الله وویل:

باید ماته ووايې څې ولې ورځي، ځکه اوس وخت داسې راغلی څې څوک په چا اعتبار نه لري.

نور یې خبرې او چټ ډېر اوږد کړ چې بلآخره دا چټ د دې لامل شو چې ضیاء الله مې د بلاک کندی ته وروغورځاوه او تر اوسه پورې چې زه دا لیکنه کوم، خبرې مې نه دي ورسره کړي.

نور رابه شم خپل آند ته، دا ناول دومره ماته په زړه پورې وؤ، چې دوه ځلې مې ولوست په دې ناول کې ډېرو حقائقو ته اشاره شوې وه، چې د تېر حکومت په دوران کې یې شتون درلود، د

حکومت ټولو غټو نیمګړتیاو ته پکې اشاره شوې ده چې تېر حکومت لږل، که سړی ورته ځیر شي، نو تېر جمهوریت او د طالبانو تحریک دواړو ته یې بڼې پخې مشورې پکې ورکړې دي. نوزما په آند تېر حکومت له دې مشورو نه ګټه وانه خيسته چې هغه ستونزې په پای کې د سقوط لامل شوې.

په پای کې دا ویلی شم چې په ټوله کې ناول په بڼه ډول لیکل شوی او په بیا بیا لوستو ارزې.

۱۴۰۳/۲/۲۱

اغزن سيم ناول:

دا ناول چې خدای بخښلی نصیر احمد ((احمدی) لیکلی، پکې یې د مریم په نامه د یوې نجلۍ کیسه را اخیستې ده، مریم د ادبیاتو پوهنځي محصله وي، بیا د وحید په نامه یو هلک له بل پوهنتون تبدیلی راوړي، مریم پرې مینېږي، خو د پوهنتون تر خلاصېدو د مخه د وحید وروڼه وحید لندن ته د دې لپاره وربولي چې په بل کس باندې باور نه لري، چې هوټل مخ ته یوسي، نو په پای کې وحید هم پرېکړه کوي چې لاړ شي.

کرار کرار مریم هم خپله کورنۍ اروپا او لندن ته هڅوي چې بیا په پای کې د مریم د پوهنتون تر خلاصېدو وروسته یې کورنۍ هم هوایي شي او یوه ورځ یې پلار کور څرخ کړي سره له هتۍ او د هغه سامان او بیا نو قاچاقي د لندن خواته روانېږي، تر ايرانه کومه ستونزه نه پيدا کېږي، بې له دې چې له موټر یو کس لوېږي او بل هغه پسې کوزېږي او قاچاقبر حرکت ترې کوي، هغه دوه کسه چې له موټر نه پاتې کېږي د مریم د لارې ملګري وي، نور هېڅ نه.

بیا په ایران کې د غواوؤ په یوه فارم کې اوسېږي، هلته د زېبا په نامه بدخشانۍ ۱۱ کلنې نجلۍ سره پېژني، هغه ورته کیسه کوي، چې څنگه د دې تره دوی ایران د خښتو بټۍ کې د کار لپاره ور وغوښتل، څنگه یې چې په نیمروز کې پیسې خلاصې شوې، تره یې قاچاقبر ته ژمنه ورکړه چې دلته به پیسې ورکړي او څنگه چې دوی هلته ورسېدل، تره یې پیدا نه کړ، بیا خبر شول چې تره یې نیول شوی او دوی باید د قاچاقبر د غواوؤ په دې فارم کې کار وکړي، څنگه یې په مور د فارم څښتن علي رضا جنسي تېری وکړ او بیا هغې ځان وژنه وکړه، څنگه یې پلار ووژل شو او اوس هم علي رضا ورته وایي چې ژوندی دی او څنگه علي رضا ورته په تمه ده چې دا لویه شي او هغه یې جسم څرخ کړي.

ترکيې ته اړونکي د مریم پلار ته وایي دا سل یونیم سل متره سرحد څه عادي خبره نه ده، له سړي نه بې غیرته جوړوي، د دې سرحد دې خواته دوه وروڼو ځکه ووېل چې خور یې رانه په خطا کې ډیکه شوې وه، خو اخوا مې له هماغې نجلۍ نه مچکې اخیستې، په خپله غېږ کې مې کېښولي وه، خو هېڅ یې راته نه شو ویلی.

بیا چې له سرحد نه تېرېږي، نو ترکي سرتېري ډزې پرې وکړي، چې له امله یې د مریم یوازېنۍ ورور ولېږي او قاچاقبر یې دې ته اړ کړي چې خپله مخه ونیسي او هلک ته ونه درېږي.

له هغه سرحد نه بيا د چرگو په موټر کې انقري ته لاړ شي، له انقري نه د غوښو په يخچالي موټر کې له يوؤلسو نورو کسانو سره يوه ساحلي ښار ته لاړ شي، چې د يخ له امله په يخچال کې درې کسه مړه شي او يوؤلس کسه په کښتۍ کې استانبول ته لاړ شي.

بيا له هغه ځايه په ځنگله کې له څو عربو کورنيو سره يونان ته لاړ شي، ده په ځنگلونو کې چې په لاره کې يوه عربي ښځه ولوېږي، مړه شي، مېړه يې هم ورسره پاتې شي چې دواړه د لېوانو ښکار شي.

له يونان نه بيا د کاليو په ماشينونو کې کښي، قاچاقبر يو يوقطی ژاولې ورکړي، چې ژدولو سره ټول بې هوښه شي او سترگې د موټرو په يوې کباړ خانه کې رڼې کړي.

له هغه ځايه په کښتۍ کې ايټاليا ته لاړ شي، له هغه ځايه د پښو حرکت کوي، په لاره کې باران شي، بيا قاچاقبران غواړي چې مريم او مور ته يې لاس ور واچوي، خود مريم د خولې قی چې وينې ورسره وي د قاچاقبر غاړې ته ور ولوېږي او هغه وتښتي او هغه بل يې د مريم د پلار له خوا ووژل شي.

د مريم مور ځان له غره نه کښته ورغوځوي، پلار يې بندي شي او دا روغتون ته لاړه شي، څلوېښت ورځې وروسته په روغتون کې د سږو د سرطان له امله مړه شي.

زما آند د (اغزن سيم) ناول په اړه:

خدای بخښلی نصير احمد احمدي د افغانستان له تکړه ناول ليکونکو څخه يو تېر شوی، چې دا ناول يې هم ډېر له عبرت، درد، غم او خوند سره سره ښه ښکلی داستان هم لري، داستان يې په ډېر ښه ډول او بدلی چې ناول ترې جوړ شوی، افغانانو ته يې دا پيغام پرې ايښی چې لومړی خو خپل هیواد مه پرېږدی، که ډېر بې وسه شوی، نو قانوني لار شئ او که بيا مو ډېر دا وطن له پامه بد شو، نو بيا خويوازي لار شه او کورنۍ دروغواړه. بل يې دا هم ښودلې ده چې تر واده مخکې مينه معنی نه لري.

نودا وایم چې د خدای بخښلي احمدي صاحب په اثارو کې ستونزې د گوتو له شمېره هم کمې دي، مثلاً دلته هغه نجلی چې خپله يې ادبيات ويلي وي ولې د ژوند داستان خپله نه ليکي، ځکه خو ویلی شو چې دا ناول په بيا بيا لوستلو ارزې.

۱۴۰۲/۲/۲۴

تلک خرس :

دا کتاب چې د پاکستان د آی اېس آی (I.S.I) مهم غړي محمد يوسف ليکلی او محمد قاسم آسمایي ژباړلی ده، په دې کتاب کې يې د شوروي اتحاد پر وړاندې د مجاهدينو په اړه ګڼ حقايق بيان کړي دي، يو څه درواغ يې هم تپلي دي، کله او څنگه خلک شورويانو پر ضد پاڅېده، څنگه خلک مجاهدين شول، ولې پاکستان د افغانستان د مجاهدينو ملاتړ وکړ، څنگه يې سي آی اي (C.I.A)، غربي هيوادونه او عربي هيوادونه د دې جهاد ملاتړ ته راوبلل، هغوی کومې مرستې وکړې او آی اېس آی مجاهدينو ته ورسولې، په څه پلمو دوی ځان ته وسلې وساتلې، افغان پوځيانو څومره ستونزې لرلې او څنگه پاکستان له هغو نه د جهاد پر مهال ګټه پورته کړه، څنگه يې مجاهدين د عام المنفعه ځايونو وړانې ته هڅول، پر کابل يې څنگه راکټ را واورول، څنگه يې سي آی اي دې ته وهڅوله چې بايد مجاهدينو ته ستينگر وسلې ورکړي.

له دې سره دا هم چې ستينگر الوتکې ویشتونکو راکټونو پر جګړې او جهاد څومره اثر لاره، جنرال اختر او ليکوال ولې او څنگه لرې شول، جنرال اختر او ضياء الحق څنگه مردار شول.

په پای کې د جلال آباد جګړه هم بيانوي، چې ولې رامنځ ته شوه، جهادي مشرانو تر منځ دومره نفاق واچاوه چې ان کابل يې وران کړ.

زما آند د (تلک خرس) کتاب په اړه:

زما په آند دا يې يو ډېر ښه کتاب ليکلی چې له امله يې سپری د چريکي يا ګوريلايي جګړو په تخنيک او مؤثریت پوهېږي چې ان شاء الله زما په نږدې راتلونکي سلطنت کې به زه دا تخنيکونه د په نوم اسلام آباد په وړاندې کاروم.

۱۴۰۲/۰۳/۰۱

دنيا ناول :

دا چې دا ناول چا اول په کومه ژبه ليکل شوی، نه پوهېږم، خو پښتو ژباړه يې آغلې/مېرمن صفیه حليم کړې ده، په دې ناول کې له هند نه يوه خبريال له جنوبي آفريقې ته ځي، هلته ورته سلېمان او د سلېمان مېرمن ذليخا ځای ورکوي، دا په هلته گرځېدو کې دنيا پېژني، څوک پوښتنه ترې کوي:

ته څه فکر کوي چې دنيا اورپرسته ده او که زړ پرسته؟

خبريال له ډېره هڅه کوي، چې د دنيا په اړه وپوهېږي، خو په دې کار کې يوازې نيمه بریا ترلاسه کوي، ځکه چې د تلويزيون مشري بېرته غواړي، بيا څه موده وروسته د سلېمان له مرگ نه خبرېږي او بيا يې پر خپل خاوند د زړه حلمه راځي، له ايندروړ سره تر سلاح او مشورې وروسته د خاوند د عملياتو لپاره دوبي ته ځي، هلته د دنيا خور ته مينه شرما ويني، له هغې نه د دنيا په اړه پوښتنه کوي او هغه يې په ځواب کې وايي:

دنيا ډېر ځانگړی خوی لري، هغه دا چې د ځان په اړه چاته نه وايي او دا چې ما خپل ډېر عمر په لندن کې تېر کړی، نو د دنيا د ژوند په اړه نه پوهېږم، خو اوس ډېره ناروغه ده.

بيا چې کله خبريال له بېرته هند ته راشي، نو خبره شي چې له دوی (د دوی د تلويزيوني شبکې) سره شريکه کمپنۍ څو خبريالان جنوبي آفريقې ته لېږي، نو دا خبريال له هم ورشي، هلته د دنيا بد حال وگوري او ډېر خلک هم ورته د دنيا په اړه ووايي، تر دې چې د شهريار نږدې خپلوان يې يعنې شرين سره وگوري، شرين د شهريار او دنيا دواړو دفترونه وروښايي او بيا يې کيسه هم ورته وکړي چې له دې سره دا هم په اصلي کيسه پوهه شي.

په اصلي کيسه کې شهريار (لوی تجار) په دنيا (غريبې) او په يوه دوکان کې کارکوونکې (نجلۍ) باندې مټين شي، هغې ته هرڅه اخلي، سره له دې چې د دفتر په کارونو هېڅ نه پوهېږي خو بيا هم په دفتر کې کار ورکړي، موټر ورته اخلي، خو سلېمان د ذليخا مېړه يې واده يا کوژدې ته نه پرېږدي، تر څو شهريار ټول هرڅه او هره شتمني د دنيا په نوم کړي، بيا سلېمان خبر شي او په دنيا باندې ډېرې غوصې وکړي، د دنيا د ډېر خپگان په ليدو شهريار له ډېر غم اندېښنې او غوصې نه موټر چپه کړي او دنيا يوازې پرېږدي.

زما آند د (دنيا) ناول:

زما په آند له داستاني لحاظ ښه ناول ده، دومره تلوسه لري چې سپړی يې پای ته ورسوي، خو نه يوازې دا چې ښه پای نه لري، يا ډېر منفي ټکي لري، لکه د مسلمانانو مټينېدل پر يوې اورپرستې، بلکې کوم عبرتناکه څه هم نه لري.

۱۴۰۳/۳/۹

کابل

فراماسونري: د جال آخر زمان:

فریماسونري څه ده؟

لیکوال وایي چې ډېرو سترو لیکوالانو تر اوسه په دې اړه دقیقه او روښانه خبره نه ده کړې، ماسون (Mason) د بنسټ پر معنا دی (فریماسون (FreeMason) د آزاد بنسټ په معنی ده، خو دا اړینه نه ده چې په دې نامه دې یاد شي.

د فریماسونري سرچینې:

د فریماسونري سرچینې د لرغوني مصر او نورو الحادي حکومتونو څخه دي، لکه اهرامونه، د ابوالهول مجسمه او هیروگلیف لیکنې د فریماسونریانو په نشریاتو او ځایونو کې ښکاري.

د فریماسونري د پرمختګ کړنلاره:

دا چې فریماسونري له مصر نه سرچینه اخیستې، په ځانګړي ډول له فرعونیانو نه، نو ښکاري چې د فرعون د ډوبیدو او د مصریانو په مسلمانېدو په مصر کې دا فتنه له منځه ولاړه، خو بني اسرائیلو د حضرت موسی (ع) په څو ورځې پناه کېدو بېرته د غوايي عبادت پیل کړ، بس همداسې یې د حضرت موسی (ع) تر مرګ وروسته بېرته په کوډو او کابلا (همدا فریماسونري تعلیماتو) پیل وکړ، د ځینې پیغمبرانو لکه حضرت داؤد (ع) او حضرت سلیمان (ع) په وخت کې یې دا کار پریښود، خو تر هغوی وروسته یې بېرته پیل کړ او اروپا ته په مهاجرت یې هلته ولېږد او، خو دا چې د وخت کلیساؤ یې مخالفت کاوه او سختې سزاوې یې ورکولې، هغه وخت یې دا کار په ډېره پټه سره کاوه، خو له آزادۍ وروسته کرار کرار ښکاره شول.

د فریماسونري عقیده:

دوی داسې عقیده لري لکه ماتریالیستان چې یوازې هغه شی شته چې فزیکاً شتون لري، دوی شیطان ډېر لوړ بولي او د د جال یا نوي فرعون حکومت پر نړۍ غواړي، چې د حکومت مرکز باید بیت المقدس وي او دوی غواړي چې اقصی جومات ږنګ کړي او پر ځای یې «د سلیمان معبد» په نوم یوه ودانۍ جوړه کړي.

د فریماسونري نښې (سمبولونه):

دوی ښکاره نښې په لاندې ډول دي:

۱: پرکار او گونیا:

په داسې ډول چې د پرکار خوله کښته او د گونیا خوله پورته وي او ډېری وخت يې پرکار پر گونیا ايښی وي.

۲: پينځه غوړی سرچپه ستوری:

د اوزې سر بنودونکی دا ستوری، لکه په مونږ پښتنو کې چې يوه ډېره عامه اصطلاح ده چې وايي «اوزه د شيطان مال دی» نو داسې د اوزې سر بنودونکی ستوری هم د شيطان نښه او هم د فریماسونریانو او شيطان پرستو نښه ده.

۳: د شيطان لاس (ښکر لرونکی لاس):

د فریماسونریانو او شيطان پرستو په آند شيطان ښکرور دی او لاس په شيطان ښیي «د لاس غټه گوته او له څلور نورو گوتو نه دوه منځنۍ قاتوي او بیا د لاس شا د ځان خواته نیسي او خلکو ته يې ښايي».

۴: مات صلیب يا (Swastika):

دا په ساده اصطلاح د هتله علامه ده، همدا رنگه پر لرغونو ادیانو لکه په هندو او فرعونې ادیانو کې لیدل کېږي.

۵: د انسان د سر کوپړۍ (مجمعه) او دوه هډوکي (Skull & Bounes):

په داسې حال کې چې دوه هډوکي يې سر پر سر ايښي او بیا پر سر يې د انسان کوپړۍ ايښې وي، ډېری وخت يې (۳۲۲) شمېره هم پرې لیکلې وي.

۶: (۶۶۶) يا (۵۵۵) يا د دجال شمېره:

(۶۶۶) شمېره يا (FFF) د دجال شمېره ځکه گڼي چې مسیحیان هم دا شمېره په دجال پورې تړي.

۷: (۱۳) شمېره

دا شمېره فریماسونریانو او يهودانو ته سپېڅلې ده، لکه څومره چې يې مسیحیان بده گڼي.

۸: (۳۳) شمېره:

ځينې نظر لرونکي وايي چې په فریماسونریانو کې د لوی قدرت لرونکی کس په (۳۳) شمېره کې دی.

د فریماسونریانو موخې:

۱= د توحید ټول مظاهر له منځه وړل.

۲= د اقصی 'جومات نړول او پرځای یې د سلیمان معبد جوړول او هغه ځای له بوتانو ډکول.

۳= د نړیوال شیطاني حکومت جوړول، چې پلازمینه به یې بیت المقدس کې وي.

۴= د دجال واکمنول.

د فریماسونریانو وسائل:

په عیسایانو کې نو انجیل والا، یهودان خو یې استادان دي او په اسلام کې لاندې:

۱= په مذهب کې پتېدونکي خلک، لکه بهایان او داسې نور.

۲= هغه خلک چې ظاهراً ځان خلکو ته مسلمان بڼیې او پټه کې نه یوازې دا چې د دین ریښې وهي، بلکې ملنډې هم پورې وهي.

بل لوري ته له حکومتونو هم ګټه اخلي، لکه آمریکا، چې جوړه شوه نو تر ټولو لومړی یې اسرائیل جوړ کړل، نو اوس د ټول فلسطین اسرائیلي کولو هڅه کوي.

ځکه خو لیکوال ځینې داسې شواهد وړاندې کوي چې دا ثابتوي چې آمریکا د فریماسونریانو مرکز دی:

۱= د آمریکا د خپلواکۍ اعلان:

دا اعلان د څلورو کسانو له خوا لاسلیک شوی، چې درې یې پاڅه فریماسونریان دي او یو بل یې (جان آدامز/John Adams) په شک کې دی، د دوی له منځه جرج واشنگټن ډېر بدنامه تېر شوی دی.

۲= د آمریکا د بیرغ (جنډې) لپاره لومړنۍ طرحې په ښکاره ماسوني وې، له بل لوري نه د آمریکا بیرغ له دیارلس کرښو جوړ شوی دی.

۳= د آمریکا ډېری اولسمشران په پټو او ماسوني ډولو کې غړي ول:

بې له درې کسانو: ۱- اولیس-اس-گرانټ ۲- ابراهام لینکولن ۳- جان اف کنډي، چې دوه وروستي یې ترور شوي دي.

۴= د ودانیو او ښار جوړښت په واشنگټون کې.

۵= د کنگرې لومړۍ تیږه چې د پرکار او گونیا علامه په ښکاره پکې ښکاري او منځ کې هم G دی، چې په انگرېزي کې د اوزې د نوم لپاره لومړۍ توري دی.

۶= د ډالر په یوه گون کې ډېرې ماسوني نښې.

۷= د شیطان د لاس یا ښکر لرونکي لاس نښې د آمریکا د اولسمشرانو په انځورونو کې.

۸= د ا چې په ۲۰۰۴ کال کې بوش او کري ټاکنو ته نوماند ول او دواړه هم د کوپړۍ او هډوکو په ډله کې ول.

لیکوال تر آمریکا وروسته د اسرائیلو رابطه له فریماسونریانو سره ښودلې ده:

۱= د اسرائیلیانو په جنډه کې د شپږ غوږي ستوري علامه او د نیل او فرات سیندونو نښې یې ماسوني ښودلې دي.

۲= د اسرائیلو په ستره محکمه کې د حرم او هغه ماسوني منار ته اشاره کړې، دا یې هم ماسوني ښودلې دي.

۳= د موساد مرکزي ودانۍ چې د مصر حرم ته ورته ده او بل پلو په لوگو کې دیارلس د زیتونو پانې ماسوني نښې ښودلې.

۴= د اسرائیلو په یوه ښار کې ښکاره ماسونوي علامې.

۵= د اسرائیلو د صدراعظمانو په اړه یې هم لږ داسې ضعیف ثبوتونه ښودلي چې ماسوني والي یې په کې ښکاري.

بیا لیکوال راځي او نړیوالې ټولنې اړیکه له ماسونیانو سره څېړي:

۱= د نړیوالې ټولنې لوگو له (۳۳) ټوټو جوړه ده چې دا یوه ماسوني علامه ده او بله دا چې پکې (۱۳) د زیتونو پانې یوې خواته او دیارلس بلې خواته بې له لښتو دي چې دا هم ماسوني نښه ده.

۲= دوهم دا چې کله د نړۍ هیوادونه پر مسلمانانو باندې ظلم کوي، نړیواله ټولنه غلې وي، خو که چېرې مسلمانان له خولې اوف هم وباسي، بیا تاسو د نړیوالې ټولنې حالت وگورئ.

۳= دا چې نړیواله ټولنه د ادیانو نږدې کولو لپاره یو بل سازمان لري او د دې سازمان په ودانۍ کې په ښکاره د ماسونیانو نښې ښکاري.

۴= دا چې د نړیوالې ټولنې د مرکزي دفتر زمکه او همدا رنگه لومړنۍ مرستې یو داسې یهودي الاصله عیسایي کړي چې له ماسونیانو سره یې پخې اړیکې لرلې دي.

تر دې وروسته لیکوال راځي او د واتیکان اړیکه له ماسونیانو سره خپري:

۱= د واتیکان په ځینو رسامیو کې په حرم کې سترگه معلومېږي چې ماسوني نښه ده.

۲= په واتیکان کې حرم ډوله ماسوني منار شتون.

۳= په دې وروستیو کې د واتیکان سپکاوی اسلام ته او بیا یې له اسرائیلو سره د اړیکو نښه کېدل.

بیا لیکوال د اونجیلیکالانو اړیکې له یهودانو سره خپرلې دي:

۱= د هم جنس بازی، د جواز اعلامیه د دوی د کلیسا له خوا، د کلیسا مشرانو لپاره.

۲= د سلیماني معبد د جوړولو غوښتنه د دې خلکو له خوا.

۳= د شپږ غوږي ستوري شتون د دې ډلې په ډېری کتابونو کې.

۴= د دې کله عقیده په بوش باندې تر دې چې د یوه نظامي کمپ په یوې مستندې وډیو کې ماشومان د خدای ځای ناست بولي (نعوذ بالله من ذالک).

بیا لیکوال د بهائیانو اړیکې له ماسونیانو سره خپري:

۱= د علي محمد شیرازي (چې بهائیان یې خپل لومړی خدای و پیغمبر بولي) مړی یې د یهودو ښار عکا ته وړی او هلته یې خاورو ته سپارلی.

۲= دا چې بهائیان له یهودانو سره پراخې اړیکې لري.

تر دې وروسته لیکوال راځي د (Shriner) ماسوني ډلې په اړه بحث کوي:

دا ډله چې د «پخوانيو عربي دينونو» په ډلې هم نامتو ده، د سپوږمۍ، ستوري، عثماني خولۍ او د فرعون مجسمه يې په لوگو کې شتون لري، د عربانو د پخوانيوت پرستي دينونو د راژوندي کېدو هڅه کوي.

همدا رنگه ليکوال هڅه کړې د عيسايانو د هغو توروو سپيناوی هم وکړي چې دا يې گنلې چې مسلمانان له ماسونيانو سره اړيکې لري.

او بيا ليکوال په دې بحث کړی چې آیا ماسونيت (فریماسونري) هغه دجال دی چې اسلام يې وړاندوينه کړې؟

ليکوال وايي چې که څه هم علماء په دې کې سره اختلاف لري، چې کوم دجال چې اسلام ياد کړی، انسان به وي، که يوه ډله، خوزه فکر کوم چې انسان به نه وي، چې بيا يې پېژندل ډېر آسانه کېږي.

نوزما آند دجال يوه ډله ده چې نښې يې دا دي:

۱= دجال به يوه سترگه لري، چې د ماسونيانو يوه نښه هم يوه سترگه ده.

۲= د دجال سترگه هم د هغه د تندي په منځ کې ده او ځلېدونکې، د ماسونيانو د نښې په منځ کې سترگه شتون لري، چې په ډېرو ځايونو کې رڼا هم لري، د مثال په ډول د ډالر په يوه گون کې.

۳= د دجال په تندي به کافر ليکلی وي، خو ماسونيان د مصريانو کفري نښې کاروي.

۴= د جال د خروج ځای به هم سيستان يا خراسان وي، ماسونيانو هم خپل لومړی بريد په خراسان او سيستان (افغانستان) وکړ، مطلب د سپټمبر د (۱۱) له پېښې نه وروسته.

۵= د جال شاته هغه څه دي چې خلک د ډوډۍ فکر ورته کوي، د ماسونيانو ډالرو ته هم.

۶= دجال هم له يهودي مور نه زېږې، ماسونيان هم د يهودو له کابالايي علومو نه زېږېدلي دي.

۷= حرموني، شرايبان، سندرغاړي، شيطانان او يهودان د دجال لاروي هم دي او ماسونيانو هم.

۸= لمربه له دجال سره گرځي، که آمريکا او هېو ته يې وگورې، نو په دوی دا خبره بڼه اطلاق کېدای شي.

- ۹= دجال لومړی د نبوت او بیا د خدایي دعوه کوي، امریکا هم (New World Order) سره تردې کمه دعوه نه دکړې.
- ۱۰= دجال په سیند ننوځي او زمکه به یې تر پنبو لاندې شي، د امریکا اوبتلونو او نورو وسائل ته که وگورو ډېر ورته والی لري.
- ۱۱= دجال د پیغمبر (ص) نه مخکې ژوندی دی، کابالایي روزنې هم.
- ۱۲= د جال سړی دی، ماسونیان هم که څه د بنځو د حقونو نارې وهي، خو بیا هم واک یې له نرانو سره دی.
- ۱۳= د دجال بل نوم مسیح الدجال دی، ماسونیانو هم خپل مشربوش ته د مسیح لقب ورکوي.
- ۱۴= د دجال تر پنبو لاندې هم یو خر دی چې له هر یوه ویښته یې یوه نغمه اوري او په میلیونو گامونه اخلي، د ماسونیانو تر واک لاندې رسنۍ هم ترې کمې نه دي.
- ۱۵= دجال به په فلسطین کې مردارېږي، فریماسونري هم هغې خواته ډېره هڅه کوي.
- بیا لیکوال راځي او په دې غږېږي چې فریماسونري په کومو شیانو او کارونو غواړي خپل آرمان ته ورسېږي:
- ۱= هغه څه کوي چې د ټولو هیوادونو سیاسي واکې ترلاسه کړي.
- ۲= دا چې امریکا او اسرائیل د خپلو متو د زور په شان ځواکمن حکومتونه جوړ کړي.
- ۳= نړیواله ټولنه یې د یوې ماسوني دستګاه په ډول جوړه کړه.
- ۴= د نوي نړیوال نظم (New World Order) شعار خپرولو هڅه.
- ۵= په الهي دینونو کې نفوذ او ننوتل.
- ۶= د ټولنیزو رسنیو نه په گټې اخیستو سره اروایي جگړې، ټولنیز او فکري وړانیز او فحشا رواجول.
- ۷= د هالیوډ (Holly Wood) جوړول او ملاتړ.
- ۸= له اسلام سره مبارزه چې اصلي دښمن یې دی.

- ۹= له شيطان پرستو، همجنسبازو او سکولارو ډلو نه ملاتړ د سرتېرو په ډول.
- ۱۰= د فساد رواجول او له لوڅو سندرو ملاتړ.
- ۱۱= علم ته په افراطي نظر کتلو رابلل، مطلب چې علم د وسيلې پر ځای موخه وگرځي.
- ۱۲= د ورزش افراطي کول او د وسيلې پر ځای يې موخه گرځول.
- ۱۳= د مسجد الاقصی د وړاندو له هڅه، تر څو سلیماني معبد پرې جوړ کړي.
- ۱۴= د هیوادونو تر منځ د شخړو جوړول، په ځانگړې توگه په اسلامي هیوادونو کې.
- ۱۵= د افراطي مذاهبو خپرول.
- ۱۶= د عراق په ځاگړي توگه بابل نیول.
- ۱۷= د آرماگدون درواغجنې جگړې فکر خپرول.
- ۱۸= د جادو په صفت کې د کتابونو او فلمونو خپرول، لکه علاءالدین، هري پاتر او ...
- ۱۹= د نو استرادامس له وړاندوینو څخه ډېره گټه اخیستنه.
- لیکوال وایي چې که چېرته ښه په غور سره وگورو نو نیو استرادامس وړاندوینې ډېرې هم وړاندوینې نه دي، بلکې اصلاً له لاندې حالاتو خالي نه دي:
- الف: دا چې له اصلي خبرو نه ناسمه معنی اخیستې شوې ده.
- ب: دا چې دا وړاندوینې د وړاندوینې پر ځای پلان جوړونه، مطلب ماسونیانو د راتلونکي لپاره پلان جوړ کړی او د دې لپاره چې پلانونه یې ښه پرمخ ولاړ شي، نو د وړاندوینې نوم یې پرې ایښی.
- پ: دا چې وړاندوینې یې د یهودو له پټو کتابونو را اخیستې دي، چې هغه کتابونو کې د هغوی د انبیاء خبرې هم شتون لرلای شي.
- ت: دا هم کېدای شي چې نیو استرادام اصلي تورات ته لاسرسی لرلی وي او له هغه یې کاپي کړي وي.

ج: دا هم کېدای شي چې د قرآن کریم او احادیثو متن یې په شعر اړولی وي (البته لیکوال د دې لپاره ځینې مثالونه او ثبوتونه هم وړاندې کړي دي).

۲۰ = قبة الصخره جومات مسلمانانو ته د مسجد الاقصیٰ پر ځای ورپېژندل، دوی دا کار د دې لپاره کوي چې دوی وکولای شي، مسجد الاقصیٰ په ډېرې آسانی سره شهید کړي، چې په دې کار کې تر ډېره ځایه پورې بریالي هم دي.

۲۱ = سره خوسکي (Red Heifer) تولید:

دوی دا عقیده لري چې یو درې کلنه سره خوسکۍ باید قرباني شي، بیا هغه اور ته واچول شي او بیا د هغې خوسۍ د ایرو او ځینې نورو په وسیله باید د سلیمان معبد لپاره ځای پاک کړل شي، دوی د خوسۍ په پیداکولو کې بریالي، خو مسلمانو په خپل مقاومت سره د مسجد الاقصیٰ په شهادت کې ناکامه کړل.

۲۲ = د دې هڅه چې د نړۍ د راتلونکي انځور مادي وړاندې کړي او آسماني ژغورونکي څخه انکار وکړي، که څه هم دوی عیسویانو ته عیسیٰ (عليه السلام) ژغورونکي گڼي، خو مسلمانانو ته ژغورونکي د فوکویاما د «د تاریخ پای» نظریه او آلون تافلر د «دریمه څپې» نظریه او لېبرال-ډموکراسي ورنښي.

۲۳ = دا هڅه کوي چې د امریکا ماسوني هیواد د نړۍ ژغورونکي وښيي، د مثال په ډول په ډېری امریکا فلمونو کې.

۲۴ = د دواړو کدو (DaVinChi Code) فلم جوړول:

په دې فلم کې لوبغاړو د عیسیٰ (عليه السلام) رول لوبولی چې بیا په دې فلم کې له مریم مجدلې سره واده کوي او بیا تر څو اولاد وراړلو او څو کاله ژوند وروسته په پټ ډول وفات کېږي.

دلته که څه هم دا فلم د مسلمانانو په وړاندې څه ستونزه نه لري، ځکه مریم مجدله هغه مریم (عليه السلام) نه ده چې د حضرت عیسیٰ (عليه السلام) مورده، بلکې د هغه مبارک په وخت کې د هغه له اصلي امتیانو څخه وه او بل لوري نکاح نه یوازې په اسلام کې بد کار نه گڼل کېږي، بلکې ښه کار گڼل کېږي، آن خدای او د هغه رسول یې د کولو حکم کړی دی.

خوپه مسیحیانو کې ځکه دا کار بد گڼل کېږي چې له یوې خوا مسیحیان په مریم مجدلې باندې رنګ رنګ توروته لگوي او بل دا چې په مسیحیانو کې د دین ټيکه دارانو ته واده تنګ او شرم او بد کار گڼل کېږي، نو په دې کار سره یې غوښتي چې د عیسیٰ (علیه السلام) نه د مسیحیانو زړه تور کړي.

۲۵= په یوه مستند فلم سره یې د حضرت (علیه السلام) د قبر پیداکېدو ادعا کړې ده، خو په دې کې یې هم داسې ښودلي چې عیسیٰ (علیه السلام) له مریم مجدلې سره واده کړی ده، البته خپله جوړونکو یې دا فلم مستند گڼلی، ما او لیکوال نه.

لیکوال د حضرت عیسیٰ (علیه السلام) مستند فلم له څو لورو ښکوي او بیا راځي او وایي چې د جال ډېر هڅه کړې چې دا فلم ریښتیني وښيي، خو نه ده توانېدلی.

۲۲= د ایران ضد «۳۰۰» فلم جوړول، په دې فلم کې دا هڅه شوې چې د اروپا او امریکا خلک د ایران پر ضد راوپاروي او د ۲۰۰۷ کال تحریم او آن پر ایران باندې د احتمالي برید لپاره لاره اواره کړي.

۲۷= د همجنس بازانو (کونیانو) نړیوال فستیوال جوړول په بیت المقدس ښار کې:

دا چې همجنسبازان ډېری د فریماسونري ډلو او د شیطان پرستو ډلو غړیتوب او له بل لوري د فریماسونری د لاس آله ده، نو په ۲۰۰۶ کال کې یې پوره هڅه چې په ښه شور او زوږ سره دا فستیوال ترسره کړي، خو د مسلمانانو او د کاتولیکو یهودانو له غبرگون سره مخ شول چې له امله یې دوی مجبور شول دا فستیوال په ډېرې چوپتیا سره تېر کړي، خو په ۲۰۰۷ کال کې له ډېرو مخالفونو سره بیا هم دا فستیوال بیا ځلې په بیت المقدس کې ترسره شو او آن د اقصیٰ جومات خېرمه یې هم ځینې کوني حرکتونه ترسره کړل.

خو ولې بیت المقدس؟

لیکوال وایي درې لامله لري:

الف: دا چې بیت المقدس درې آسماني دینونو لپاره سپېڅلی ځای دی.

ب: دا چې دا ښار د سدوم (د لوط علیه السلام د قوم ښار) ته نږدې دی.

ج: دا چې فریماسونري ته هم دا د سلیمان درواغجن معبد جوړولو لپاره اړین دی.

بیا لیکوال راځي او په دې اړه بحث کوي چې اسلام کې کومې لارښوونې د فریماسونري په اړه راغلي دي، لیکوال وایي چې د اسلام مبارک دین د فریماسونري به اړه په قرآن، حدیث او د معصومو امامانو(البته د لیکوال په خوله معصومو امامانو) په ویناوو کې درې غټې لارښوونې کړې دي:

۱: د دجال سره د مبارزې او له هغه سره ملګرتوب نه د ډډې او د هغه له فتنو نه د ځان ساتلو په اړه.

۲: دا چې فرعون یې له شیطان نه وروسته د سترطاغوت په نامه یاد کړي، که څه هم چې بخت نصر د بابل پادشاه او نمرود هم د خدایي دعوه کړې ده، اوس هم فریماسونري د فرعونیانو له سمبولونو نه کار اخلي.

۳: بني اسرائيل په قرآن کې ډېر سرکښ او عهد ماتونکي قوم یاد شوي ده، پیغمبر (ص) هم له بني اسرائيلو او يهودو سره ډېره سختي کول نظر د مکې مشرکینو ته، اوس هم بني اسرائيلو د فریماسونري واګې په لاس کې نیولي او فریماسونري د بني اسرائيلو.

همدا رنگه لیکوال وایي چې قرآن کریم ژمنه کړې ده چې بني اسرائيلو ته مسلمانان کلکه سزار وکوي.

زما آند فراماسونري: د جال آخر زمان:

زما په آند دا کتاب په ډېره ښه ښه لیکل شوی دی، د لامل یې هم پکې راوړي دي، خو باید هېر نه کړو چې دا کتاب یو ایراني لیکلی چې نوم او نشان یې هم نه دی څرګند او هرڅوک چې دا کتاب یا مقاله مطالعه کوي، نو باید ډېر پام وکړي، چې دې ته یې پام وي ډېره هڅه پکې شوې ده، چې ایران او اهل تشیع ته یې ګټه ورسېږي.

همدا رنگه دا چې لیکوال تشیع دی، زموږ د احنافو له لیدلوري نه ډېر عقیدتي ستونزې د ده په لیکنه کې دي، ځکه دوی خپلو امامانو ته د معصوم کلمه کاروي، خو موږ بیا یوازې انبیاء (علیه السلام) معصوم ګڼو او آن صحابه کرام (رض) له دې کتاره باسو او یوازې یې محفوظ ګڼو، په داسې حال کې چې خپل امام او د فقي شیخ ابوحنیفه نعمان بن ثابت نه معصوم او نه محفوظ ګڼلی شو.

په پای کې وایم چې اوس چې زه دا لیکنه کوم نه یوازې دا چې په بیت المقدس کې بلکې په ټول
فلسطین کې په مسلمانانو باندې ظلم او تېری روان دی، نو دا چې یهود د ټولو مسلمانانو
شریک دښمن دی، له ټولو مسلمانانو دا هیله کوم چې دپوهاوي لپاره لږترلږه یو ځل دا مقاله یا
کتاب ولولي، خو زما پورته ټکو ته دې هم پام لري.

۱۴۰۳/۳/۲۵

امېد ناول :

دا ناول چې ښاغلي رحمت الله رحمت ليکلی په اصل کې خپله د يو ناول برخه ده خو ده ترې خو برخې جوړې کړي دي، چې په دې ناول کې د يوه کلي کيسه را اخلي چې دوه خانان پکې اوسېږي، يو يې انور خان وي او بل يې زقوم خان.

انور خان بد سړی نه وي، خو زقوم خان ډېر بد سړی وي، يوه ورځ زقوم خان خپل کسان او وراره لنډک د انور خان وژلو ته لېږي، چې بيا هلته لنډک او ملگري يې چرس وهي او بيا د انور خان پرځای د زقوم خان ورور (د لنډک پلار) او خور يې وژني، خو زقوم خان د اتور د انور خان پر زوی محبت خان باندې لږ وي، چې له امله يې محبت خان بندخونې ته ځي، کله چې انور خان خپل زوی راخلاص کړي، نو بيا هلک د شپې د زقوم د لور غوټۍ ليدو ته ورشي، خو کوم غريب زورونکی (غريب آزار) هلته اور واچوي او دوی لیده ډېر لنډ تېر شي.

محبت خان چې کله کورته راشي نو لومړی خوب نه ورځي او بيا چې خوب ورشي، نو پادشاه شي او هلته ورته وزيران ورپېژني، بيا خبر ورته راشي چې د دوی په کلي کې اورلگېدلی دی، نو دفاع وزير راوغواړي، چې د ده دا نار د ده ملگری هم واورې، سبا چې خلک راغلي وي، چې له زندان د راوتو مبارکي ورکړي، نو د ده پام نه وي او پياله چپه کړي، ځکه خويې پلار د ده ماما شاولي ته امر وکړي چې بايد دی ډاکټر ته بوځي.

همدا وي چې محبت خان، شاولي ماما (د محبت خان ماما) او يوسف د ښار پر لور لاړ شي، هلته په ښار کې شاولي ماما له گاډيوان سره په نښته واورې، چې له دې کار سره آس وترهېږي او بيا له دې آس سره نور آسونه، بس ښار په بده ورځ ککړ شي.

ځکه خو درېواړه د کلي درملتون ته راشي، هلته لومړی د شاه ولي ماما په ټپونو پټۍ کېږدي او بيا يوسف محبت ته د تقويې درملونه اخلي او کلي ته راشي.

زما آند د امېد ناول په اړه :

زما په آند ناول ښه ناول دی، داستان يې په زړه پورې دی، ښه تلوسه لري، د کلي بدبختيانې پکې په ډېر ښه ډول بيان شوي دي، خو بايد ووايم چې د ليکوال دا ټوټه ټوټه خپرولو خوند رانه کړ.

۱۴۰۳/۳/۱۳

ارگ يا مرگ:

دا کتاب د اجمل اټک يوسفزي محاوروي داستان چې پکې د کورنۍ جگړې لامل او تگلاره راخيستې ده، د مثال په ډول د جگړې يو لوری په خپلې سيمې باندې راکټونه اوروي او بيا يې په بل لوري اړوي، يو لوری په خپله سيمه کې غلا، لوټ، تالان او تېری کوي او بيا يې په بل لوري پورې تړي.

زما آند د ارگ يا مرگ محاوروي کتاب په اړه:

که زما آند پوښتۍ نو بايد ووایم چې زما په دې خوش نه شو چې پوره داستاني جوړښت نه لري او په بدل کې تر ډېره محاوروي جوړښت لري.

۱۴۰۳/۳/۱۵

خوابنې اينگور ناول :

دا ناول چې بناغلي محمد ابراهيم شبنم صاحب ليکلی، د يوې خانخېلې کورنۍ کيسه يې پکې راخيستې ده چې يوه خوابنې وي، دو يې تنگنډې او د دوه د هغو مېړونه، خوابنې په توله کيسه د مور ابې په نامه ياده شوې ده، نوزه يې هم په دې نام سره يادوم، مور ابې او کشره تنگور يې نگهت په مشره تنگور يعنې گلون باندې ډېر ظلم کوي، يو وخت د گلون لور تسنيم پيدا شي، خو مور ابې گلون د دې لپاره ډېره سپکه سپوره کړي، چې ولې يې لور راوړې ده، ډېره يې ډېوي او بيا يې مېړه اشرف ته هم ډېرې گيلې وکړي، چې هغه هم پاڅېږي او خپله مېرمن بڼه د زړه د اخلاصه وډېوي، بيا چې کله اصغر خان د اشرف خان ورور خبر شي نو ډېر خفه شي.

کله چې بيا د تسنيم خلوېښتي شي، نو په نه خبره کشره اينگور او خوابنې گلون وډېوي او په دې اندوخر کې تسنيم ويالې ته ولوېږي او مړه شي، نگهت هم له کوره وتېښتي، کله چې اصغر خان خبر شي، نو لومړی تسنيم خښه کړي او بيا په خپلې مېرمن نگهت پسې ورشي، بل لوري ته چې کله اشرف راشي او مور يې په خپلو شيطانيو بڼه وپرسوي، نو بيا خپله مېرمن گلون وشړي، هلته نگهت خپل ورور پرسولي وي او چې څنگه اصغر خان ورشي، نو د دواړو تر منځ شخړه رامنځ ته شي او بيا نه يوازې دا چې نگهت کونده شي، بلکې ورور يې هم مردار شي.

قباد خان د گلون د تره زوی، چې اوس گلون ته خور وايي د اصغر خان له مرگه خبر شي او بيا خپله خور له ځان سره کړي او هلته جنازې لپاره ورشي، خو له هغه ځای نه گلون بېرته نه راوړي.

يو کال تېر شي او بيا د گلون زوی سعيد پيدا شي، بل لوري ته مور ابې اشرف دې ته اړ کړي چې خپله وربندار نگهت په نکاح کړي، دوه کاله وروسته د نگهت زوی وحيد د سنتولو په پروگرام کې سعيد هم سنت کېږي.

ورځې او شپې همداسې تېرېږي، يوه ورځ د سعيد ملگری سعيد ته د دې بې انصافۍ راز وايي او هغه داسې وي:

چې مور ابې خپل لېورزی د شمتني لپاره په زهرو وژلی، په دې کار کې نگهت ورسره مرسته کړې، خو گلون به تل د هغې له لېورزي سره مرسته کوله.

سعید غواړي چې له دې راز نه پرده پورته کړي، خو موریې دې کار ته نه پرېږدي، بیا وحید د خپلو ملګرو خبري او ګلي پر مټ د ګلنار په نامه یوه ډمه ویني، د هغې د بیا لیدو لپاره له پلار نه د ډرامې او مشاعرې په نامه پیسې شکوي، خو پلار یې بیا سعید ته آن د قلم او کتاب لپاره پیسې نه ورکوي.

او کله چې سعید د ګلنار له کیسې نه خبرېږي، نو له کور پیسې پټوي چې ګلنار ته یې ورکړي، خو کلي نه لږه شي، خو هلته له وحید سره په جګړه اوږي او بیا وحید ځي او پلار د سعید او ګلنار خواته راولي.

اشرف هم سمدواړه سعید او موریې شپي او بیا هغوی د قباد خان دوی کره ځي، بل لوري ته اشرف باندې د زړه حمله (دوره) راځي او وحید یې د لاهور روغتون ته لېږي، خپله هم ګلنار ته خوشې کېږي.

سعید چې د ماما کره لږ شي، نو هلته عذرا وويني او پرې مټین شي، عذرا هم په ده باندې مټینه شي.

دلته سعید خپل لوستونه وایي او بیا د پولیسو اکاډمۍ ته ځي او هلته وحید د پلار شتمني په ګلنار وهي، بیا چې سعید اکاډمي خلاصېدو ته نږدې کړي، نو قباد خان هم ورته خپله لور عذرا ورکړي او چې سعید بېرته راشي، نو د دوی مشريې وحید ته ور ولېږي او دی هم په ډېره مینه ورشي او هغه ته نصیحت پیل کړي، خو وحید یې بڼه سپک کړي او بیا یې ورتي.

څه موده وروسته د عذرا ورور اکرام راشي، هغه په لاهور کې د زړه ناروغانو برخه کې دنده اخیستې وي او کله چې سعید او موریې له دې نه خبر شي، نو دې ته یې اړ کړي چې هلته به د اشرف ډېره پاملرنه کوي.

وحید چې د پلار ټوله شتمني خلاصه کړي، نو چې ګلنار ته ورشي، هغه یې د پیسو نه لرلو له امله ورتي، ملګرو خولاد مخه پرېښی وي، نو غلاوؤ ته شروع وکړي، بل لوري ته سعید ته دا دنده ورکول کېږي چې باید وحید ونیسي، هغه هم د نکاح په شپه یې.

وحید غلا کوي او ګنار په خوا ورځي، بل لوري ته سعید له هغو خلکو چې غلاترې شوې وي، د ګلنار نوم اوږي او هغې خواته ورځي، وحید ګلنار وژني او د تېښتې پر مهال سعید چې د وحید نیولو لپاره راغلی وي، هم ولي او بیا تېښتي.

هلته اکرام اشرف ته د سعید او وحید په اړه هرڅه ویلي وي، دلته بیا وحید د گلنار تر وژلو وروسته د توبې هڅه کوي او د سعید خواته راځي، نو سعید دا هڅه کوي چې دی ونیسي، ځکه خو وحید هم بېرته تېښتي او خپل کلي ته ځي، هلته ویني چې خیري او گلی (د وحید هغه ملگري چې گلنار سره یې مخ کړی و) د ده په اړه بدې ردې وایي، نو هغوی هم له تېغه تېروي.

بله ورځ سعید او اشرف د کور په خوا خوځېږي او بل لوري ته وحید هم هلته ورځي، خپله نیا وژني او مور یې له ډېرې وېرې نه ځان له کړکۍ غورځوي او مردارېږي، سعید هم خپل ورور وحید د تېښتې پر مهال او بیا وحید د پولیسو په مأموریت کې هغه وخت مري چې له سعید نه یې نه یوازې بښنه غوښتي وي، بلکې هغه نه یې دا هم غوښتي وي چې له گلون نه به هم ده ته بخښنه غواړي، تر دې وروسته اشرف راځي او له هرڅه خبرېږي.

بیا نو اشرف د قباد خان دوی په کلي کې او له سعید، گلون او عذرا سره خوښ ژوند تېروي.

زما آند د خوانبې اینګور ناول په اړه:

زما په آند دا ناول ښه کیسه او تلوسه لري، ډېر عبرتونه هم پکې شته، خو بل پلوی یې کیسه ډېر واقعي نه ده او منفي ټکي هم ډېر دي پکې، لکه د مثال په ډول سعید له یوې خوا ډېر ښه هلک را پېژني، خو له بلې خوا له کور نه غلا کوي چې گلنار وشړي، له یوې خوا اشرف خان خپله مېرمنه دوه ځلې له کوره شړي، بل لوري ته هغه بېرته ورسره یو ځای کېږي، اشرف خان چې دومره ظلمونه کوي او هرڅه کوي د غیرت په نامه یې کوي، خو وروسته چې د خسر په کلي کې اوسېږي، دا ورته بېغیرتي نه ښکاري او همداسې نور...

په پای کې ویلی شو، چې دا ناول ښه ناول دی او په یو ځل لوستو ارزې.

۱۴۰۳/۳/۲۲

مونږ او توحيد

دا کتاب چې ښاغلي بشير احمد (لودهي) ليکلی، ښاغلي صلاح الدين يوسف بيا کتلی او ښاغلي قريب الرحمن (سعيد) يې پښتو ژباړه کړې ده، لومړۍ يې پکې د هندوانو عقیده را اخیستې ده، دا چې هندوان هم په يوه خدای باور لري، دا مني چې زمکې او آسمانونه او هرڅه يوه خدای او خالق پيدا کړي دي، خو دا بتان پکې څوک دي؟

ليکوال وايي چې هندوان د هغو کسانو مجسمې جوړې کړې دي چې دوی يې د اصلي خدای دربار ته نږدې ګڼي، ځکه خو د شفاعت او وسيلې پر بنا د هغو عبادت کوي، د هغو په نامه نذر او صدقې ورکوي.

بيا ليکوال راځي او د مکې د مشرکينو په اړه وايي چې هغو هم لات، منات او نور خدايان نه ګڼل، بلکې د الله تعالیٰ دوستان يې ګڼل، هغو هم لکه د هندوانو د شفاعت او وسيلې پر بنسټ د هغو عبادت کاوه، نذر او صدقې يې د هغو په نامه کولې او په دې کې تر هغه ځايه تللي ول چې آن هغو ته يې خدايان ويل.

ليکوال په دې اړه چې آیا د مکې مشرکينو رب الاعلیٰ پېژنده او که نه ويلي چې بې شکه چې پېژنده يې او بيا يې ډېر د قرآن آیاتونه د ثبوت په اړه راوړي.

بيا يې د نوح (عليه السلام) قوم ته اشاره کړې چې هغو هم د خپلو بزرګانو عبادت په همدې بنسټ او مقصود کاوه.

بيا ليکوال بله موضوع را اخیستې ده چې آیا دا بزرګان او وليان کوم واک هم لري او که نه، آیا دا واک لري چې خدای يو څه ونه غواړي، دی دې چاته ورکړي او که نه «ليکوال ځواب پرېږدي د مثال لوري ته ځي».

کله چې نوح (عليه السلام) بهرۍ جوړه کړه او عذاب راغی او نوح (عليه السلام) د زوی ژغورل وغوښتل، نو څه وشول.

کله چې ايوب (عليه السلام) هرڅه له لاسه ورکړل، بيا يې څه په وسه ول؟

کله چې حضرت موسی علیه السلام د فرعون خواته ورغی او په مبارزه کې د فرعون جادو گرانو خپلې لکېې او پړي واچول، سره له دې چې له موسی (عليه السلام) سره لکېه وه ولې ووېرېده؟

کله چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم زوی وفات کېده، نو د هغه مبارک په سترگو کې اوبنکې هم راغلې، خو هېڅ یې له وسه ونه شول، ولې پیغمبر صلی الله علیه وسلم هغه وخت معجزې وړاندې نه کړې چې کفارو به ترې غوښتې.

لیکوال وايي ځکه چې هرڅه د رب الاعلیٰ په لاس کې دي آن د پیغمبرانو معجزې او د ولیانو کرامات.

نوموږ له هندوانو، د نوح له قوم او د مکې له مشرکینو سره څه توپیر ده چې موږ هم د قبرونو عبادت کوو، د هغوی په نامه نذر کوو او یا د قبرونو او زیارتونو خاورې خټو، جنډې بنکلوو او داسې نور...

بیا لیکوال د دې کارونو په اړه ثبوت وړاندې کوي چې دا کارونه مکمل شرک دي او ثبوت هم د قرآن الکریم مبارک آیتونه وړاندې کوي.

تر دې وروسته لیکوال راځي او دا وايي چې د دې اعمالو ګټه نه شته او نتیجه یې هم جهنم ده.

زما آند د مونږ او توحید کتاب په اړه:

زما په آند که څه هم کتاب د مقام په بڼه لیکل شوی دی، خو ډېر کره او صحي معلومات یې را اخیستي دي او جالبه یې دا ده چې یوازې یې په قرآن کریم ثابت کړي دي.

د زیارت، قبر، ولي او پیر عبادت په ټولو څلورو فقهو کې حرام و شرک ګڼل شوي دي، خو په حنفي فقه کې ډېر دې کار نه منع راغلی ده، خو بدبختانه چې سره له دې خبرې بیا تر ټولو ډېر حنفيان په دې بدبختۍ کې اخته دي، لکه څرنګه چې امام ابوحنیفه علماء له بېکاره کېناستو او د امامت له معاش او تنخوا نه منع کړ، خو زموږ ملایان بیا نه یوازې دا چې د ښه شتمن توب په حال کې د امام ابوحنیفه د دې قول خلاف عمل کوي، بلکې صدقې او خیراتونه او نور هم د خپل ځان بولي او بیا ځان هم د پیغمبر وارث هم بولي په داسې حال کې چې هېڅ کله هم پیغمبر صلی الله علیه وسلم صدقات نه دي اخیستي، نو همداسې د دې لارې عادي لارویان بیا دومره

په زیارتونو، قبر، پیر او دمگرو پورې نښتې دي چې نه یوازې خدای یې له یاده وتی، بلکې د غیرمقلدینو گوتې یې هم د امام ابوحنیفه رحمه الله لارې ته اړولې دي.

بیا چې ته پښتانه او هغه خلک چې هندوانو ته نږدې دي وگورې نو خدایه توبې مې دې وي، یو به یې وایي چې په فلاني زیارت کې شل او شپږ رغېږي او بل به وایي چې فلاني زیارت کې لېوني په سد کېږي.

۱۴۰۳/۳/۲۳

اسلام او موسیقي

دا کتاب ښاغلي قاضي محمد حسن حقيار ليکلی چې د سندرو، ساز او نڅا او اتني په حکم يې پکې بحث کړی دی، حقيار صاحب لومړی د هغې ډلې دين پوهانو ليدلوری او دلائل را اخيستي دي چې سندري ساز او نڅا حرامه يادوي او بيا هغه دلائل را اخلي چې دا پوهان پرې استدلال کوي او حقيار صاحب هغه احاديث ضعيف او ځينې يې آن بېخي حديث نه بولي.

بيا د هغو پوهانو ليدلوری او استدلال را اخلي چې سندري او ساز روا بولي، تر هغه وروسته د هغوی دلائل هم را اخلي چې دا پوهان پرې استدلال کوي او دا احاديث ځينې کره او ځينې ښه بولي.

تر دې وروسته حقيار صاحب راځي د سندرو او ساز د محدوديت په اړه غږېږي، دا چې د سندري په شعر کې کومو تکو ته پام وشي دا چې له هغو سازونو نه بايد ډډه وشي چې د شرابيانو او کونيانو خاصه دي، يا دا چې په داسې محافلو کې چې د ښځو او سړيو اختلاط (يوځای والی) راځي، يا په کې شراب او نورو شيانو سره وي، هغه موسیقي حرامه ده.

يا دا چې ښځې سربو ته سندري وايي يا يې ثبت کېږي حرام کار دی، يا دا چې د پيسو لپاره سندري ويل حرام دي.

بيا راځي او د ساز او سندرو تاريخي شاليد گوري او دا ادعا کوي چې حضرت داؤد (ع) به هم د ساز يوه آله غږوله، بل دا چې حضرت داؤد (ع) او حضرت سليمان (ع) د ساز ځانگړی ټيم لاره، بيا مسلمان خليفه گان ښيي چې د موسیقي ځانگړی ټيم يې لاره.

بيا راځي او د موسیقي د گټو په اړه غږېږي، دا وايي چې نه يوازې چې که موسیقي سمه وي ماغزه آراموي، بلکه ډېرو مرضونو ته درملنه هم پرې کېدای شي، تر دې وروسته راځي او وايي چې اتني او نڅا د انسان فطري جوړښت برخه ده او بايد چې حرامه نه اوسي، ځکه چې د پيغمبر (ص) پر وړاندې دا او يا دې ته مشابح حرکات ترسره شوي او هغه (ص) يې منع نه ده کړې، همدا رنگه صوفيان چې په وجد کې راشي يو ډول خاص اتني کوي.

زما آند د اسلام او موسیقي کتاب په اړه:

زه خپله دومره علم نه لرم چې په دې اړه څه ووايم، خو دومره ویلی شم که څوک سندري وايي او يا يې اوري بايد چې داسې نه وي چې نر ښځو ته يا ښځو نرانو ته ویلي وي، يا يې واورې،

همدا رنگه بايد د سندرې شعر کې ډېره پاملرنه وشي، چې نه يوازې بايد انسان له دين نه بې لارې نه کړي او همدا رنگه شهوت راپورته نه کړي. بل دا چې بايد د پيسو لپاره او په پيسو نه وي، اتني او نڅا هم همدا رنگه.

بل بايد دا ووايم که چېرې د حقيار صاحب نظر ته وگور او همدا رنگه د مرحوم يوسف قرضاوي صاحب نظر چې سندرې په مشروط ډول مباح بولي، نو بايد ووايم چې د مباح سندرو د نه شتون له امله حرامې سندرې رواج شوې دي، همدا رنگه د فساد له امله او د حرامو سندرو دود له امله هم ډېری علما ټولې سندرې حرامې کړي او يا يې بللي دي.

۱۴۰۳/۴/۵

په اسلام کې د ډیرې حکم

دا کتاب چې بساغلي نعمت الله پټانزي ژباړلی ده، دا کتاب په اصل کې مولانا اشرف علي تھانوي (رح) بنودلی ده، په دې کتاب کې د ډیرې په اړه بحث شوی ده او هغه هم بېخي ډېر، هغه حدیث شریف یې هم را اخیستي ده چې رسول الله صلی الله علی وسلم پکې د ډیرې پر اوږدولو او د برېتو پر لنډو تاکید کړی دی، همدا رنگه یې هغه آیت هم را اخیستی ده، چې پکې د حضرت هارون (ع) قول چې اې د مور زویه زما تر وینستو او ډیرې مه نیسه هم راوړی دی او ویلي یې دي چې د گیرې خریل او لنډول حرام دي او څوک چې ډیره خړیې هغه فاسق ده.

بیا راځي او د ډیرې پرېښودو ډېرې گټې هم بیانوي او تر هغه وروسته په کتاب کې د ژباړن پېژاندنه او آثار راغلي دي.

زما آند د په اسلام کې د ډیرې حکم کتاب په اړه:

زما په آند دا کتاب یوه غوره کتاب دی، چې د دوه لویو سنتو د ژوندي کېدو هڅه پکې شوې ده، بل دا چې د هغو سنتو د نیایي گټې هم پکې بیان شوي دي، خو فکر کوم چې په یوه ځای کې تېروتنې او هغه دا چې ډیره پرېښودل (د ډیرې اوږدول) سنت دي او که ډېره هڅه پسې وکړو، نو ايله یې واجب کړو، نو څومره چې زه معلومات لرم د فرایضو په ترک سرې فاسق شي جوړېدای، نه د واجباتو او سنتو.

نو په ټوله کې ویل شو چې ښه کتاب ده او هر مسلمان یې باید یو ځل هرو مرو مطالعه کړي.

۱۴۰۳/۴/۸

لطفاً مه ساده کپړئ!

دا کتاب د ارواپوهنې او بریا د برخې کتاب دی چې ښاغلي مصطفیٰ صفا لیکلی ده، لیکوال ویلي دي چې ده دا کتاب تر ډېره له «لطفاً گوسفند ښایید» کتاب څخه را اخیستی او دا چې هغه کتاب زموږ له ديني او کلتوري اړخونو سره په تکر کې وؤ، نو ما ددې پر ځای چې هغه کتاب راوژباړم، دا مې ښه وگڼله چې له هغه او نورو کتابونو نه یو بل کتاب جوړ کړم.

ښاغلي صفا په دې کتاب کې د ځان خبري، ځان پېژاندنې، پر ځان باور او داسې نورو مهمو موضوعاتو باندې خبرې کړې دي او په مکمله بڼه یې بیان کړي دي.

زما آند د لطفاً مه ساده کپړئ! کتاب په اړه:

دا کتاب د بریا په برخه کې پوره لامل کېدای شي، ځکه له یوې خوا دا کتاب په ښه پښتو لیکل شوی دی او بل دا چې ډېر ښه موضوعات یې پکې را اخیستي دي، نو هیله ده چې یو ځل یې تاسو هم ولولئ.

۱۴۰۳/۴/۸

نارنج کلا ناول:

دا ناول چي بناغلي نیک محمد بارک موسوي ليکلی، پکي يې د

زمونږ نيمگړې مينه ناول

دا ناول چې ښاغلي ښک محمد بارک صاحب ليکلی، په کې يې د بارک په نامه د يوه ځوان کيسه را اخيسته ده، چې وفات سوې وي او زامن يې له خپلې مور سره د رخصتۍ او تفريح لپاره آمريکا ته ځي، هلته په يوه دوکان د خپل پلار انځور ويني او بيا راځي دا خبره خپلې مور او نورو وړيو ته کوي او بيا ټول هلته ورځي او ورته وايي چې دا زمونږ د پلار انځور دی، نو ځکه ساتونکي هم د دوکان (هټي) څښتنه عاليه راغواړي، عاليه هم راځي او د بارک مېرمن فاطمې ته غېږ ورکوي، البته مخکې تر غېږې فاطمه بې هوښه کېږي او بيا عاليه دوى ټول خپل کور ته بيايي، هلته د بارک زامن د دوى د خپلوۍ راز له عاليې نه پوښتي او بيا نو عاليه ورته ټوله کيسه له سره تر پايه بيانوي، دا چې:

عاليې او بارک په يوه ښوونځي کې دنده لرله، عاليه پر بارک مټينه شوه، بارک ته يې خطونه لېږل پيل کړل او بيا يې بارک هم په ځان باندې مټين کړ، تر هغه وروسته بارک خپله مور ورلېږي، خو د عاليې مور ورته وايي چې زه مې لور خپلوکې ورکوم، بيا د دوى د مينې په کيسې باندې د عاليې خور خبرېږي، هغه هم خپلې مور ته حال وايي، بيا نو ځکه عاليه له ښوونځي راگرځول کېږي او تر هغه وروسته عاليه بارک ته دوکه ورکوي او د خپلې ترور له زوى سره واده کوي.

بارک هم خپل رگ وهي او بيا يې فاطمه روغتون ته رسوي، هلته فاطمه خبرېږي چې بارک د يوه لوى تجار زوى دی، تر هغه وروسته چې فاطمې پسې خلک خبرې پيل کړي، نو بارک واده ورسره کوي.

بل لوري ته څه موده وروسته عاليه چې خاوند يې چهار عيب شرعي وي او ډېر ظلم پرې کوي کونډه کېږي او د پلار کور ته راځي، هلته د بارک د تجاري برياوؤ نه خبرېږي او د هغه خواته ورځي، نو کله چې يې کورته ورشي، په دې پوهېږي چې فاطمې له بارک سره واده کړی، يو زوى يې پيدا شوى او اوس يې مېلمستيا پرې جوړه کړې ده، نو ځکه خو عاليه بېرته وځي، خو د ستمال يې ترې لوېږي او بارک يې مومي، بارک د د ستمال له ډيزاين او بوى نه په دې پوهېږي چې د عاليې د ستمال دی، نو ځکه يې پلټنه کي، خو عاليه د دې لپاره چې د فاطمې ژوند خراب نه شي، ځان ترې پټوي او بيا آمريکا ته ځي، څه موده هلته له خپلې خور او اوښي سره ژوند کوي، بيا يې اوښى او خور په ترافیکي پېښه کې مري او هټي يې دې ته پاتې کېږي.

زما آندد زمونږ نیمګړې مینه ناول په اړه:

زما په آند ناول په ډېره ساده کندهاری لهجه لیکل شوی، ښه کیسه او تلوسه لري، خو یو څه ستونزې هم لري، له ډېرو یې تېرېږم، بس دا څو غټې به دریادې کړم.

۱: دا ناول نږدې په ټوله کې له عاليې روایت شوی، خو بیا ګډوډي پکې راغلې او داسې ښکاري لکه درېم کس چې روایت کړی وي، لکه د مثال په ډول «عاليې بارک ته خط ولیکي» په داسې حال چې د ناول سر ته پاملرنه وشي نو باید داسې وای «ما بارک ته خط ولیکه».

۲: زه نه پوهېږم چې ولې د ختیځ خلک له ښوونځیو نه رنډی، خانې جوړوي او د جنوب لوېدیځ خلک یې د مینې مرکز، یا د سیاست مرکز؟

۳: دا چې بارک او عاليې ماشونو ته زده کړه ورکوله او که یې په هغوی باندې لیکونه لېږل رالېږل، بیا د ښوونځي مدیر په دې خبره هېڅ اعتراض نه کاوه؟

۴: دا چې هر ښوونځي د شپې ساتونکي لري او ښوونځي له دننه څخه تړل کېږي، خو که فرضاً کوم ښوونځی یې ونه لري، بیا یوه چپراسي ته دنده سپارل کېږي، خودې ناول کې مدیر فاطمې ښوونکې ته دا کار سپاري.

۵: عاليه چې ګوري، فاطمه بارک ته واده شوې ده، نو ولې په دې پلمه تېښتي چې نه غواړي د فاطمې ژوند خراب شي؟ په اسلام کې خو څلور ښځې یوه نارینه ته جواز لري، بل لوري ته بارک هم ډېر ښه ځوان وي، چې باید عاليې په راتګ یې نور هم ژوند ښه شوی وای.

۶: دا چې نه پوهېږم بارک صاحب ولې له نجونو څخه دومره کرکه لري، چې باید د ده په هر ناول کې نجونې بې وفا وي، لکه په دې ناول کې، په «حیثیت ناول» کې او په «نارنج کلا ناول» کې.

په پای کې دا وایم چې زما انتقادونه د لیکوال د پیاوړتیا لپاره دي، کنه ناول ډېر ښکلی ده او هر څوک چې ولولي هرومرو خوند ورکوي.

۱۴۰۳/۵/۲۵

پرواز قنقوس فارسی رمان (ناول)

دا رمان چې آغلې شمیم حسيني ليکلی ده، د مريم په نامه د يوې نجلی کيسه يې پکې را اخيستي ده.

مريم د يوه رخت پلورونکي لور وي، چې يو ورور لري د مهدي په نامه، خپله په پوهنتون کې د ادبياتو پوهنځي زدکړياله وي، چې دوه ملگرې يې د ايران او سيمين په نامه هم په ټولگي کې وي، بل لوري ته يې له پلار حاجي پناهي سره د سهراب په نامه يو شاگرد وي چې په مريم باندې مټين وي، خو څو ځلې يې دا خبره کړې هم وي، خو مريم څو څو ځلې دا خبره هسې بې گټې گڼلې وي.

بيا يوه ورځ د حاجي پناهي يو ملگر د حاجي يونس په نامه تهران ته راځي او مريم هم ورسره مخامخ کېږي، هم له ده سره او هم يې له زوی امير سره، يوه ورځ مريم، د خپل ورور اپیکه له خپلې ملگرې سيمين سره جوړوي، تر هغه وروسته يوه ورځ په پوهنتون کې بنوونکي مريم ته وايي:

زما يوه خور د شېراز په يوه بنوونځي کې بنوونکې ده، نو هغه څه مودې نه راهيسې ناروغه شوې او تهران ته راځي، له تانه غواړم چې ته هلته ولاړه شې او پر ځای يې درس ورکړې، زه به د پوهنتون مشرتابه او هم له حاجي پناهي سره غږېږم.

له دې خبرې يې د مريم کورنۍ خبره شي، نو مهدي راضي کېږي، بيا خپل پلار سره خبرې کوي او هغه هم رضا کوي، خو مور يې نه رضا کېږي، پلار يې هم دا شرط ورته ږدي چې ته به په شېراز کې د حاجي يونس په کور کې اوسېږې.

خبره همداسې مخ ته ځي، مريم شېراز ته ځي د حاجي يونس په کور کې دېره کېږي او خپل درس ورکوي، په کومه ورځ چې په لومړي ځل بېرته تهران ته ستنېږي، په دې پوهېږي چې په حاجي يونس باندې مټينه شوې ده او بيا په دې خبره د هغې ملگرې ايران او پلار يې حاجي پناهي هم خبرېږي او مريم ته وايي:

لورې! زه پوهېږم چې ته مټينه شوې يې، زه نه وایم چې ولې او څنگه، خو دا درته وایم چې پایله يې بنه نه ده، ځکه چې ته اړ يې چې يوه دنيا خبرې پر سر واخلي، پېغورونه په غاړه واخلي او ډېر نور هم په غاړه واخلي او دا هم درته وایم چې که چېرې ته دا مينه ومنې او يا له دې مينې تېره شې، په دواړو حالاتو کې به ته سوځې، خو يو توپير به هرو مرو لري او هغه دا چې که ته دا

مینه ومني، نو تر سوځېدو وروسته ايرې کېږي، خو که ترې تېره شي، نو بيا به وسوځي خو بېرته به رازرغونه شي او دا موقع درکوم چې بېرته شېراز ته ولاړه شي او خپله پرېکړه وکړي.

نو مريم هم وروسته تر دې چې ورور يې له سيمين سره کوژده وکړي، بېرته شېراز ته ځي، هلته لومړی ځان پردې پوهوي چې آيا حاجي يونس هم له دې سره مینه لري او که نه، وروسته تر دې چې له حاجي يونس سره خبرې کوي، نو هغه ورته وايي چې:

مريم! هو زه هم له تاسره مینه لرم، خو دا ډېر بد کار ده، له يوه لوري نه زه او ته د سن له اړخه ډېر توپير لرو چې له امله يې زه او ته جوړښت نه شو کولای، ځکه د دواړو غوښتنې او ليدلوري ډېر لرې دي، بل لوري ته ستا پلار ته ماته امانت رالېږلې يې اوس زه پر تا مټين شوم، نو زه دا کار نه شم کولای.

مريم ورته وايي چې زه په هر څه پوهېږم او هر څه منم، خير دی چې زه ستا تر زوی هم کوچنی يم، ته زما تر ماشوما متوبه را تېرېږه، زه به هم ستا د مشرتوب درناوی کوم.

څه موده وروسته د مريم مور او پلار هم شېراز ته ځي او بيا هلته وي چې پلار يې له خپلې لور او يونس دواړو نه حال اخلي او چې گوري دواړه واده ته چمتو دي، نو په دې اړه فکر کوي چې هغه وخت د مريم مور هم خبرېږي، ځکه خو لوی جنجال او شور ما شور جوړي او همدارنگه مريم او يونس دواړه څنډي.

بيا مريم د يونس زوی امير هم له دې مينې خبروي، تر هغه وروسته د مريم او يونس نکاح په ډېر ساده ډول تر سره کېږي، تر نکاح وروسته د مريم ژوند په لومړيو کې ښه وي، بيا يوه ورځ د هغې لېور يا سر راځي له دې او خپل ورور سره خبرې کوي او بيا يوه ورځ مريم خبرېږي چې لاری يې بار شوې ده، نو دا خبره خپل خاوند يونس ته کوي، هغه هم يو څه خوشحاله کېږي، څه موده وروسته د مريم مور او پلار د هغې ليدو ته راځي او څه موده يې مور ورسره وي، تر هغه وروسته چې بېرته حرکت کوي چې شېراز ته ولاړ شي، پر لاره کې ترافيکي پېښه کوي او دواړه وژل کېږي، تر هغه وروسته مريم ماتم پيلوي په مياشتو مياشتو د ځان خيال نه ساتي او تور کالي اغوندي، بيا يې دې ته پام کېږي چې خاوند يې ډېر ترې بې پروا شوی، دا خبره د گاونډی ښځې ته کوي، نو هغه يې په ځواب کې وايي:

ته يو ځل ځان ته وگوره څه حال دې را اخيستی ده، نه ځان ته پام کوي او نه دې جامو ته آفرين دې هغه سړي ته وي، زه آريشگره راولم او بيا به سبا ته هم په تا او هم په کور لږ لاس ووهو.

همداسې کېږي، سبا ته آريش کره راځي کور او مريم دواړه بنسکلي کېږي، خو يونس هېڅ پاملرنه نه ورته کوي.

همدا وي چې مريم له ځان سره وايي له ده سره په واده کولو مې څومره خپلوان او مگلري له لاسه ورکړل، خلک رنگ رنگ پېغورونه راکوي، آن د دې ځای ګاونډيان هم راته وايي چې تا د پيسو لپاره له يونس سره واده کړی، زه د ده لپاره هر کار ته چمتو یم، خودی زما دا کوچنۍ غلطي هم نه شي زغملی.

نو همدا وي چې يونس ته وايي:

زه درنه ځمه تهران ته.

يونس يوازې دومره وايي:

اوس شپه ده سبا ته ولاړه شه.

دا خبره يې په مريم بده لګېږي، نو په هماغې شپې خپل سامان راټولوي او له کوره وځي، او بيا د هغې ګاونډۍ کره ځي، هغې ته ټوله کيسه کوي، په سبا يې غواړي مخکې تر دې چې تهران ته ولاړه شي، يو ځل خپل کور ته سرور بنسکاره کړي، خو ګوري چې لېوري يې له هغه کوره راوځي، نو دا پرېکړه کوي وروسته کور ته ولاړه شي چې يونس ونه ګوري، خو بيا يې يو څه په زړه کې تېر شي او کور ته ولاړه شي، هغه وي چې وګوري يونس په وينو کې لت پت پروت دی، دا ورشي د يونس تر څنگ کنبېني او ګاونډۍ يې خلک را خبر کړي، بيا په همدې حالت کې ناروغي پرې راشي او چې کله په روغتون کې په سد راشي، نو لوري يې پيدا شوې وي، امير يې لور ورکړي او له شيرازه يې تهران ته رخصت کړي.

هله ته د پلار کره ولاړه شي، دا چې په کور کې هيڅوک نه وي، نو وېرېږي، خو کله کله يې سهراب ليدو ته راځي.

بيا څه موده وروسته ورته امير د هغې د لور پېژندپاڼه او يوليک راوړي او ورته وايي:

ما درته شېراز کې هم ويلي ول چې تره مې ياسر د شتمنۍ لپاره خپل ورور وواژه، ته خو لاپردۍ لوري يې په تا خو هېڅ رحم نه کوي، نو ته به شېراز ته نه ځي.

بيا امير د زده کړو لپاره آمريکا ته ځي او مريم هم په تهران کې خپلو پاتې درسونو ته دوام ورکوي، خو سهراب يې ډېر ليدو ته راځي او دا کار د هغه په مېرمن چې د مريم ملګري ايران وي، بڼه نه لګېږي.

ایران یو ځلې راشي او له مریم سره د دې کار له امله لانجه هم وکړي.

بیا یو وخت د مریم د پوهنتون بنسټونکی مریم ته د واده وړاندیز وکړي چې مریم یې رد کړي، تر هغه وروسته یې ورور له بهره راشي او بیا دا خبره شي چې یاسر نیول شوی، له بل لوري نه ایران له سهراب نه طلاق واخلي او بیا مریم لومړی امیر دې ته اړکوي چې واده وکړي، تر هغه وروسته خپله له سهراب سره واده کوي، بیا ایران یو ماشوم راوړي چې دا د سهراب زوی دی، خو سهراب دا خبره نه مني چې باید مریم طلاق کړي او دا چې ایران عادي ژوند نه شي کولای، نو بیا اړ کېږي چې ماشوم مریم ته پرېږدي.

کلونه وروسته مریم او ورېندار یې سیمین یوه مجله جوړوي، سهراب او مهدي صادراتي شرکت جوړوي او امیر هم په یوه هوايي شرکت کې کار کوي او بیا د مریم لور پر یوه بنسټونکي مئینېږي، خو مریم ورته د خپل ژوند کیسه کوي.

زما آند د پرواز قنقوس فارسی رُمان (ناول) په اړه:

دا ناول بڼه کیسه لري، په ډېره بڼه لیکل شوی ده او همدارنگه بڼه تلوسه هم لري، ډېر مثبت ټکي لکه د حاجي یونس هغه ځان ساتل له مینې نه او نور هم لري، خو یو څو منفي ټکي یا نیمګړتیاوې هم لري لکه:

د یوې پېغلې نجلۍ په زاړه سړي باندې مئینېدل او همدا رنگه د هغه هم پر دې.

بیا د سهراب او ایران طلاق ولې طلاق؟

په اسلام کې چې یو یو سړی د څلورو بنځو حق لري، خو د همداسې حالاتو لپاره دی کنه.

۱۴۰۳/۰۹/۰۳

فصل شقایق ها فارسي رمان (ناول)

دا ایراني رمان يا ناول چې آغلې فاطمه قاسمي اسکندري (هورزاد) ليکلی پکې يې د څو کسانو د مينې کيسې را اخيستې دي، برفين چې د آصف په نامه مشهوره شوي سړي لوري وي، هغه په کوچنيتوب کې پر سرک پرينې وي، بيا حاجي رسول موندلې وي، خو برفين راځي او د آراز په نامه په يوه هلک باندې مئينېږي، خو آراز دوکه ورسره کوي او هغه مهال چې آراز غواړي د برفين عزت لوت کړي، د برفين ورور يعنې د حاجي رسول زوی سجاد راځي او برفين ژغوري، بيا برفين د خپل ژوند په اصلي او اوپتې کيسې خبرېږي او هغه دا چې دا د آصف «چې لنده موده مخکې له حاجي رسول سره ډرپور شوی ده» لور ده. نو آصف يې هم آراز ته بيایي او هغه ورته هرڅه وايي:

دا چې يوازې له خپلې مېرمن پونې سره مينه لري او دا چې هغه اوس ه برفين ماشومه گڼي او دا چې هغه دوکه ورکړې او دا چې څنگه درواغ خوندور دي او ريښتيا ترخه.

برفين له حاجي رسول او خپلې نورې کورنۍ سره ژوند ته دوام ورکوي او بيا آصف ترېنه ځي. بل لوري ته سجاد د مارال په نامه يوې نجلۍ سره مينه کوي، هغه هم ډېره مينه ورسره کوي، خو دا چې سجاد د يوې مالدارې کورنۍ زوی وي او مارال د يوې خواړې کورنۍ لور، نو پلار يې نه غواړي چې مارال خپله ننګور جوړه کړي، ځکه هغه د يوې غريبې کورنۍ لور ده او د دوی کورنۍ له شان سره سر نه خوري، نو د خپل يوه ملګري لور آوين ورته کوي، که څه هم سجاد په مارال مئين وي، آوين پر منصور، خو بيا هم د پلرونو د پرېکړې تعميل لپاره سجاد مارال د غريبۍ له امله تنګوي او آوين مصنور او خپله مينه په نيمه لار پرېږدي، همدا وي چې مارال او منصور په يوه لوري کې د غم پر تېغر کېني او سجاد او آوين په بل لوري کې، يوه ورځ آوين منصور ته د خدای په امانې په نيت ورځي او سجاد مارال ته، آوين چې له منصور سره کومه محاوره کوي، د دې لامل کېږي چې يوازې دواړه تر وروستي حده خپګان ته ورسېږي، خو بل لوري ته سجاد په دې نه توانېږي چې مارال وگوري، بلکې د کور ور د مارال خور مرسيده پرانيزي او سجاد پرې خپلې وروستۍ خبرې هغې ته وکړي، چې مارال يې د وره له خټه اوري او بيا هغه وي چې کله سجاد د هغوی له کوڅې ولاړ شي، نو مارال له خور سره تر يو څه خبرو وروسته لکه لېونۍ روانه شي، چې بيا يې موټر ووهي او له فاني نړۍ نه ورته د ابدې نړۍ ټيکت واخلي.

د مارال تر مرگ وروسته سجاد خپل پلار ته دا پرېکړه واوروي چې له آوین سره واده نه کوي او بیا چې کله په هدیره کې له مارال نه خدای په امانې واخلي نو کاناډا ته ولاړ شي.

بل لوري ته آوین خبره شي چې منصور واده کوي، نو هلته ورځي، چې بیا منصور د هغې ډېره پروا نه ساتي او په ډېره حیرانتیا له سوگند سره واده کوي.

زما آند د فصل شقایق ها رمان په اړه:

دا رمان چې کیسه یې یو څه په ښه ډول او بدل شوې ده، ښه کیسه لري، ځینې منفي ټکي لري، خو ډېر عبرتونه هم لري لکه:

دا چې هلکان اکثره بې وفا وي، د مینې په نوم د عزت غله وي، لکه آراز او که یې بیا مینه ریښتیا شي، نو لکه سجاد بیا کورنۍ اجازه نه لري، که هرڅه وي، خوزیان نجلۍ ته رسېږي، آن که نجلۍ بې وفایي وکړي هم لکه اوین.

دا به هم ووايم چې ناول کې نه دي ذکر شوي، خو څومره چې مالیدلي هغه نجونې چې د هلکانو (عاشقانو) غوښتنو ته تسلیمېږي او ناروا غوښتنې یې پوره کوي، مثلاً یوه مچکه، نو له معشوق سره یې د واده امکان کمېږي.

په پای کې وایم چې ښه ناول ده او یو ځل باید ولوستل شي، نجونې خويې هرومرو ولولئ.

۱۴۰۳/۰۹/۰۷

د ناوې بنگرې د لنډو کيسو ټولگه

د لنډو کيسو دا کتاب چې ښاغلي نثار احمد آريا راټول کړی او ژباړلی دی، په ټوله کې (۱۷) کيسې لري چې زه به يې لاندې په ډېرو کمو ټکو کې بيان کړم:

۱- کېدو موياسان/فرانسه:

يوه ښځه وکیل راغواړي او ورته وايي چې ته بايد زما هغه زوی را پيدا کړې چې (۲۰) کاله وړاندې ورک شوی او علت يې هم دا دی چې ما مخکې تر واده يار لاره، بيا مې چې کله واده وکړ، نو يار مې هم له يوې مېرمنې سره واده وکړ او بيا دوه کاله وروسته مې چې کله زوی پيدا شو، نو خاوند مې مړ شو او همدا د دې لامل شو چې يارانې موله سره پيل شوه، ډېره يارانې مې وکړه، آن زوی مې غټ شو او بيا يې يوه ورځ په ډېر بد حال کې وليدم، نو کور يې پرېښود، اوس چې ما له هغې ورځې ياري پرېښې ده او اوس د مرگ کندی ته نږدې يم، زوی را پيدا کړه او زما دا وصيت ورکړه.

۲- بندي/جرالد کيريش:

يو څو کسه د يوه زندان ليدلو ته ځي، چې تلخونه يې ډېره سړه، تياره او تر ټولو اړينه دا چې بدبويه وي، بيا هلته يې فکر پر دېوالونو کښل شویو انځورونو ته اوږي او هلته وي چې د بندخونې له مسؤل نه پوښتنه کوي چې دا چا کښلي دي؟

هغه ورته وايي چې يو سياسي بندي چې حکومت ورته سرا ورکوله او آن خبرې او رڼا يې پرې بنده کړې وه، بيا پرې ورهمېده او تر درې دېرش کلونو وروستو يې خوشې کړ. اوس غواړئ چې د شکنجې ځای هم درته وښيم؟

۳- بې ټاټوبي/ناډين گوردیمر/جنوبي آفريقا:

يوه نجلۍ خپل پلار او بيا مور له لاسه ورکوي او بيا يې نيا او نيکه راځي او دوی له ځان سره بيايي، خو د جگړو او داډه مارانو له امله د هغوی خوراكي توکي هم خلاصېږي او بيا اړ کېږي چې له خپل کلي نه کډه وکړي، نو ټول کلی په گډه حرکت پيل کړي، له ډېرو کړاؤنو وروسته آن دا چې نيکه يې ورک شي له گروگريارک نه تېرېږي او بيا د مهاجرو په خيمه کې ژوند پيلوي، څه ژوند وي، بس يوازې جگړه نه وي او بل په مړه گېډه ډوډۍ ورسېږي او دا ماشومان هم درس پيلوي او نور د ماشومانو نيا بېرته خپل کلي ته د تگ لپاره راضي نه وي.

۴- ډېوه/هرېن سينگ ساگو پاکستان:

يوه بوډی، ځان ته له کلي نه ډېوه بنسار ته راوړي، خو په بنسار کې يې ډېوه نه پکارېږي، بيا يوه شپه برېښنا ځي، بوډی هم په خونه کې گروپ او کوڅه کې ډېوه لگوي، خو لومړی لاروی يې له ځان سره وړي.

۵- تورگل: ډيمن رښان:

د کولنز په نامه يو تور سرتېری په يوه کمپ کې وي چې بيا يو سپين پوستی کولنز هم راځي چې له امله يې پخوانی د تور کولنز په نامه نامتو کېږي او له امله يې تور کولنز له سپين کولنز سره کرکه پيدا کوي، همداسې مخ کې روان وي، يوه ورځ يې تر منځ لانه هم راځي، بيا يوه ورځ په جگړه کې قومندان امر کوي چې بايد هغې بلې پوستې ته ولاړ شي، مطلب سپين کولنز بايد لاړ شي، خو دا چې سپين کولنز وېرېږي، نو تور کولنز منډه کوي، بيا هغه ته ميډال او رتبه ورکوي، ورسره يوه تقدير نامه.

تر هغه وروسته سپين کولنز د تېښتې هڅه کوي، نو نيول کېږي او تور کولنز ته سپارل کېږي، تر هغه وروسته بيا هڅه کوي چې دا ځل يې تور کولنز ولي او وژني، نو له امله يې بل کنډک ته بدلېږي، په لاره کې د سپين کولنز مړی چې مور او پلار سره يې وي ويني او پوهېږي چې سرتېرو يې په اړه ويلې چې هغه يوه بندي چې د تېښتې هڅه يې کوله، نو ده يې مخه ونيوله او دا چې هغه سره وسله وه، نو دی يې وواژه، تور کولن غواړي چې هرڅه د سپين کولن مور او پلار ته ووايي، خو څه يې په خوله نه راځي او پر ځاي يې خپله تقدير پاڼه ورکوي.

۶- د ناوې بنگري/گريگوري زينوپولو:

د يوه سړی مېرمن يو ډول بنگري په لاسوي چې د خاوند يې هېڅ نه خوښېږي، نور بنگري ورته راوړي، خو کوژدن يې نه په لاس کوي، نو سړی ډېر ټينگار پرې کوي، خو کوژدان يې ځان تېرباسي، بيا ژمنه ترې اخلي، خو دا ځل يې کوژدن، هغه پخواني بنگري نه باسي، خو نوي په لاس کې اچوي، سړی چې زور پرې واچوي، مېرمن يې د بېلتون خبره ورته وکړي، په پای کې تر واده وروسته د خپلې مېرمنې بنگري ماتوي او بيا هغه وي چې مېرمن يې دا ورته وايي چې بنگري د شگون لپاره ول، بيا يې مېرمن ترې بېلېږي او بل واده کوي.

۷- دروند کور/بخمان یاسین عراق:

یو کور وي چې کلونه له خلکو نه خالي وي او خلک یې په اړه ډول ډول افسانې بیانوي،
خوک وایي سر پرېکړی انسان پکې دی، خوک وایي چې خلک پکې گرځي او زگېروېږي او
خوک یې د پېریانو کور بولي، خو بل لوري ته د عثمان په نامه یو کوچنی ماشوم د هیلې زلې
نه هڅې یا بچي رااخیستو لپاره هغه کور ته ورځي او پوهېږي چې هېڅ نه شته.

۸- وېره/گلزار/هندوستان:

په هند کې ډېری وختونه هندوان او مسلمانان پر لانجه واوړي او یو بل وژني، په دې منع کې
یاسین وي چې څو ورځې یې یو هندو له نورو هندوانو نه ساتلی وي او اورگاډي ته پورته کېږي،
هله تشې ډېې ته پورته کېږي، خو یو وخت ویني چې بل کس هم هلته شته، نو ډېر ترې وېرېږي
تر دې حده چې آخر هغه سړی له پنبو نیسي او سین ته یې غورځوي، له هغه نه د غورځېدو
پرمهال د ((الله)) کلمه اوري.

۹- یوه شپه دباندې/تالاخوامورتي/تانزانيا:

د میکا په نامه یو کس له یوه کلي نه تېرېږي، خو د تېرېد پر مهال د تېلو نه شتون له امله
وځنډېږي او بیا لومړی د ویسکي او بیرو په لټه وي، چې هغه پیدا نه کړي، نو کورني شراب
وخوري او بیا د ماماتو مینې خواته ورشي، له هغې سره شپه تېره کړي، چې سهار پاڅېږي نو
پوه شي چې د هغې ماشوم زوی مړ شوی دی، نو دی هم پیسې کېږدي او ولاړ شي.

۱۰- خلاص کړه/سعادت حسن منټو/پاکستان:

د سرج الدین په نامه یو کس چې له امرتسر نه د مغل پورې خواته تېستی، خپله لور سکینه
ورکوي او بیا ډېره هڅه کوي چې په یاد یې شي لور یې چېرته ترې پاتې، خو نه یې په زړه کېږي،
خو داوطلب زلمیان ژمنه ورسره کوي چې هغه به پیدا کوي، بله ورځ یې پیدا کوي او موټر ته یې
پورته کوي او سپین ږیری خبرېږي چې یوه نجلۍ د اورگاډي او روغتون ته یې وړې، چې کله
ورشي، نو ویني چې د ده لور سکینه ده، خو په ډېر بد حالت کې.

۱۱- د هیلو ونه/رچرد پنډېل:

ډېوېډ له دې امله کور پرېږدي چې غواړي نړۍ وگوري او له نړۍ والو سره آشنا شي، بس
همدا وي چې خپلې مور ته لیک واستوي او وایي چې شپږ میاشتې وروسته زه له دې کلي نه
تېرېږم، که چېرې زموږ د منې په ونه کې سپین ټوکر بند وؤ، نو بېرته راگرځم، کنه همدا سې ځم.

پينځه مياشتې وروسته چې دی له کلي نه تېرېږي، نو ټوله ونه ټوکرونه ډکه وي.

۱۲- دام-آزابېل ايندي/چيلي:

د ودال په نامه يو حرمونی پيدا کېږي چې بيا فالبينه ورته وايي چې ستا مرگ به د يوې ښځې له لاسه وي، نو هغه ښځې څه چې ښار پرېږدي او غلاوې پيلوي، بيا يوه ورځ د کلي قاضي د هغه مور بندي کوي او چې دی يې مرستې ته ور نه شي، او قاضي اړ شي چې هغه خوشې کړي، نو مور يې ځان وژنه وکړي، بيا يوه ورځ چې قاضي د چکر لپاره ځي، نو خبر شي چې ودال د کسات اخيستو لپاره راځي، نو په سرتېرو پسې سرتېري ولېږي او خپله په موټر کې د تېښتې هڅه وکړي، په لاره کې د زړه حملې نه مړ شي او بيا يې مېرمن ودال ته په گوتو ورځي خو هغه چې سرتېرو ته په تمه وي، ودال ته يو څه مينه ورکوي، چې دا مينه بيا د دې لامل گرځي چې ودال د سرتېرو تر راتلو په تمه وساتي.

۱۳- د موچي لور-احمد نديم/پاکستان:

د عالاپه نامه يوه نجلی چې د يوه موچي لور وي، ټول کلي ترې وېرېږي، خو د عارف ځان د کور ټول کارونه کوي او هغه له مور سره ډېر ښه رويه کوي، بيا يوه ورځ مخکې تر دې چې عارف خان مسافري ته لاړ شي، خپلې مور په وينا علادوی کورته خواړه وروړي او بيا په دې پوهېږي چې عالامينه ورسره لری.

۱۴- پرېښته-اياز قادري/پاکستان:

يو هلک چې مور يې ناروغه وي او بې له همدې يوې مور څخه نور هيڅوک هم نه لري، خپلې ټولې پيسې د هغې په درملنه لگوي او بيا دی خبرېږي چې دا ناروغي کوم علاج نه لري، تر هغه وروسته دی هم ناروغېږي، چې له امله يې دنده له لاسه ورکوي، په مزدوی پسې ډېر گرځي، خو دا چې بدن يې د ناروغۍ له امله کمزوری شوی وي، څوک مزدوري هم نه پرې کوي، بيا يې يوه ورځ مور د دوا غوښتنه کوي، او چې نه وي، نو زهر يادوي، هلک هم په ريښتيا زهر د دوا په نامه راوړي، نو مور يې خپل زوی پرېښته بولي.

۱۵- پوروړی-سويتو زار کوروچ/هرزگوينا:

په سربيا کې يو سړی چې د ترکانو له ظلم نه تنگ راغلی وي، وسله اخلي او بيا د يوه ډېر شتمن ترک په کور بريد کوي او د هغه د کورنۍ درې غړي وژني، خو هغه ترک ژوندی پاتې کېږي بيا سرتېري ټولوي او په سربيانو بريد کوي، سربيان ټول وژني او يو اسير نيسي، هغه هم

په ټپي حالت کې، نو ترکی یې درملنه کوي او چې کله روغ شي، ځنگله ته یې د مبارزې لپاره بیایي، یو ټوپک اسیر ته ورکوي او یو خپله اخلي، ځکه چې ترکانو ته دا عیب گڼي چې د تش لاس نفر ووژني، خو په دې مبارزه کې ترک وژل کېږي، نو بیا اسیر کلونه د هغه کورنۍ ته اوږه، سابه او آن مېرې او اوزې د خپل پور ادا کولو لپاره ووپي.

۱۶- تیندک - انتون چیخوف/روسیه:

یوې ښځې د لاتری ټیکټ اخیستی وي، بیا خپل خاوند نه غواړي چې په ورځپاڼه کې وگوري چې آیا بریالی شوې ده او بریالی شوې هم وي، چې خاوند یې زېږی ورکوي چې یو لک روبله ورته وتي، بیا یې خاوند د عیاشۍ فکرونه کوي او خپله مېرمن په سفرونو کې تر څنگ گوري، نو له سفرونو نه ناهیلی شي، تر هغه وروسته بیا په فکر کې ولاړ شي او دا یې فکر ته راشي چې مېرمن یې خپل خپلوان او دوستان خپل کور ته رابلي، هغوی چې دی ډېره کرکه ځینې لري او بیا پر ده ملنډې وهي او دی یې مخه نه شي نیولی، بل دا چې ښځه یې د عیاشۍ خبره کوي، نو ځکه خپلې مېرمنې ته وایي چې ما درته درواغ وویل، په سبا یې مېرمن هم دا خبره مني.

۱۷- عابده- رابندر نات ټېگور/بنګال:

یو سړی چې له اروپا څخه راغلی وي، نو یوه ښځه یې عبادت ته راځي او بیا یوه ورځ د خپل ژوند کیسه دې سړي ته کوي چې د هغې خاوند د هغې ډېر درناوی کاوه او ډېره مینه لرله، خو دې یې پروا نه لرله او بیا یوه ورځ د دې د خاوند یوه ملګري دا دې ته وبلله چې دنیا پرېږدي.

زما آند د د ناوې بنگرې د لنډو کیسو ټولګې په اړه:

زما په آند ټولې کیسې یې ښه تلوسه او جذابیت لري، ښه داستاني جوړښت هم لري، خو ځینې یې یو څه گونګې او ځینې یې بې مفهومه دي.

په ټوله کې ویلای شو چې که چېرې سړی یو ځل ولولي، نو ښه خوند ترې اخیستی شي.

۱۴۰۳/۰۹/۱۲

افغانې رنځوره - د لنډو کيسو نولگه

د لنډو کيسو دا کتاب چې شفا کاکړې ليکلی پکې يې (۱۱) لنډې کيسې را اخيستي دي او زه يې په ډېر لنډيز سره کښته بيانوم:

۱- د قبر زانگو:

د انار گلې خسرگنۍ کلونه په دې نه وي توانېدلي چې ولور پوره کړي، نو انارگله ورتښتي او بيا يې نکاح کېږي، خو تر نکاح يو کال وروسته يې خاوند مري او بيا څه موده وروسته لېوره ته نکاح کېږي، چې له هغه يې يوه لور پيدا ش، لور يې ډېر ژاړي، انارگله او خواښې يې دواړه له خوبه باسي، چې بيا يې پلار او نيکه هم ډاکټر ته نه بيايي، نو انارگله او خواښې يې اړ شي چې لومړی يې ملا او بيا د ملا په وينا زيارت ته بوځي، هلته انارگله لومړی د يوې نجلی چې له دې امله يې ځانونه کړې وي چې بد پوره نه شي (په بدو کې يې ورته کړي) قبر وويني او بيا د يوه بل قبر پر سر ځانگو وويني، نو ووايي:

مشرانو ښه ويلې چې لرل يې هم غم دی او نه لرل يې هم.

۲- د ليک جواب:

يوې نرسې ته يې خور ليک را لېږلی وي چې پکې يې د ژوند له سختو حالاتو درېدلې وي، بيا نرسه ورته ليکلي چې دا څنگه په پردي ښار کې کار کوي، د سړيو په څېر ځناور تل دا هڅه کوي چې عزت يې لوټ کړي، خو دا خپل عزت په ډېر سختۍ سره ساتي.

۳- زه په مري څه وکړم:

يو سړی چې تل په خرو بوتې راوړي، لومړی خپل ځان ته او بيا نورو کليواتو ته، اوړی هم په پتويو کې کار کوي، ښځه يې تل ورته وايي چې بايد د خپلې مزدورۍ پيسې وروڼو ته ورته کړي، خو دی يې نه يوازې چې نه مني، بلکې خپله ښځه هم رتي، بيا يوه ورځ يې ماشوم دا خبره کوي چې هره غرمه دوئ سره دوډی خوري، نو دی له مېرمن وپوښتي، هغه لا دا پسې زياته کړي چې لور يې شا بي بي ناروغه ده، لېور يې ډاکټر ته نه بيايي، نو بيا سړی پيسې راټولوي او لور ډاکټر ته بيايي، هلته پيره دار بي نوبتي کوي او چې کله د دوئ وار راشي او ډاکټر شاه بي بي وگوري، نورته ووايي:

زه په مري څه وکړم!

۴- زرغونه تنی:

یو سړی کوژدن شوې ښځه تښتوي او بیا یې کورنۍ اړ کېږي چې د هغه ورېره سکینه په بدو کې ورکړي، سکینه واده کېږي، ډېره خفه وي، خو چې کله واده وکړي، نو ژوند یې خوشحاله وي، بس یوه ستونزه وي او هغه دا چې د هلک (یاسر) خپلوانې کوډې پرې کوي او بلآخره سکینه دوه میاشتې وروسته تر واده په روغتون کې په ډېره مینه او خواشینۍ ساه ورکوي.

۵- جرمني:

یوه ښځه چې د مېړه او لېورونو یې تل لانجې وي، زړه ډېر یې په تنگ وي او بیا یې په کور کې بېلتون راځي، خو لانجې پای ته نه رسېږي، نو د دې ښځې مېړه پرېکړه کوي چې ښار ته ولاړ شي، هلته خپل زوی په ښوونځي کې اچوي او بیا چې زوی او لور یې لږ غټ شي سړی مړ کېږي، نو د دې ښځې لېورونه غواړي چې دا خپل کوچني ورور ته په نکاح کړي، بل لور ته یې زوی جرمني ته په بورسیه کامېبېږي.

۶- زما بخت ښکاره دی:

یوه ښځه چې مېړه یې نشه یي او لېونی وي او وروڼو په ځنځیرونو تړلی وي، ناروغه وي او څه موده یې میاشتني ناروغي نه راځي، چې له امله یې خلک پر شکمن کېږي او بیا چې ډاکټرې ته ولاړه شي، نو هغه ورته وایي:

دا چې تا ډېر وخت ماشوم نه ده راوړی، په نس کې دې دانه راختلې ده او هغه وخت لرې کېږي چې اولاد راوړي.

۷- زنگېدو:

یوه ستره کورنۍ وي، چې یوه ورور خپله ورېره زینب خپل زوی عبدالله ته کړې وي، بیا عبدالله طلاق ورکوي او بله نجلۍ تښتوي، بل لور ته نجیب د زینب په خور نغمې باندې مټین وي، نو دا چې عبدالله له خوا د تښتول شوې نجلۍ کورنۍ په بد پور کې دوه نجونې غواړي، نو دا لویه کورنۍ اړ کېږي چې نغمه ژر تر ژره نجیب ته نکاح کړي، او بیا د نجلۍ کورنۍ له بد پوره تېرېږي او له هغه وروسته نجیب او نغمه خوښ ژوند پیلوي، په باغونو کې گرځي او په پای کې هغه د توت ونې لاندې کېږي.

۸- مسافر:

یو سړی مسافر مېلمه کوي او بیا مسافر ورته کیسه کوي چې څنگه یې په وړنو سبق پیل کړ، خو هغوی پرېښود او بیا یې په خپلې لور او ورېرو پیل کړ، خو وروڼو یې خپلې لونه چا بې سوادو او چا لوفرو ته ورکړې.

۹- سر د زمکې جنتي:

ذوليجه هغه بنځه وي چې مېړه یې چرسې او هیرویني وي او بیا مړ شي، څه موده د پلار کره وي، چې هلته له وربندار گانو نه په تنگ وي، بیا لېوړزي ته په نکاح کېږي، خو نوی خاوند یې پام نه ورته کوي، بیا یې خوانسې اړیکې ورجوړې کړي او موټر یې بار شي، خو کرار کرار یې وضعیت خرابېږي او چې ډاکټرې ته ولاړ شي، نو خبر شي چې تور زېږی لري، بیا د ماشوم تر زېږېدو وروسته لومړی دا او بیا یې ماشوم مړ شي.

۱۰- رنگ او خپلی:

یو سړی له خوبه راپاڅېږي او علت یې هم دا وي چې تېر وختونه ورپه یاد شي، هغه وخت چې پلار به یې کراچی کې نخود خرڅول، هغه وخت چې یو کس راشي، د پور په بدل کې د دوی روغې کمپلې وېسي، هغه وخت چې مور یې مړه شي، هغه وخت چې په اختر کې جامې او خپلۍ نه لري او آن هغه وخت چې په اختر کې یې پلار د قلم رنگ د خپلیو رنگولو لپاره وغواړي.

۱۱- څوک به ملامت وي:

یوه نجلی د تره په زوی مئینه وي، خودی یې نه غواړي، ځکه ده بلې نجلی ته ژمنه ورکړې وي، نو نجلی هر ورځ د هغه کوټې ته راځي او گډوډي کوي، یوه ورځ یې هلک په خپېره وهي او نجلی یې په غېږ کې نیسي، نو د نجلی مور یې ویني او بیا یې کوژده کېږي، تر هغه وروسته بله نجلی خبرېږي او بیا خپل پلار د دې هلک لیدو ته راوړي.

زما آند د افغاني رنځوره- د لنډو کیسو ټولگې په اړه:

دا کتاب چې مېرمن شفا کاکړې لیکلی ده پکې یې (۱۱) لنډې کیسې را اخیستي دي، چې ښه داستان، ښه جوړښت، درد، غم او هیله هم پکې ده او همدا رنگه ښه تلوسه لري او له دې ټولو سره یې پکې په افغاني ټولنه کې هغه بدبختیانې په قلم راکښلي او د پښتنو هغه بد او غلط رواجونه یې هم پکې را اخیستي دي چې د نورو ډېری لیکوالانو ورته ډېر پام نه دی کړی، لکه په بد پور کې د نجونو ورکول، په ښځې باندې نور ظلمونه او همدا رنگه شک.

خو یوه ښکېنه چې دا کتاب یې لري هغه دا ده چې په دې کتاب کې ډېرې کیسې ښه پای
لري، دوهم یې دا ده چې لیکوالې د پښتنو غوره عادات په دې کتاب کې ساتلي دي.
نوپه ټوله کې ویلای شو چې دا کتاب یو له غوره کتابونو څخه ده او په وار وار لوستلو ارزې.

۱۴۰۳/۰۹/۱۵

د شنو گټو قاضي ناول

دا ناول چې رحيم الله بشارت ليکلی، پکې يې د ټکور په نامه د يوه ځوان کيسه را اخيستي ده، چې د ترکيې يوه کردی، څارنوالې اتنا سره چې د ده د پوهنتون ټولگيواله تېره شوې وي، اووه لس کاله يې ملگرتيا په داسې حال کې کړې وي چې خپله پښتو يې نه وي ماته کړې، افغانستان ته راغواړي او بيا يې اتنا د خپل مرستيال په توگه په دنده گماري.

اتنا پښتوله ده نه زده کړې وي، بيا يې د پښتو ژبې د ادبياتو کتابونه هم لوستلي وي او د دې لپاره اتلافي ځواکونو سره افغانستان ته راغلې وي چې د پښتنو دود او کتلور د کتاب پر ځای په خپلو سترگو وگوري.

بيا په کونړ کې دوه تجاران مړه موندل کېږي، چې دا کار آمريکايان او اتلافي ځواکونه په تشويش کې اچوي، چې دا کار به سياسي وي او که جنايي، نو د دې لپاره چې خبره څرگنده شي، دا کار اتنا او ټکور ته سپاري.

اتنا هم ښه په مسؤليت دې دندې باندې کار پيلوي، لومړی د کونړ يوه څارنوال راپور گوري، چې له امله يې د قتل اصلي عاملان پېژني، خو دا چې څارنوال هغوی خوشې کړي وي، نو د وژل شوو کور ته ورځي، له هغوی نه د پېښې په اړه پوښتنه کوي، خو هغوی سم ځواب نه ورکوي، بلکې ورته وايي چې دا وژنې سياسي نه بلکې د پيسو لپاره ولې.

دا چې اتنا يوازې دا دنده لري چې څرگنده کړي وژنې سياسي وي که جنايي ځکه چې که چېرې سياسي وای، آمريکايان اړ ول چې هلته چاڼيز عمليات ترسره کړي، خو دا چې دې عملياتو له يوې خوا مالي خرچه غوښته او له بل لوري يې امکان لرلو چې ډېر تلفات هم ولري، نو که سياسي نه وای بلکې جنايي وای، بيا عمليات اړين نه وؤ.

نو له همدې امله اتنا پرېکړه کوي چې ځان سمه لام سيمې (هغې سيمې ته چې دا وژنې پکې شوې وي) ورسوي او هلته دا څرگنده کړي چې دا پېښې چا او د څه لپاره کړي دي؟

نو ټکور يې لومړی د بريالي دوی کره بيايي او هلته وي چې له اتنا نه ټکور سره د هغې د مينې اظهار وشي، مينه به پرېږدو، نو د بريالي له کوره بريالی هم ورسره شي او بيا سمه لام ته له دوو کچرو سره د ډاکټرانو په نامه لاړ شي، د اسلم خان په نامه د يوه کس په کور کې واړوي او بيا کتنې (معاینه) پيل کړي، ځينې خلکو ته درمل، ځينې خلکو ته هم جامې ورکوي او همداسې

روان وي، همدارنگه د کتنو تر څنگ خپلې خبرې هم کوي، بيا د چکر په نامه هاغه ځای ته هم ورځي چې دلاور او ملگري يې وژل شوي وي، هغه ځای گوري چې د تبرگي زوی يې وويني او بيا چې د اسلم خان دوی کور ته لاړ شي، نو هغه هم د دوی د راتگ اصلي لامل وپوښتي، ټکور هم هغه ته هرڅه ووايي او بيا يوه بله شپه هم د اسلم خان دوی کره په ډېرې وېرې سره تېره کړي، البته دا خوشې يې په داسې حال کې تېرې کړې وي، چې اتنا او ټکور په يوه کټ ځملي، خو په منځ کې کمپله دېوال گرځوي، ځکه ټکور نه غواړي چې خپله پښتو او د مور نصيحتونه مات کړي، که څه هم ټکور او اتنا په دې پوهېدلي وي چې جرم سياسي نه بلکې جنايي دی، خو بيا هم هغې سيمې ته ځي چې تبرگي هلته تللی وي، هلته لومړی ټکور د هغه سړي په کور کې دېره کېږي چې اسلم خان دی ورلېږلی وي، بل لوري ته د اسلم خان له خوا لارښود ټکور، اتنا او بريالی د شنوگتو قاضي يا هغې څا ته بيايي چې څرگنده نه وي څومره ژوروالی لري او په سلگونو کسان پکې ورغورځول شوي وي. آن لارښود ټکور دوی ته وایي چې ده هم د روسانو مټ، هغه چې روسانو به لمونځ پسې کاوه ورغورځولی ده.

چې بېرته راوگرځي، نو تبرگي بلنه ورکوي او دا هم ورته وایي چې سامانونه موږ مخکې وړي دي، نو ټکور اړ کوي چې ورسره لاړ شي، د شپې د تبرگي پلان دا وي چې د شنوگتو قاضي ته يې بوځي او هلته يې وروغورځوي، خو دا چې اتنا يې مخ نيوی کوي، نو د تبرگي او د هغه د يوه ملگري په دې لاتجه راځي چې تبرگي ورته وایي:

ما ستا له مور سره اړیکې لرلې او د دې لپاره چې راشه درشه مې څوک شکنمن نه کړي، ما له تاسو سره دوستي وکړه او پلار دې هم ما مړ کړ، د دې لپاره چې زه او ستا مور يې د يوبل غېږ کې وليدو.

نو دا لاتجه د دې لامل شي چې تبرگي او هغه ملگري يې د شنوگتو قاضي گېډې ته ورولوېږي او بيا ټکور هم ورولوېږي، کله چې اتنا او بريالی د ټکور د ژغورلو هڅه کوي، نو د تبرگي زوی او د هغه ملگري بريالی تېل وهي او لاندې يې گوزار کړي، خو بريالی هغه پرې کلک ونيسي چې غوښتل يې ټکور پرې راوباسي، بيا ټکور په ډېر زحمت سره لومړی ځان او بيا بريالی ژغوري، د تبرگي زوی او د هغه ملگري پيدا کوي او بيا دا هڅه کوي چې له سمه لام دباندې ولاړ شي، خو په لاره کې د تبرگي نور ملگري برید پرې کوي، خو چې کله بريالي ته نږدې کېږي، نو اسلم خان راځي او د ټکور خوا نيسي، له دې امله چې ټکور ورته ويلی وي:

که چېرې موږ بريالي شو، نو د ټولې سيمې عزت به وژغورل شي، ځکه زه نه غواړم چې د آمريکايانو پښه دلته را دننه شي.

نو له امله يې د تېرگي دوه نور هغه ملگري چې د دلاور او ملگري په قتل کې له تېرگي سره شريک وي هم نيول کېږي او کله چې ټکور دا پرېکړه کوي چې ولسوالۍ ته يې وسپاري، د دلاور ورور راځي او له ټکور او اسلم خان نه دا غواړي چې ده ته يې وسپاري، خو دا چې ټکور دې کار ته نه حاضرېږي، نو شخړه يې تر منځ راپورته کېږي، خو اتنا چل کوي د دلاور ورور ساتي او ترڅنگ يې اسلم خان لېږي چې کسان ولسوالۍ ته وسپاري.

بيا دوی هم حرکت کوي، د کندز ولايت دشت ارچي ولسوالۍ ته ځي او هلته بيا اتنا او ټکور د ټکور دوی کره واده کوي.

زما آند د د شنو گټو قاضي ناول په اړه:

زما په آند ناول ښه داستان ښه جوړښت او ښه تلوسه لري، دا چې له شعرونو او لنډيو نه يې پکې کار اخيستی ده، نو ناول يې لاسې خوندور کړی ده، اصل پښتون هغه دی چې له يوې آزاد خيالۍ نجلۍ سره کلونه تېروي خو کار نه ورسره لري، پکې ښودل شوې ده «په داسې حال کې چې زموږ په ټولنه کې داسې ډېر کسان شته چې په پښتو ژبه غږېږي خو د ډېرو سترمنو نجونو عزت يې لوټ او تالان کړ، ډېر داسې کسان شته چې په پښتو ژبه غږېږي، خو هېڅ پښتونوالي پکې نه شته» چې دې کار هم ناول ښکلی کړی ده او همدا رنگه ډېر نور شيان دي چې د دې ناول په ښکلا کې رغنده رول لري.

ځينې ډېرې کوچنۍ ستونزې هم لري لکه د مثال په ډول: اتنا خپل راپور له سوله ساتو ځواکونو سره نه شريکوي او داسې ډېر کوچنۍ کوچنۍ ستونزې.

نو په پای کې دا وایم چې ماته يې ډېر خوند راوړ چې له امله يې تاسو ته هم وړاندیز کوم چې يو ځل يې هرومرو ولولئ، ترڅو نه يوازې دا چې خوند ترې واخلي، بلکې ډېر څه به ترې زده کړئ، همدا رنگه له ليکوال نه هم ډېره مننه کوم چې داسې په زړه پورې ناول يې ليکلی.

۱۴۰۳/۰۹/۲۰

سلگي د لنډو کيسو ټولگه

دا کتاب چې ښاغلي عزيزالدين يوسفزي ليکلی، پکې يې (۱۲) لنډې کيسې رااخيستي دي، چې زه يې په ډېر لنډيز سره لنډې بيانوم:

۱= تعليم:

يو ماشوم چې له سرې تبې نه کړېږي، مور يې دې ته په تمه وي چې خاوند يې راشي او ماشوم ډاکټر ته بوځي او بيا يې زوی راځي، خپل پلار ته زنگ وهي.

۲= سور رنگ:

په مرسيديز موټر کې ناست کسان ډرايور ته وايي چې موټر لږ ورو بوځي، خو ډرېور يې کله مني او بيا لږ پاتې وي چې بل موټر سره ټکر وکړي، خو بچ شي، تر هغه وروسته بيا موټر ګرندی کړي او بيا يې له يو بل موټر سره ووهي او د مرګ ژوبلې لامل شي.

۳= آزادي:

يو کس د عسکر سر ووهي او بيا چې ګوري ملګرو يې هم دا کار کړی، نو ناره کړي:

آزادي.

۴= لور:

فاطمه هاغه نجلی وي چې پلار يې د خپل ځان خدمت لپاره په کور مجرد ساتلې وي، تر دې چې آن په وينستانو کې يې سپين رابرسېره شي او بيا يې ماما راشي او دا ورته ووايي چې فاطمه ورکړه، خو فاطمه له حيا نه څه نه شي ويلی.

۵= سلگي:

د بازما د زوی يارما د ملک يوازېنی زوی وژني او بيا جرګه بد پور ټاکي او همدا وي چې د بازما لور سپوږمۍ په سلګيو سلګيو ملک ته ودرېږي.

۶= اوبنکه:

يو سړی خپله لور د حاجي تورخان په نامه يوه سپين ږيري ته په دې ورکوي چې ډېرې پيسې لري.

۷= برید:

د جمال په نوم سرتېری له یوه بریده ژوندی وځي، خو بل ځل برید کې په دې په شهادت رسېږي چې پاکستان غواړي زموږ پر خاوره خپل بیرغ وښلوي، خو دا چې جمال نږدې ورځي او د بیرغ ایښودونکی وژني، نو جمال هم د پاک چتستان د سرتېرو په گوليو لږېږي.

۸= پاچاه:

یو سړی چې له سختې بې وسۍ سره مخ وي، د دې لپاره آن مزدوري نه شي پیدا کولی چې پاچا معلوم نه وي.

۹= چوپتیا:

یوه ښځه د خالي دېگ لاندې اور بلوي چې ماشومانو ته یې خوب ورشي.

۱۰= ښکلا:

شهاب د ښکلا په نامه خپلې ټولگيوالې ته د مینې اظهار کوي او بیا له هغې ځواب غواړي چې ځواب یې دا وي:

زه هم له تاسره مینه کوم، خو پلار مې د ماما زوی ته ورکړې يم او دا چې زه بې له تا ژوند نه شم کولای ځان وژنه کوم.

نو بیا ښکلا له زهرو ډکې گولۍ خوري او په روغتون کې ساه ورکوي.

۱۱= زه بد لمنه نه يم:

د خان زوی په خپلې مزدورې لومړۍ جنسي تېری کوي او بیا کرار کرار ډېرې جنسي اړیکې ورسره نيسي په دې پلمه چې مینه ورسره لري او واده ورسره کوي، خو چې نجلی حمل واخلي او خان ته ووايي، نو زوی یې له هرڅه انکار وکړي، ځکه خو خان نجلی وشړي او بیا نجلی ځان وژنه وکړي.

۱۲= حواله:

یو هلک ته یې ورور له ایرانه پیسې رالېږي، دی یې هم له ډېر احتیاط سره کلکې ساتي، بیا یو کس چې له ده سره په سیټ کې ناست وي، ده ته په گني کې کوم څه ورکوي چې له امله یې ویده کېږي او چې راپاڅېږي، پیسې نه وي.

زما آند د سلگۍ لنډو کيسو ټولگې په اړه:

زما په آند ښه کتاب يې ليکلی ډېرې کيسې يې خوندورې او له عبرتونو ډکې دي، که څه هم
ما يې له ځينو کيسو هېڅ هم وانه خيستل، خو بيا هم تاسو کولای شئ چې يو ځل يې ولولئ.

۱۴۰۳/۰۹/۲۳

انسان په فاصله د انسان د لنډو کيسو ټولگه

د لنډو کيسو دا کتاب چې بڼاغلې صابر شينواري ليکلی، پکې يې (۱۴) لنډې کيسې را اخیستي، چې زه به يې په پوره لنډيز کيسه بيان کړم:

۱ = ارمان:

يوه هلک په يوې نجلۍ پسې کېږي او د ټيليفون شمېره يې غواړي، خو هغه اخطار ورکوي، خو بيا هم هلک نجلۍ څاري او د هغې کور پيدا کوي، خو نجلۍ ته نه رسېږي.

۲ = ريالست:

يو شاعر چې د يوې انگرېزې نجلۍ په بلنه د هغې کور ته ورځي او بيا د هغې پلار له شاعر نه پوښتنه کوي چې ته ريالست شاعر يې که رومان، شاعر نه يوازې دا چې ځان ريالېست بڼي، بلکې ځان د رومان سخت مخالف هم گڼي، خو بيا د نجلۍ پلار يې لومړی په نخاکلب کې ويني، بيا يې د نخا په کنسرت او له خپلې لور سره په مينه کې د هغه کورته په پټ راتلو کې.

۳ = همدري:

يو کس چې غواړي له ښځو سره همدردي وکړي او هغوی ته د سړي او ښځې دا خبره کوي چې سړی نیمه سړی او نیمه ښځه او ښځه نیمه ښځه او نیمه سړی دی دا په ورځ پانډه کې چاپېږي، خو ورځ پانډه ته د ښځو له خوا اخطارونه ورکول کېږي او بيا دا کار د تبليغاتو په وسيله کوي چې بيا هم د ښځو له غبرگون سره مخ کېږي او په پای کې سړی د دې کار لپاره د ښځو کميس او د سړيو پرتوگ اغوندي او بيا هغه وي چې خلک يې ايجرا وگڼي.

۴ = مساوات:

يو سړی چې د ښځو او نارانو د مساواتو غوښتنې په ټيم کې وي، نو يوه مقاله وليکي چې ډېره نامتو شي او بيا يو کتاب وليکي چې هغه هم نامتو شي، تر هغه وروسته بيا يوې ځانگړې مېلمستيا ته وغوښتل شي، نو هلته د خبرو لپاره بلنه ورکړل شي، نو دی بيا هلته دا ووايي چې ښځې له زه سره مساوي دي، بايد يې حق ورکړل شي، د سړيو په شان پوځيانې، نيانې، ډرېورانې او مزدور کارانې شي، نو بيا چې په هوښ راځي، درې ورځې يې په روغتون کې تېرې کړې وي او لسو نورو ته اړتيا وي.

٥= العیاذ بالله:

د مجنون مینه هم دومره پاکه نه وه چې یادېږي، ځکه له بغداده یې رقاصه وتښتوله او بیا یې قتل وکړ، له بغداد نه وتښتېده او بیا په اروپا کې یوه پادري خپله لور او دنده ورکړه، عیسایایي شو.

٦= زوايه د نظر:

یو هلک چې د جمعې په ورځ د ملا تبلیغ چې د صدقې په اړه یې کوي اوري، نو ځي له کور نه پینځه سوه روپۍ اخلي چې مدرسې کې یې مهمم ته ورکړي هلته هغه نور بیان هم ورته کوي، نو دی هم له کور نه ټولې پیسې وروړي او بیا ملک صاحب او ملا صاحب اخطار ورکړي چې باید پیسې بېرته ترې واخلي، نو مهمم ورته وایي چې زه له کلیوالو سره خبرې کوم، چې دی ترې لږ شي نو مهمم یې ډېر ښه سړی یاد کړي او ورسره ناست ډاکټر یې د اعصابو ناروغ یاد کړي.

٧= انسان په فاصله د انسان:

یو هلک ليني موټر ته پورته کېږي، هلته یو کس د ساعت پوښتنه ترې کوي او نور ترې کتابونه غواړي، بیا پوهېږي چې په اصل کې دا ټولې پوښتنې او غوښتنې له یوې نجلۍ نه شوي او دی هم غواړي چې له هغې سره خبرې وکړي، خو تر کښته کېدو پورې نه توانېږي.

٨= ماشیني دور انسان چېرته بیایي:

ویلیم له ډېوډ سره ډېره مینه کوي او غواړي چې واده ورسره وکړي، خو ډېوډ ترې ځان لرې ساتي، بیا ویلیم یوه حل لاره پیدا کوي او هغه دا چې ځان د جنیتیکي عمل پر بنسټ ښځه جوړ کړي، نو دا کار کوي خو کله چې له روغتون نه ووځي، خبر شي چې ډېوډ په یوه ترافیکي پېښه کې مړ شوی.

٩= ذکر د زمکې:

د زمکې نړیواله ورځ وي چې پکې د کیسې والا زاره قبرته ځي او دا پوښتنه له زمکې نه کوي چې:

نن ستا ورځ ده، ستا نظر څه ده او ستا مسائل څه دي؟

زمکه یې په ځواب کې وایي:

ورځې ټولې زما زېږنده دي، بل دا چې زما هېڅ مسائل نه شته، نه اوبه ما ککړې کړي، نه هوا او نه ه زه مسئوله يم، بل دا چې د انسانانو د ډېرښت او کمښت مسؤليت هم نه لرم.

۱۰ = حاجت:

په دې کې د افغانستان حالات ښودل شوي چې څنگه روسانو د تودو اوبو لپاره له افغانستان لاره تېروله او افغانستان د تودو اوبو قرباني شو، څنگه افغانستان ودان شو، څنگه ټلوالې غوښتل افغانستان تجزيه کړي او نورو څه وکړل.

۱۱ = تعليم ښه شی ده:

په دې کې يې څو کيسې را اخيستې دي، چې کله د سړي زده کړې له ښځې پورته وي او کله د ښځې له سړي، خو يوه هم نتيجه نه ده ورکړې، بل لوري ته يوه بله مقايسه ده چې دواړه بېسواده دي چې ښه ژوند لري.

۱۲ = تالاب:

د افغانستان مثال له ډنډ سره ورکوي چې اول ځينې کبان د اوبو د ستونزو له امله مري او ځينې مرگه حاله وي، بيا هغه ژوندي په مړو خولې لگوي، خو بيا يو کس د هغوی د ژغورنې لپاره زهر وراچوي.

۱۳ = انسان نما:

يو مزدور چې د کار له څښتن نه ډېر په تنگ وي، نو دعا کوي چې د هغه په شان پيسې پيدا کړي، رښتيا هم چې هماغه شان پيسې او تکبر پيدا کوي.

۱۴ = کاروبار:

د يوه سړي له کوره غلا کېږي، بيا سوال ته اړ کېږي، نو احمد ميا ورته د تعويذونو لاره ښيي او بيا زېږی شاه په دې کا کې دومره پرمختگ کوي چې د احمد ميا کاروبار خرابوي او احمد ميا زېږی شاه وژني.

زما آند د انسان په فاصله د انسان د لنډو کيسو ټولگې په اړه:

زما په آند د شينواري صاحب د لنډو کيسو دا ټولگه په زړه پورې ده، ځکه له يوې خوا يې کيسو ته ښه قالب پيدا کړی او له بلې خوا يې بيا د کيسو جوړښت او توري په ښه ډول او بدلي دي، نه يوازې دا چې ښه تلوسه لري، بل لوري ته له غټو پندونو او عبرتونو هم ډکې دي، گرځه

یوه دوه کیسې یې داسې وې چې یا یې څه خاص مفهوم نه لاره او یا یې ما د لیکوال مقصد وانه
خیست، خو په توله کې ویلی شو چې ډېری کیسې یې داسې دي چې که سړی یې بیا بیا هم
ولولي، نو پرې ستړی کېږي نه.

۱۴۰۳/۰۹/۲۶

شاه زمان او ټیپو سلطان

دا کتاب چې مېرمن صفیه حلیم لیکلې، پکې یې د افغانستان د بنسټګر احمدشاه ابدالي لمسي د شاه زمان کیسه را اخیستې ده، چې پیل یې د احمدشاه ابدالي له وخته کړی، هغه مهال چې میروس هوتک څنګه پاڅون کوي او بیا واکمني جوړوي، څنګه احمدشاه ابدالي د نادر افشار پوځ ته ننوځي، څنګه د نادر افشار ساتونکي له هغه سره خیانت کوي او هغه وژني او بیا څنګه احمدشاه ابدالي د نادر افشار کورنۍ د هغه حرم ته رسوي، څنګه د نادر افشار مېرمن احمدشاه ابدالي ته زر او زور ورکوي او څنګه احمدشاه ابدالي کندهار ته راځي، هلته واک جرګې ته سپاري او بیا صابرشاه کابلی احمدشاه ابدالي ته په پګړۍ کې د غنمو وېږي.

تر دې وروسته لیکواله پر دې بحث کوي، چې ولې احمدشاه څو څو ځلې پر هند برید کوي او هر وار ولې دا بریدونه بېرته تکرار غواړي، تر دې وروسته تېمورشاه ته راځي، چې څنګه یې احمدشاه قانون مات کړ او له خپل ورور نه یې واک واخیست او خپله د واک په ګدۍ کېناست، په داسې حال کې چې پلار یې واک جرګې ته سپارلی و، همدارلامل وي چې تر څو شاه زمان پر واک وي، نو د وروڼو تر منځ جګړه روانه وي، هر کله چې شاه زمان د ټیپو سلطان په بلنه د هندوستان تابیا کوي، یا یې ورور پاڅون کوي او یا هم ایران د انګرېزانو په لمسون په پای کې ملاعاشق شینواری، هغه وخت چې شاه زمان له خپل ورور شاه محمود نه په تېښته وي شاه زمان پر شاه محمود باندې خرڅوي، چې بیا شاه محمود د خپل میرني ورور سترګې وباسي، څو واره واک د شاه محمود او شاه شجاع تر منځ هم بدلېږي را بدلېږي او بیا شاه شجاع هم هغه وخت وژل کېږي چې غواړي له مجاهدینو سره یو ځای شي.

بل لوري ته ټیپو سلطان د محمدعلي زوی هم د شاه زمان د مرستې په تمه د جګړې په ډګر کې د انګرېزانو له خوا په داسې حال کې په شهادت رسېږي چې یو وزیر یې خیانت ورسره کوي.

زما آند د شاه زمان او ټیپو سلطان کتاب په اړه:

زما په آند دا یو ډېر ښه کتاب ده چې په ښه ښه هم لیکل شوی، لیکوالې یو څه تېروتنې کړې دي، د مثال په ډول د ملاعاشق شینواري په کور کې د شاه زمان کوه نور الماس پتول او دا چې شاه زمان لسګونه ښځې لرې او داسې نور، خو په ټولو کې یو ځل لوستل غواړي.

۱۴۰۳/۱۰/۱۳

وطنه ستا لېونی ناول

دا ناول چې محمد الله همیم لیکلی چې په کې د یوتیوب او فیسبوک نامتو هاشم لوگری، هغه هاشم چې خلک یې د کنځلو له امله پېژني کیسه را اخیستې ده.

ده دا ویلي دي چې هاشم لوگری د لوگر د اوچکان دی، چې اوسنی ځای یې نه ده ښودلی، بیا یې ویلي چې هاشم لومړی تکره ښایسته او بل دا چې په خپل وخت کې تقریباً تر ټولو باسواده ځوان وؤ، آن تر دې چې له ډېرو لرې سیمو به خلک ورته راتلل چې یو لیک ورته ولیکي او یا یې ولولي، د تن ځواک یې دومره وؤ چې په یوازې ځان یې داسې کلا جوړه کړې وه چې نه یوازې په کلي کې، بلکې په ټوله سیمه کې یې ساری نه لاره، بله خبره دا چې دی ډېر خواخوږی وؤ، په وطن مټین سړی وؤ، هغه لکه د ناول عنوان «وطنه ستا لېونی» دی مخکې تر دې چې عام لېونی شي د وطن لېونی وؤ.

نو کله چې د روسانو په مشرۍ شورویانو پر افغانستان برید (زه وایم یرغل) وکړ او د هاشم خان کورنۍ لرې پښتونخوا (کچه گرې) ته مهاجره شي و نو هاشم بېخي له کار او باره ولوېږي او له یوې خوا سم کار او بار نه کوي، له بل لوري د نا اهلو ملگرو سره په ناستې سره په چرسو راشي، بیا چې ټوله حوصله یې له منځه ولاړه شي، نو جهاد ته راودانگي، یوه ورځ چې د دوی ډله غواړي له پکتیا نه لوگر ته راشي، نو دی له یوه پان نه کښته ولوېږي.

چې یو لامل د لېنتوب یې دا کېدای شي، بل لامل دا هم یادوي چې یوه ورځ له نا معلومو ملگرو سره نامعلوم ځي ته ځي او بیا چې راشي نو کرار د وطن دا لېونی په یوه عام لېوني واوړي.

هر څه چې وي خو هغه هاشم خان چې یو وخت کېدای شي د ډېرو چټو پېغلو پلار دا هیله لرله چې زوم یې شي، په داسې یو کس واوړي چې خلک مسخرې پرې کوي او د څو شېبو خندا لپاره ورباندې ویډیو گانې جوړوي.

زما آند د وطنه ستا لېونی ناول په اړه:

زما په آند چې باید لومړی له همیم صاحب نه ډېر کورودانی وشي چې دومره لوړ احساس یې وکاراوه، دا چې لکه د نورو غوندې په یوه انسان د ملنډو په ځای یې د هغه قدر ورکړ، بل دا چې په دې ناول کې خلکو ته دا عبرت ورپه گوته کوي چې کېدای شي، هر انسان له یوه پان نه

ورغورځي او د خلکو د خدا شي، اړینه نه ده چې سپری دې د طبیعت له پان نه کښته ولوېږي، کېدای شي د تکبر له پان نه یا د ځوانۍ له پان نه ولوېږي، هغه متل ده چې وایي: خندی د خپلې غاړې غړوندی وي.

هسې خو ټول لېوني یو، خو عام لېوني ډېر کم وي، بلکې اکثره د مال لېوني، د قدرت لېوني، د شهرت لېوني، د هوس لېوني او روغ لېوني دي، داسې خال خال داسې هم شته چې د مینې، وطن او دین لېوني وي، زه هم اقرار کوم چې لېونی یم، خو چې د څه شي دا خولاماته هم نه ده څرگنده.

په هر حال همیم صاحب ډېر ښکلی کتاب لیکلی، ډېرې نادري نیمګړتیاوې لري او هیله من یم چې نورو لیکنو کې دا هم په نظر کې ونیسي.

او بله دا چې دا هم اړینه گڼم چې ووايم هر څوک باید دا ناول یو ځل ولولي.

۱۴۰۳/۱۰/۱۷

ناکامه مئین ناول

دا کتاب چې ښاغلي صمیم فیضی لیکلی ده، پکې یې د یوه کلي کیسه او ورپسې د یوې کورنۍ د هلته ورتګ کیسه را اخیستې ده چې دوه زامن د واجد او ساجد په نومونو لري را اخیستې ده، چې بیا د کلي له ملک سره مزدوري پیلوي او خپلو زده کړو ته هم دوام ورکوي، بیا دوهم ورور ساجد د ملک په لور سپورمۍ مئینپرې او تر هغه وروسته چې پوهنتون خلاص کړي، نو د ملک پر لور جرګې کوي او د ملک لور هم چې وګوري نه کېږي، نو ځانونه کوي.

زما آند د ناکامه مئین ناول په اړه:

که چېرې دا لیکنه د پښتو لیکنو فارمت ته واچوو او بیا یې له نظره تېره کړو، نو د ناول په تله کې به ونه تلل شي، بلکې د لنډو کیسو په تله کې به ښه ښکاري.

بل دا چې دا لنډه کیسه یو څه نیمګړتیاوې هم لري، لکه کیسه ډېر څه ګونګه ده، هغه د مثال په ډول ساجد خپل ماماګان او ترونه د څه لپاره رتي او له کوره یې شري، هغه هم په داسې حال کې چې پښتون خپل هغه دښمن ته چې د سړي کور ته مېلمه راغلی وي، ترڅه خبره نه کوي، بل دا چې کیسه کله له درېم کس نه روایت شوې، بیا خپله د ساجد له خولې، بیا درېم کس، بیا ساجد.

نو که لیکوال پورته څیزونو ته پاملرنه وکړي، یو څه کیسې ته تفصیل ورکړي، سپورمۍ تر څو ځل غلچکیو لیدنو وروسته پر ساجد مئینه کړي، د ساجد پوهنتون ته لږ سر ورښکاره کړي، ساجد او سپورمۍ لږ د هجران په لمبو وسوځوي او داسې خبره تر ستندرد او یا مخونو ورسوي، نو بیا به یو ناول شي.

په پای کې ویلی شم چې کیسه یې بده سوژه نه لري خو د ناول جوړولو لپاره یې یو څه کار ته اړتیا ده.

۱۴۰۳/۱۰/۱۹

رنگه غوږونه (جوجو ۲) ناول

دا ناول چې خدای بخښلي نصير احمد احمدي ليکلی پکې يې د جوجو ناول په دوام کيسه را اخيستې ده چې پکې جوجو بيا زمکې ته راځي او تواب پيدا کوي، هغه وخت تواب د زراعت پوهنځی لوستی وي او په يوه مؤسسه کې يې دنده پيدا کړې وي، نو جوجو ورځي، لومړی هغه لاره ورته بيانوي چې څنگه يې دی وموند او بيا ورسره دا معامله کوي چې جوجو په خپل پوهنتون کې د مونوگراف دفاع او يا داسې ورته څه لري، خو هرڅه چې وي دا دنده لري چې په توره سياره کې به سوله راولي او تواب يې بايد مرسته وکړي، لومړی خو تواب دا خبره نه مني، خو وروسته چې جوجو ورته ووايي چې په درې مياشتو کې به لس برابره پيسې درکړم، نو تواب هم دا معامله ومنې، تواب کورته ولاړ شي، او بيا تورې سياري ته.

په توره سياره کې لومړی د هغې سياري ستونزې او د لانجې لامل ورته ښيي، دا چې پخوا په توره سياره کې جگړې او وژنې نه وې، بيا د خاورکان پيدا شو، دا چې په توره سياره کې خاوره داسې ارزښت لري، لکه زړه زمکه، نو د کان په راوتو سره وېش پيل شو او بيا قناعت له منځه ولاړ، نو خلکو لابي پيل کړه، دا چې په توره سياره کې توپير په غوږونو کې ده، نو بېلتون په غوږونو شو او بيا د يو بل وژل هم تواب شول، نو جگړې پيل شوې اوس د هر ډول غوږو والابېل مشر لري، مشران ښه په مزو کې دي او پر کشرانو تېری روان دی، بل لوري ته يې حالات د افغانستان په شان دي، څوک د تواب لپاره د بل رنگ غوږونو والا خلک وژني، څوک د خاورې، څوک يې بيا د مقام لپاره، هر څه چې وي، خو خوار او غريب تباه دی.

په يوه ځي کې د تور غوږو مشر عسکريو نجلۍ په زور له ځان سره کوي، خو تواب يې ژغوري، نو همدا لامل وي چې خلک کرار کرار له تواب سره درېږي، په لومړيو کې تواب اړ کېږي چې غره ته پناه يوسي، خو کرار کرار يې حکومت وده کوي، لومړی ځينې کلي ورسره يو ځای کېږي او بيا د هغو په مرسته لومړی د خاورو معدن او بيا د تور غوږو د مشر کلا نيسي.

تر هغه وروسته د تواب د واک، ځواک او عدالت نوم په ټوله سياره کې خپرېږي او خلک ورباندې ماتېږي، نو چې کله يې ټوله توره سياره واک ومنې، بيا هغه وي چې تواب هم لومړی واليان، بيا وزيران، بيا اولسمشره او په پای کې هم پادشاه وټاکي او بيا له هغو نه خدای په امانې واخلې او زمکې ته راشي، په زمکه کې جوجو ورته وايي چې اوس څه کول غواړې؟

البته جو جو د سرو زرو د (۳۵۰) گرامه خښتو تر ورکولو وروسته ورته وايي او بيا هغه وي چې
تواب ورته وايي:

لږ دمه جوړوم، بيا تر هغه وروسته کابل ته ځم او هلته په دندې پسې گرځم، غريبې ده، ټول
ژوند خوپه دې دوه خښتو نه شم تېرولی.

د تواب دا خبره نه وي، بس جو جو ته سمه پلمه په لاس ورکړي چې تواب سپک کړي، ځکه
چې ترخوبه د چرگانو په شان ژوندون وي، چې يو حلالېږي او بل ورته گوري.

زما آند د رنگه غوږونه (جو جو ۲) ناول په اړه:

دا ناول يو ډېر غوره تخيلي ناول دی چې نه يوازې کيسه يې خوږه ده، بلکې ښه سوژه يې هم
ورته کړې، هسې خو نصير احمد احمدي د افغانستان يو له غوره ليکوالانو څخه وو، چې د
افغانستان د نورو ليکوالانو په اثارو کې هم د نصير احمد احمدي تاثير د چاه له سترگو نه پټ
نه او ټول ناولونه يې په ډېره ښه بڼه ليکل شوي، خو دا چې انسان بشپړ نه دی او کارونه او اثار
يې نيمگري، نو دا به ووايم چې دا ناول يو غوره ناول دی او په وار وار لوستلو ارزې.

۱۴۰۳/۱۰/۲۱

مسافره نجلی ناول

دا ناول چې سید ادریس سادات لیکلی پکې یې د یوه هلک کیسه را اخیستې ده، هغه هلک چې له یوې څاه نه بېزو ژغوري او بیا هغه بیزو ورسره کلکه ملګرتیا پالي، خویو وخت روسان هغه بیزو له ځان سره بیایي، نو هلک هم پسې ورځي او بیا هغه وي چې هلته یې سرتېري دننه نه پرېږدي او دی اړ کېږي چې په چل باندې دننه ورشي، هلته نو بیا نیول کېږي او بند خوني ته غورځول کېږي.

په بندخونې کې له ده سره درې نجونه هم وي، چې سرتېري یې تل بې عزته کوي، بس نو هلک ځان او نجونه ژغوري او بیا غواړي چې هغوی غزني ته ورسوي، خو خبرېږي چې روسانو یې په کلي بمبار کړی ده. نو دی هم له ماما سره ورشي، د خپلې کورنۍ جنازې او تدفین وکړي، په بېرته راتګ کې یې د بمباري له وجې ماما هم شهید شي او بیا دی د ده نیکه او نجونه لرې پښتونخوا ته روان شي او چې دی روسان ونیسي، نو نجونه د ده نیکه پرېږدي، خپله واورې، هلته بیا له ناچارۍ نه د ځان په خرڅولو پیل وکړي.

زما آند د مسافره نجلی ناول په اړه:

زما په آند لومړی خودې ته ناول نه شو ویلی، ځکه دا تر ډېره لنډه کیسه ده او بل که چېرې لیکوال یو څه هڅه وکړي او یوه بله برخه هم ور اضافه کړي، نو لا هم په ناول کې نه شي حسابېدی، ځکه ناول باید په ستندرد لیکنه کې له ۷۰-۳۰۰ پاڼو پورې وي.

ښه کیسه یې غوره کړې، خو ما پکې داسې ځانګړی درس پیدا نه کړ.

۱۴۰۳/۱۰/۲۲

ناخوانه نجلۍ ناول

داناوول سيد ادریس سادات لیکلی چې پکې یې د یوه طالب کیسه را اخیستې ده، چې غواړي ننګرهار پوهنتون ته کامیاب شي، خو بخت یې پنجشیر ته بیایي او هلته وي چې د یلدا په نامه په یوې ټولګیوالې مټینېزې او بیا هغه یو بل ملګری پیدا کوي، نو دی هم په خپله طریقه بدله ځنې اخلي او بیا ځان ننګرهار پوهنتون ته بدلوي، تر پوهنتون وروسته ملي اردو ته ځي، هلته ټپي کېږي او بیا یې یوه نجلۍ الوتکې ته رسوي او بیا روغتون ته، نو دی هغه نجلۍ لټوي او بیا خبرېږي چې هغه نجلۍ له طالبانو سره ده، د یوې مدرسې نه طالبانو ته ورځي، نیلاب ژغوري، بیا خپلې دندې ته ستنېږي. هلته نو نیلاب هم ورسره وي، یوه ورځ آمریکایان پر دوی بمونه غورځوي، نو نیلاب ټپي کېږي او بیا یې دی طالبانو ته وروړي او بیا یې چې کله طالبان خوشې کړي، نو نیلاب هم غواړي او هغوی ورته د هغې د وژلو وایي او بیا دی بېرته د طالبانو هغې لیکې ته ځي چې ده ترې نیلاب تېستولې وه، تر سقوط ځنګېږي او بیا خبرېږي چې آمریکایانو یې کور بمبار کړی، نو بس په پوسته کې ژوند تېروي او د کیسې اورېدونکې ورته نیلاب پیدا کوي.

زما آند د ناخوانه نجلۍ ناول په اړه:

زما په آند دا ناول یو څه ناول ته نږدې دی، خو یو څه ستونزې لري، لکه د مثال په ډول په پنجشیر کې د قرغې زېږول، په فارسي ژبو گذارونه، دا چې طالبانو طیارې ویشتلې، یاره که طالبانو طیاره ویشتلې شوای، نو نه یوازې دا چې جګړه نه اوږدېده، بلکې د جمهوریت جوړېدل ناشوي ول.

خو لویه ستونزه پکې دا ده چې یو درس یا عبرتي ټکی نه لري، نور یې لیکنه بڼه ده او دا چې لیکوال د ادبیاتو پوهنځي کې ده، نو بڼه به دا وي چې لیکنې لږ په کرار وکړي او نشر کې یې ډېره بېرته ونه کړي.

۱۴۰۳/۱۰/۲۲

بې رحمه قاتلان ناول

دا لیکنه ډاکټر مجیب الرحمن منیب! کړې ده چې پکې یې د دوه داسې وروڼو کیسه ار اخیستې ده چې پلار یې مړ کېږي او مور یې بل مېړه کوي، نو هغه سړی له دوو سره ډېره بده رویه کوي او بیا یې له کوره شپږي، نو بیا دوو لومړی د پلار کور آبادوي، بیا یو یو واده کوي، چې کله دواړه واده وکړي، نو بېلتون ته اړ شي، د مشر ورور دوه زامن پیدا شي او دوهم ورور یې شنډ وي، بیا نو څه موده وروسته مشر ورور مړ شي، چې کله یې زامن غټ شي، نو لار شي د تره کور ته او بیا تره او ښځه یې له ځان سره بوځي او بیا په غره کې خپله تره ووژني او له ښځې سره یې بد وکړي، بیا کوچن ښځه ژغوري او طالبان خبروي، دا چې دواړه لېوړزیان یې تښتي او بیا په اربکیانو کې داخلېږي، یو یې په جگړه کې وژل کېږي او بل تسلمېږي او خپل عادي ژوند پیلوي.

زما آند د بې رحمه قاتلان ناول په اړه:

لومړی خو باید ووايم چې د دې لیکنې جوړښت د ناول نه ده، بلکې تر ډېره یوازې یوه کیسه ده، که څه هم څه ستونزې لري، خو که یو څه کار پرې وشي او یو څه هم بدلون پکې راشي، ښه ناول ترې جوړېدای شي.

۱۴۰۳/۱۰/۲۵

پروني مخونه ناول

دا ناول چې ښاغلي افضل شوق ليکلی، پکې يې د خپل ژوند کيسه را اخيستي ده چې د سيلاني په بڼه د زده کړو لپاره مصر ته ځي، هلته ورته يوه تايي نجلۍ سوپيس د مينې اظهار کوي، خو سيلاني يې نه مني، بيا د وسا په نامه يوه عربه نجلۍ ويني، په هغې مئينېږي، خو وسا څه، دا هرڅه په خپل ځای خو سوپيس کله غواړي چې سيلاني له لاسه ورکړي، هرڅه چې وي، بلآخره وسا او سيلاني سره آشنا کېږي، بل لوري ته سوپيس له تورياني بوباجوف سره ملگرې کېږي، خو بيا هم سيلاني په کرار نه پرېږدي او دا هم ورته وايي چې هغې درې کسه وژلي او څلورم يې کېدای شي چې سيلاني وي.

دا په خپل ځای خو يوه ورځ وسا له سوپيس سره ملگرې کېږي او له سيلاني نه لرې کېږي، د دوئ مينه کرار کرار په کرکه بدلېږي، ان تر دې چې سيلاني ته يې ملگري دا هم وايي چې بايد له رنا شامۍ سره د مينې ادا (تمثيل) وکړي، خو سيلاني يې نه مني او په يوه مجلس کې آن سيلاني د رنا شامۍ لږ څه بې عزتي هم کوي، چې هغه بيا دا ورته وايي چې کر هرڅه وي، خو د سيلاني غرور به ماتوي، بل لوري ته که څه هم سيلاني له سوپيس نه لرې تښتي، خو سوپيس بيا دا هڅه کوي چې له سيلاني نه د وسا په لرې کولو سره هغه ته نږدې ورشي او چې وگوري دا کار ښه نه کوي، نو سوپيس او د سيلاني نور ملگري بېرته وسا له هغه سره پخلا کړي، خو بيا يوه ورځ سوپيس له سيلاني نه دا وغواړي چې زنا ورسره وکړي، خو سيلاني يې نه مني، بيا هغه ورځ هم راځي چې سيلاني او سوپيس يوازې شي او سوپيس سيلاني دې ته اړ کړي چې له هغې سره زنا وکړي، سوپيس له زنا وروسته مکمل بدلون وکړي، ظاهراً کلکه مسلماننه شي، خو يوه ورځ داسې هم راشي چې رنا شامۍ او سيلاني هم زنا وکړي، په سبا يې رنا شامۍ بخښنه غواړي، د زده کړو له خلاصېدو سره سيلاني او وسا د واده او مينې خبر په ډېرې لوړې انگازې سره خپرېږي، چې دا کار په سوپيس باندې ښه نه لگېږي.

نو همدا لامل وي چې سوپيس سيلاني ته د هغه او رانا شامۍ خبره هم کوي، هغه هم يوه شپه مخکې تر واده بيا يې دې کار ته اړباسي او بلآخره سيلاني او وسا په الجزاير کې واده کوي، بيا پاکستان (گرڅه زما په لغتپاڼه/ډيکشنري کې پاکستان شتون نه لري) ته ځي، هلته وسا په يوې (N.G.O) کې دنده پيلوي، خو د پاکستان فاسده اداره يې کله هم په کراره نه پرېږدي او دې ته

يې اړ باسي چې پاکستان پرېږدي، آن د پاکستان د پرېښودلو پرمهال هم وسا دومره خوروي چې بيا د پاکستان له پاسپورته هم تېره شي.

وسا پاکستان پرېږدي، خو سيلاني نه پرېږدي او کله کله د سيلاني ليدو ته راځي، خو بل لوري ته پاکستان آن دا هم ښه نه گڼي او وسا دې ته اړ باسي چې بېخي پاکستان ته رانه شي، بلکې يوازې سيلاني د هغې ليدو ته ورشي.

يوه ورځ داسې هم راشي، چې په بغداد کې د وسا په دفتر باندې ترهگريز بريد وشي او بيا چې سيلاني په دې ونه توانېږي چې له وسا سره اړيکه ټينگه کړي، نو دا ومني چې هغه هم هلته وژل شوي، بيا نو الجزاير ته په سفر کې د وسا د کور پر ځای روغتون ته ورسېږي، خو وارې بې هوښه شي او بيا وسا وگوري او خپله ماشومه لور هم.

زما آند د پروني مخونه ناول په اړه:

زما په آند دا ناول ښه کيسه او ښه جوړښت لري، دا چې سيلاني تل پکې هڅه کړې چې خپله پښتو او پښتونوالي وساتي، نو دا هم يوه غوره برخه ده، د يوه ناول لپاره بل لوري ته پښتني ټولنې نيمگړتياوې هم ښې په کې بيان شوي، بل پکې پاکه مينه هم بيان شوې چې د يوه پښتانه ليکوال ليکنه له نورو ليکنو راپېلوي.

يو غټ پند چې په دې ناول کې پروت دی هغه دا ده چې دا يې ښودلې چې نه يوازې دا چې يوې پښتنې پېغلې ته زنا د عزت ماتول دي، بلکې زلمي ته هم دي، که يوه پېغله په زنا بايد و شرمېږي، نو يو زلمي هم بايد داسې وي.

په ټوله کې ناول ښه ده، خو دوه ټکي يې ستونزه لري، يوه ته يې خدای بخښلي شپون صاحب اشاره کړې چې يو څه انگرېزي لغتونه او کلمات دي او بله دا چې په دې ناول کې چې د مصر کوم فرعوني تاريخ ياد شوی، نو هغه که څه هم ليکوالانو او اديبانو ته گرانه خبره نه ده، خو د يوه عادي لوستونکي لپاره د ناول لوستل ډېر گرانوي.

۱۴۰۳/۱۰/۲۸

متخصصه ناول

دا ناول چې ښاغلي فيصل جان ستومان ليکل پکې يې د خيبر په نامه د يوه هلک کيسه را اخيستي ده، خيبر په يوه روغتون کې کار کوي، چې تر څنگ يې په يوه خصوصي پوهنتون کې د طب پوهنځی وايي، په دولتي روغتون کې يې دنده په دې لاسته راوړې وي، چې په يوه خصوصي روغتون کې د انستيزی اوږده تجربه لري.

په هر حال د خيبر دوی روغتون ته د وړانگې په نامه يوه متخصصه راځي او بيا دا چې خيبر ورسره په ځينو عملياتونو کې شريک وي، نو د وړانگې حيا، کار او اخلاق په خيبر باندې اثر غورځوي، بس همدا وي چې خيبر کرار کرار پرې مئينېږي.

بيا وړانگه هم د خيبر د واټسپ شمېره اخلي، په يوه پلمه او بله پلمه د خيبر احوال اخلي، تر ډېرو غږېدو وروسته خيبر، بلآخره دې نتيجې ته رسېږي چې بايد د مينې اظهار ورته وکړي، بس د مينې اظهار ورته کوي، وړانگه هم دا کار کوي بيا خيبر جرگه ورلېږي، خو د وړانگې کورنۍ يې په وار وار ردوي، د وړانگې په غوښتنه خيبر ډېر شله کېږي او چې بيا څو واره جرگې بې پايلې راستنېدو وروسته يوه جرگه په پنځوس زره ډالرو سره مني او بيا واده هم کوي، البته هېره دې نه وي چې تر لومړۍ جرگې وروسته وړانگه د کورنۍ له خوا اړ کېږي چې استعفاء ورکړي.

زما آند د متخصصه ناول په اړه:

زما په آند که څه هم ناول د پښتو ادبياتو په لحاظ ځينې ستونزې لري، لکه په لومړي سر کې د تلوسې نه شتون او يو څه داسې نور شيان خو دا چې ناول لپاره ښه سوژه په نظر کې نيول شوې، د يوې پاکې مينې انځور پکښې کښل شوی او له بل لوري يې ښکلی پای هم ورکړی او همدا رنگه ښې ټيپې پکې کارول شوې دي، چې خوند يې لږيات شوی.

يوه کوچنۍ تېروتنه به هم بيان کړم او هغه دا چې د شخصي روغتون تجربه کارته دولت ځای نه ورکوي، هغه هم چې زده کړيال اوسي.

په پای کې دا وایم چې ناول په يو ځل لوستو هرو مرو ارزې.

۱۴۰۳/۱۱/۱۴

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English